

Complete

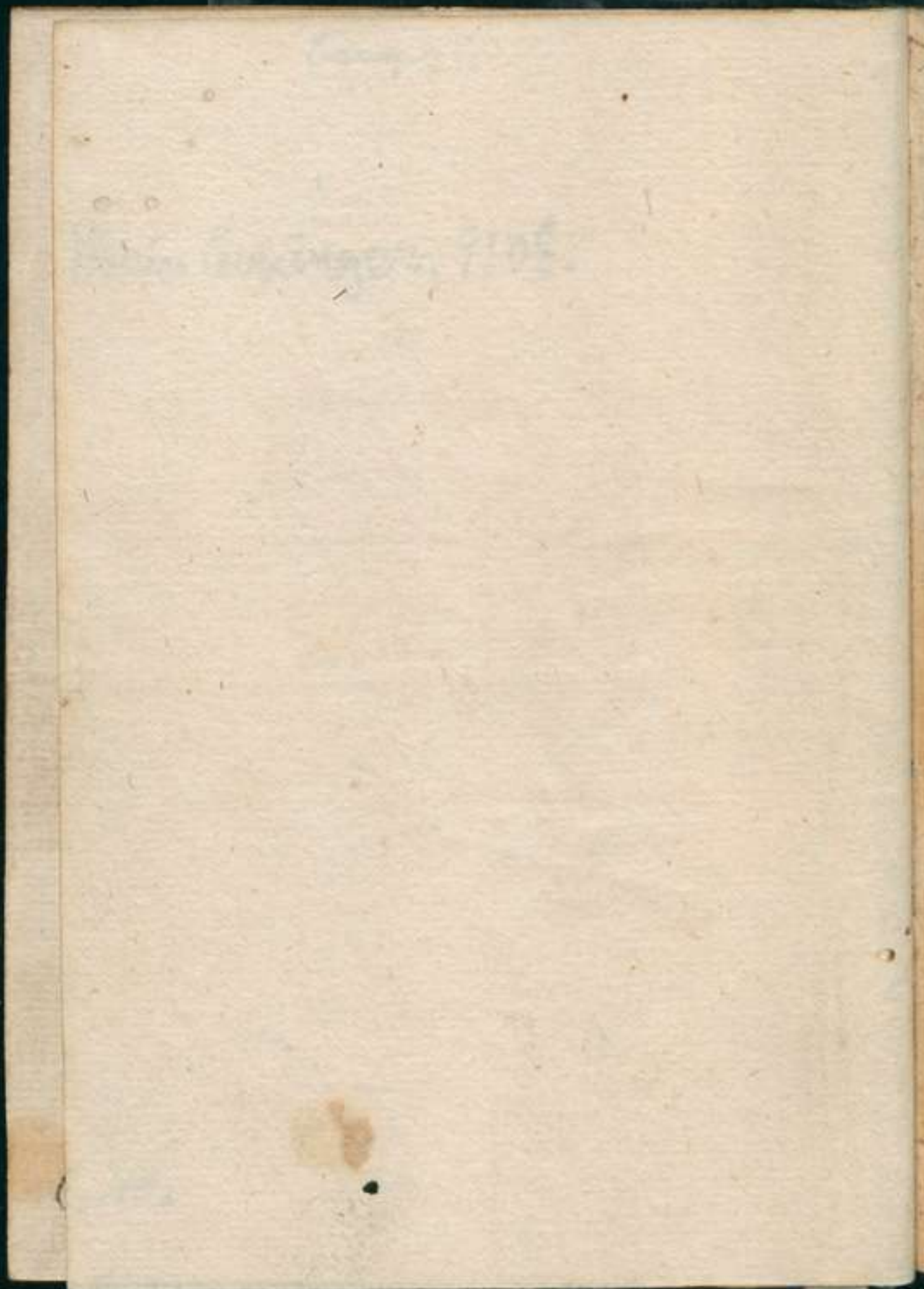
Hain Copinger, 9108.

640.

DE UNIVERSALIBUS ET
ET CONSERVATIONE MUNDI. MANUSCRIPTUM
JOHANNIS DE SERAPIS RECELLANTE PARS

[Faint, illegible text in a large rectangular frame]

JOHANNIS DE SERAPIS

De Imitatiōe cristi
Et contemptu mundi magistri
Johānis Gerson cācellarii pisiēsz.

Georgius . Mittelhus

Incipit liber primus Johannis gerson cancella-
rii parisiensis De imitatione Christi et de contemptu
omni vanitatum mundi Epim. i.

Qui sequitur me non ambulat in tene-
bris. sed habebit lumē vite dicit dñs
Hec sunt verba christi quibus ammo-
nemur quatenus vitā eius et mores
imitemur si velimus veraciter illumi-
nari. et ab omni cecitate cordis libe-
rari. Summū igitur studium nostrum sit in vita iesu
christi meditari. Doctrina christi omnes doctrinas
sanctorum precellit. et qui spiritū haberet abscondi-
tum ibi mannam inueniret. Sed contingit q̄ multi
ex frequenti auditu euangelij paruum desiderij sen-
tiunt. quia spiritū xp̄i non habent. Qui autem vult
plene et sapide christi verba intelligere: oportet vt
totā vitā suā illi studeat cōformare. Quid prodest tibi
alta de trinitate disputare. si careas humilitate/
vnde displiceas trinitati? Vere alta verba non faci-
unt sanctum et iustum. sed virtuosa vita efficit deo-
carum. Opto magis sentire compunctionem q̄ scire
eius diffinitionē. Si scires totam bibliā exterius et
oīm philosophorum dicta. quid totū p̄desset sine ca-
ritate dei et gratia? Vanitas vanitatū et omnia va-
nitas. preter amare deū et illi soli seruire. Ista sum-
ma ē sapientia p̄ contemptū mundi tendere ad cele-
stia regna. Vanitas igitur est diuitias perituras que-
rere. et in illis sperare. Vanitas quoq̄ est honores
ambire et in altum se extollere. Vanitas est carnis
desideria sequi et illud desiderare vñ postmodū gra-

niter oportet puniri. Vanitas est longā vitā optare /
 et de bona vita parū curare. Vanitas est presentem
 vitam solū attēdere ⁊ que futura sunt nō prouidere.
 Vanitas est diligere qđ cum omni celeritate transit
 et illuc nō festinare vbi sempiternū gaudiū manet.
 Memēto illius frequenter prouerbij: qz nō satiatur
 oculus visu / nec auris impletur auditu. Stude ergo
 cor tuū ab amore visibilij abstrahere ⁊ ad inuisibilia
 te trāsfere. Nam sequētes suā sensualitatē maculāt
 consciētiam / ⁊ perdunt dei gratiā

De humili sentire sui ipsius. Lpm. ij.

¶ Omnis homo naturaliter scire desiderat: sed
 scientia sine timore dei quid importat? Me-
 lior est profecto humilis rusticus qui deo ser-
 uat q̄ superbus philosophus qui se neglecto cursu
 celi cōsiderat. Qui bene seipsum cognoscit: sibi ipsi
 vilescit / nec laudibus delectat̄ humanis. Si scirem
 omnia que in mūdo sunt ⁊ nō essem in caritate: quid
 me iuuaret corā deo qui me iudicaturus est ex facto
 Quiesce a nimio sciendi desiderio: quia magna ibi
 inuenitur distractio ⁊ deceptio. Scientes libenter
 volunt videri ⁊ sapientes dici. Multa ergo sunt que
 scire parum vel nichil anime prosunt. Et valde insi-
 piens ē qui alijs intendit: q̄ bis que salutē sue deser-
 uunt. Multa verba non sariant aīam / sed bona vita
 refrigerat mentē. et pura consciētia magnā prestat
 ad deum confidētiam. Quanto plus ⁊ melius scis /
 tanto graui⁹ inde iudicaberis nisi sanctius vixeris.
 Noli ergo extolli de vlla arte vel sciētia sed potius
 time de data tibi notitia. Si tibi videtur q̄ multa
 scis ⁊ satis bene intelligis: scito tamē qz sunt multo

plura que nescis. Noli altū sapere / sed ignorātiā
 tuā magis fatere. Quid vis te alicui preferre : cum
 plures doctiores te inuentantur & magis in lege pe
 riti. Si vis vtiliter aliquid scire & discere: ama nes
 sciri et pro nichilo reputari. Hec est altissima & vti
 lissima lectio sui ipsius vera cognitio & despectio.
 De seipso nichil tenere / et de alijs semp bene & alte
 sentire magna sapiētia est & perfectio. Si videris
 aliquē aperte peccare vel aliqua graua perpetrare
 nō debes te tamen meliorē estimare. q̄ nescis q̄ diu
 possis in bono stare. Omnes fragiles sumus / sed tu
 neminē fragiliorē teipso tenebis.

¶ De doctrina veritatis.

Ep̄m. iij.

Elly quē veritas per se docet nō per figuras
 f & voces trāseūtes sed sicuti se habet. Nostra
 opinto & noster sensus sepe nos fallit & mo
 dicum videt. Quid prodest magna cauillatio de oc
 cultis & obscuris rebus de quibus nec arguemur in
 iudicio quia ignorauimus. Grandis insipientia q̄
 neglectis vtilibus & necessarijs vltro intendimus
 curiosis & vānolis. Oculos habentes non videmus
 Et quid cure nobis de generibus et speciebus? Cui
 eternū verbū loquit̄: a multis opinionibus expediē
 ex vno verbo omnia & vnum loquunt̄ omnia. et hoc
 est principiū quod & loquitur nobis. Nemo sine illo
 intelligit aut recte iudicat. Cui omnia vnum sunt et
 omnia ad vnū trahit / et oīa in vno videt: potest fra
 bilis corde esse & in deo pacificus pmanere. O ve
 ritas deus fac me vnū tecum in caritate perpetua.
 Tcedet me sepe multa legere & audire. In te est totū
 qđ volo & desidero. Taceāt omnes doctores. sileant

B. iij.

Oniuerſe creature in conſpectu tuo tu michi loques
 re ſolus. Quanto aliquis magis vnitus ſibi et inte
 rius ſimplificatus fuerit. tanto plura et altiora ſa
 ne labore intelligit quia deſuper lumē intelligentie
 accipit. Purus ſimplex et ſtabilis ſpiritus in mul
 tis operibus non diſſipat. quia omnia ad dei hono
 rem operatur ⁊ i ſe ocioſus ab omni proprio exquisiti
 one eſſe nititur. Quis te magis impedit et moleſtat
 q̄ tua immortificata affectio cordis. Bonus et deu
 tus homo opera ſua prius intus diſponit. que foris
 agere debet. Nec illa trahunt cū ad deſideria victo
 ſe inclinationis. ſed ipſe inflectit ea ad arbitrium re
 cte rationis. Quis habet fortius certamen q̄ qui ni
 titur vincere ſeiſum? Et hoc deberet eſſe negotium
 noſtrum vincere videlicet ſeiſ⁢ et quotidie ſeiſ⁢o for
 tiores fieri atq; ut melius aliquid ꝑficere. Omnis
 ꝑfectio in hac vita quādā imperfectioneꝝ ſibi habet
 annexam. ⁊ oīs ſpeculatio noſtra quādā caligie nō
 caret. Humilis tui cognitio certior via eſt ad deū q̄
 profunde ſcientie inquiſitio. Non eſt culpanda ſcīa
 aut quelibet ſimplex rei notitia que bona eſt in ſe cō
 ſiderata et ad deū ordinata. ſed preferenda eſt ſem
 per bona conſcientia et virtuosa vita. Qui vero
 plures magis ſtudent ſcire quā bene viuere. ideo ſe
 pe errant. et pene nullum vel modicū fructū ferunt.
 Si tantam adhiberent diligentiam ad extirpanda
 vicia et virtutes inferendas ſicuti ad mouēdas que
 ſtiones non fierent tanta mala et ſcandala in popu
 lo nec tanta diſſolutio incenobijs. Certe aduenien
 te die iudicij non quereretur a nobis quid legimus. ſ
 quid fecimus nec q̄ bene dicimus. ſed q̄ religioſe

viximus. Dic michi ubi sunt modo omnes illi dñi &
 magistri quos bene nouisti dum adhuc viueret & in
 studijs florent? Jam eorū prebendas alij possidet/
 et nescio vtrum de eis recogitant. In vita sua aliqd
 videbatur & modo de illis tacetur. **¶** Q̄ cito transit
 gloria mundi. vnam vita eorum sciētie ipsorū con-
 cordasset. tunc bene studuissent & legissent. Q̄ multis
 pereunt per vanā sciētiā in hoc seculo qui parum
 curant de dei seruitio. et quia magis eligunt magnū
 esse q̄ humiles: ideo euanescent in cogitationibus
 suis. Vere magnus est qui magnā habet caritatem.
 Vere magnus est qui in se paruus est / & pro nichilo
 omne culmen honoris ducit. Vere prudens est qui
 omnia terrena arbitrat̄ vt stercoza. vt christū lucrū
 faciat. et vere bene doctus ē qui dei voluntatē facit:
 et suam voluntatē relinquit.

¶ De prudentia in agendis.

Ep̄m. liij.

¶ Non est credendum omni verbo / nec instans
 n̄ cui: sed caute & longanimiter res est secun-
 dum deū ponderāda. Prothdolor sepe ma-
 lum facilius q̄ bonū de alio credit. et dicitur ita in-
 firmi sumus. Sed perfecti viri non facile credunt
 omni enarranti: quia sciunt infirmitatem humanā
 ad malū procliuā & in verbis satis labilem. Magna
 sapientia ē non esse precipitē in agendis nec p̄tina-
 citer in proprijs sensibus stare. Ad hanc etiam per-
 tinet nō quibuscumq; hominū verbis credere / nec aus-
 dita vel credita mox ad aliorum aures effundere.
 Cum sapiente & conscientioso viro consilium habe.
 et quere potius a meliore instrui q̄ tuas adinuētias

a. liij.

nes sequit. Bona vita facit hominē sapientem secundum deum. et expertū in multis. Quanto quis infirmior fuerit et deo subiectior. tanto in omnibus erit sapientior et pacacior.

De lectione sanctarū scripturarū Lpm. v.

Veritas est in scripturis sanctis querenda nō eloquētia. Omnis scriptura sacra eo spiritu debet legi quo facta est. Querere potius debem⁹ utilitatē in scripturis q̄ subtilitatē sermonis. Ita libenter deuotos ⁊ simplices libros legere debemus. sicut altos ⁊ pfundos. Non te offendet auctoritas scribentis: utrū parue vel magne literature fuerit. s; amor pure veritatis te trahat ad legendum. Non queras quis hoc dixerit. sed quid dicatur attende. Homines transeunt sed veritas domini manet in eternum. Sine ysonarum acceptione variis modis loquitur nobis deus. Curiositas nostra sepe nos impedit in lectione scripturarū. cū volum⁹ intelligere et discutere vbi simpliciter esset transeundum. Si vis profectum haurire. lege humiliter simpliciter et fideliter. nec vnq̄ velis habere nomen scientie. Interroga libenter et audi tacens verba sanctorum. nec displiceant tibi parabole senioꝝ sine causa enim non proferuntur

De inordinatis affectionibus Lpm. vi.

Quandocunq; homo aliquid inordinate aperit statim in se inquietus fit. Superbus et auarus nunq̄ quiescit. Pauper ⁊ humilis spiritu in multitudine pacis conuersant. Homo qui necdū perfecte in se mortuus est: cito tentatur et vincitur in paruis ⁊ vilibus rebus Infirmus spiritu

et quodā modo adhuc carnalis ⁊ ad sensibilia incli-
natus difficulter se pōt a terrenis desiderijs ex toto
abstrahere. Et ideo sepe habet tristitiam cum se sub-
trahit: leuiter etiam indignatur si quis ei resistit Si
autē persecutus fuerit quod concupiscit. statim ex re-
atu cōscientie grauatur. qz secutus est passionem suam
que nichil iuuat ad pacem quam quesuit. Resisten-
do igitur passionib⁹ inuenit vera pax cordis. nō au-
tem seruiēdo eis. Nō est ergo pax ī corde hominis
carnalis. nō in homine exterioribus dedito. sed in
seruido spirituali.

De vana spe ⁊ electione fugienda Ep̄m. viii

Anus est qui spem suā ponit in hoib⁹ ut
ī creaturis Nō te pudeat alijs fuitre aōre
iesu xp̄i et pauperem in hoc seculo videri
Nō stes sup teipsum. s̄ in deo spem iā p̄stitue. Fac
quod in te est et deus aderit boni voluntati tue. Nō
confidas ī tua sciētia vel cuiusq̄ astutia viuēris. sed
magis ī dei gratia. qui adiuvat humiles. ⁊ de se pre-
sumentes humiliat. Ne gloriēris in diuitijs si adsūt
nec in amicis. qz potentes sunt sed in deo qui omnia
prestat. ⁊ seipsum sup om̄ia dare desiderat Nō te ex-
tollas de magnitudine vel pulchritudine corporis q̄
modica infirmitate corrumpit ⁊ defedaē Non place-
as tibiipse de abilitate aut ingenio tuo ne displice-
as deo. cuius totus est quicquid boni naturaliter ha-
bueris. Non te reputes alijs meliorem ne forte corā
deo deterior habearis qui scit quid ē in homīe. Non
superbias de operibus bonis. quia aliter sunt iudi-
cia dei q̄ hoīm: cui sepe displicet quod homīb⁹ pla-
cet. Si aliquid boni habueris: crede de alijs meli-

ora vt humilitatē conserues. Non nocet si omnibus te supponas. nocet aut plurimū si vel vni te preponas. Fugis pax cum humili. in corde autem superbi zelus ⁊ indignatio frequens.

De consuēda numia familiaritate. **Ep̄m. viiij.**

Non omni hoī reueles cor tuū / sed cū sapiēte
 n timente deū age causam tuā. Cum iuuenib⁹
 ⁊ extraneis rarus esto. Cum diuitibus noli
 blandiri. et corā magnatis non libenter appareas.
 Cum humilibus ⁊ simplicib⁹. cum deuotis et moris
 geratis sociare / ⁊ que edificatiōis sunt pertracta.
 Non sis familiaris alicui mulieri / sed in cōmuni oēs
 bonas mulieres deo cōmenda. Soli deo ⁊ angelis
 eius opta familiaris esse. ⁊ hominū notitiā deuota.
 Caritas habēda est ad oēs: sed familiaritas nō ex-
 pedit. Quādoq; accidit vt persona ignota ex bona
 fama luceat. cuius tñ presentia oculos intuētium
 obfuscat. Putamus aliquā alijs placere ex conuicti-
 one nostra ⁊ incipimus magis displicere ex morum
 improbitate in nobis cōsiderata.

De obediētia ⁊ subiectione **Ep̄m. ix.**

Alde magnū est in obedientia stare. sub pre-
 v lato viuere / ⁊ sui iuris nō esse. Multo tutius
 ē stare in subiectione q̄ in prelatura. Multi
 sunt sub obediētia magis ex necessitate q̄ ex carita-
 te. ⁊ illi penam habēt ⁊ leuiter murmurāt / nec liber-
 tatem mentis acquirunt: nisi ex toto corde propter
 deum se subiciāt. Curre hic vel ibi nō inuenies qui-
 etem nisi in humili subiectione sub prelati regimine
 Imaginatio locorū ⁊ mutatio multos fefellit. Ver-
 rum est qd vnusquisq; libenter agit pro sensu suo / et

Inclinat ad eos magis qui secū sentiunt. Sed si de⁹
 est inter nos. necesse est vt relinquamus etiam qñq³
 nostrū sentire propter bonū pactis. Quis est ita sa-
 piens qui oīa plene scire potest? Ergo noli nimis in
 sensu tuo confidere. s; velis etiā libenter aliorū sen-
 sum audire Si bonū est tuū sentire et hoc ipm ppter
 deū dimittis et aliū sequeris magis exinde pñcies
 Audiuit enim sepe. securius esse audire et accipere cō-
 silium q̄ dare. Id est enim cōtingere vt bonū sit vni
 uscunq³ sentire. sed nolle alijs acquiescere cum id
 ratio aut causa postulat signū ē supbie et primacie

De cauenda supfluitate verborum Ep̄m. x.
 C **Queas tumultū hominū quātū potes: mul-**
 tum enim impedit tractatus seculariū gestorū
 etiā si simplici intentione proferantur. Lito
 enim inquinamur vanitate et captiuamur. vellem me
 pluries tacuisse et inter homines nō fuisse. Sed qua-
 re tam libenter loquimur et inuicē fabulamur. cum
 tñ raro sine lesione conscientie ad silentiū redimus
 ideo tam libenter loquimur quia p mutuas locuti-
 ones ad inuicē consolari querimus. et cor diuersis
 cogitatōibus fatigatū optamus reuelare Et multū
 libenter de his q̄ multū diligim⁹ vel cupim⁹ vel que
 nobis hria sentim⁹ libet loqui et cogitare Sed proth
 dolor sepe inaniter et frustra. Nā hec exterior p̄sola-
 tio interioris et vīne p̄solatōis nō modicū detrimen-
 tū est. Ideo vigilandū ē et orandū. ne tēp⁹ ociose trā-
 seat. Si loqui licet et expedit q̄ edificabilia sunt lo-
 q̄re. Malus vsus et negligentia p̄fectus nostri mul-
 tum facit ad custodiam oris nostri. Inuat tamen
 non parum ad profectum spiritualem deuota sp̄s

ritualium rerum collatio maxime ubi pax animo et spiritu in deo sibi sociantur.

De pace acq̄renda ⁊ zelo p̄ficiēdi. Ep̄m. xi.
 Altam possemus pacē habere si non velle-
 mus nos cū aliorū dictis ⁊ factis que ad no-
 stram curā non spectāt occupare. Quomodo
 potest ille diu in pace manere qui alienis curis se in-
 termisset / qui occasiones for̄secus querit / qui parū
 vel raro se intrinsecus colligit. Beati simplices: quo-
 ntam multā pacem habebūt. Quare quidā sanctorū
 tam perfecti et contēplatiui fuerunt? Quia omnino
 seip̄os mortificare ab omnibus terrenis desiderijs
 studuerunt. et ideo totis medullis cordis deo inhe-
 rere atq̄ libere sibi vacare potuerunt. Nos quidem
 nimis occupamur proprijs passionibus / et de tran-
 sitorijs nimis sollicitamur. Raro etiam vnū vicium
 perfecte vincimus / et ad quotidianū profectum nō
 accendimur. ideo frigidi et tepidi remanemus. Si
 essemus nobisip̄s perfecte mortui / ⁊ interiorius mini-
 me implicati: tunc possemus etiam diuina sapere ⁊ de
 celesti contemplatione aliquid experiri. Totum et
 maximū impedimētum est: q̄ non sumus a passio-
 nibus ⁊ concupiscētjs liberi. nec perfectā sanctorū
 viam conamur ingredi. Quando etiam modicum
 aduersitatis occurrit: nimis cito deijcitur ⁊ ad hu-
 manas consolationes conuertimur. Si niteremur
 sicut viri fortes stare in p̄lio profecto auxiliū dñi
 videremus super nos de celo. Ipse enī certantes et
 de gratia sua sperantes paratus est adiuuare qui no-
 bis certandi occasiones procurat vt vincamus. Si
 tantū in istis exterioribus obseruatijs profectū re-

ligionis pontifius cito finē habebit deuotio nostra.
 Sed ad radicē securim ponamus vt purgati a passi-
 onibus pacificā mētem possideamus. Si omni āno
 vnum viciū extirparemus: cito viri profecti efficere-
 mur. Sed modo econtrario sepe sentimus vt meli-
 ores ⁊ puriores in initio cōuersionis nos fuisse inue-
 niamus q̄ post multos annos professionis. Feruor
 ⁊ profectus noster quotidie deberet crescere sed nūc
 pro magno videtur si quis primū feruoris partem
 posset retinere. Si modicā violētiam faceremus in
 principio tunc postea cuncta possemus facere cum
 leuitate ⁊ gaudio. Graue ē assueta dimittere: sed gra-
 uius est contra propriā volūtatē ire. Sed si nō vin-
 cis pauca ⁊ leuia: q̄n̄ superabis difficiliora? Resiste
 in principio inclinationi tue ⁊ malā de se consue-
 tudinem ne forte paulatim ad maiorē te ducat diffi-
 cultatē. Si aduerteres quātam tibi pacē ⁊ alijs le-
 ticiā faceres teipsum bene habēdo: puto q̄ sollicitior
 esses ad spiritalē profectum.

De vtilitate aduersitatis.

Ep̄m. xij.

Qnum est nobis q̄ aliqui habemus aliquas
 b grauitates ⁊ contrarietates. quia sepe ho-
 minē ad cor reuocant. quatenus se in exilio
 esse cognoscat. nec spem suā in aliqua re mundi po-
 nat. Bonum est q̄ patiamur quandoq̄ contradicto-
 res. et q̄ male ⁊ imperfecte de nobis sentiat̄ etiam
 si bene agimus ⁊ intēdimus. Ista sepe iuuāt ad hu-
 militatē ⁊ a vana gloria nos defendūt. Tunc enim
 melius interiorē testem desi querimus quādo foris
 vilipēdimur ab hominibus ⁊ nō bene nobis credit̄
 Ideo deberet se homo in deo totaliter firmare: vt

non esset ei necesse multas consolationes querere: Quando homo hanc voluntatis tribulatur vel tentatur aut malis cogitationibus affligit tunc deum sibi magis necessarium intelligit sine quo nichil boni se posse deprehendit. Tunc etiam tristatur gemit et orat p̄ miserijs quas patitur. Tunc tedet eum diutius viuere. mortem optat inuenire vt possit dissolui et cum christo esse. Tunc etiam bene aduertit perfectam securitatem et plenam pacem in mundo non posse constare

De tentationibus resistendis

Lpm. xiii

q **S**andiu in mundo viuimus sine tribulatio-
ne et temptatōe esse non possumus. Unde in
Job scriptum ē. Tēptatio est vita hominis.
super terram. Ideo vnusquisq; solutus esse deberet
circa tēptationes suas ⁊ vigilare in oratiōibus ne
diabolus locum inueniret decipiendi qui nunq̄ dor-
mitat. sed circuit querens quē deuoret. Nemo tam
perfectus est et sanctus qui nō habeat aliquādo tē-
ptationes ⁊ plene eis carere nō possumus. Sūt ta-
men tēptationes homini sepe valde viles licet mo-
leste sint et graues. q̄ in illis homo humiliatur pur-
gatur et eruditur. Omnes sancti per multas tribula-
tiones ⁊ temptationes transierunt et profecerunt.
Et qui bene temptationes sustinere nequeunt res-
probi facti sunt et defecerunt. Non est aliquis ordo
tam sanctus nec locus tam secretus vbi non sint tē-
ptationes vel aduersitates. Non est homo securus
a tēptatiōibus totaliter q̄ diu vixerit quia in nobis
est vnde tēptamur ex quo in cōcupiscentia nati su-
mus. Una temptatione seu tribulatione recedēte

alia superuenit et semp aliquid ad patiēdum habebimus. Nam bonum felicitatis nostre perdidimus. Multi querunt tentationes fugere / et grauius incidunt in eas. Per solā fugam nō possumus vincere sed per patiētiam et verā humilitatē oībus hostib⁹ efficimur fortiores. Qui tantū modo exterius declinat nec radicem euellit parum proficiet: immo citius ad eum tētationes redient / et peius sentient. Paulatim et per patientiam cum longanimitate deo iuuante melius superabilis q̄ cum duricia et importunitate propria. Sepius accipe consiliū in tentatione / et cum tentato noli duriter agere: sed consolationemingere sicut tibi optares fieri. Intriū omnium malorū tentationū inconstātia animi et parua ad deum confidētia. quia sicut nauis sine gubernaculo hinc inde a fluctibus impellitur: ita homo remissus et suum propositū deserens varie tentatur. Ignis probat ferrū / et tentatio hominē iustum. Rescimus sepe quid possumus. sed tētatio aperit quid sumus. Vigilādum est tamē precipue circa initium tentationis. quia tunc facilius hostis vincitur si ostium mentis nullatenus intrare sinitur. sed extra limen statim vt pulsauerit illi obuiatur. Unde quidam dixit. Principiis obsta: scio medicina paratur Cum mala per longas conualuere moras. Nam primo occurrit menti simplex cogitatio. deinde fortis ymaginatio. postea delectatio et motus prauus et assensio. Sicq; paulatim ingreditur hostis malignus ex toto / dum illi non resistitur in principio. Et quanto diutius quis ad resistendum torpuerit: tanto in se quotidie debillior fit. et etiam hostis con-

tra eum potentior. Quidam in principio conuersionis sue grauiiores tentationes patiuntur quidam autem in fine. quidam vero quasi per totam vitam suam male habent. Nonnulli satis leuiter tentantur secundum diuine ordinationis sapientiam et equitatem, qui statum et merita hominum pensant et cuncta ad electorum suorum salutem preordinant. Ideo non debemus desperare cum tentamur, sed eo feruentius deum exorare, quatenus nos in omni tribulatione dignetur adiuuare, qui utique secundum dictum pauli talem faciet cum tentatione prouentum, ut possimus sustinere. Humiliemus ergo animas nostras sub manu dei in omni tentatione et tribulatione, quia humiles spiritu saluabit et exaltabit. In tentationibus et tribulationibus probatur homo quantum profecit et ibi maius meritum existit et virtus melius patet. Nec magnus est si homo deuotus sit et feruidus cum grauitatem non sentit, sed si tempore aduersitatis patienter se sustinet, spes magni profectus erit. Quidam a magnis tentationibus custodiuntur et in paruis quotidianis sepe vincuntur, ut humiliati nunquam de seipsis in magnis confidant qui in ream modicis infirmantur:

¶ De temerario iudicio vitando Epim. xiiii.

De teipsum oculos reflecte, et aliorum facta caueas iudicare. In iudicando alios homo frustra laborat, sepius errat: et leuiter peccat.

Seipsum vero iudicando et discutiendo semper fructuose laborat. Sic nobis res cordi est, sic de ea frequenter iudicamus. Nam verum iudicium propter priuatum amorem facilliter perdimus. Si deus spiritus esset pura interioris nostri desiderium, non tam facilliter turbare

mur pro resistentia sensus nostri. Sed sepe aliquid ab intra latet vel etiã ab extra concurrens: quod nos etiã pariter trahit. Multi occulte seipsos querunt in rebus quas agunt et nesciunt. Videtur etiam in bona pace stare quando res pro eorum velle fiunt et sentire. Si autem aliter sit quod cupiunt cito mouentur et tristes fiunt. Propter diuersitatem sensuum et opinionum satis frequenter oriuntur dissensiones inter amicos et ciues inter religiosos et deuotos. Antiqua consuetudo difficulter reliquitur / et ultra proprium videre nemo libenter ducit. Si rationi tue magis initeris vel industrie quam virtuti subiective Iesu christi raro et tarde eris homo illuminatus. quia deus vult nos sibi perfecte subijci et omni rationem per inflammatum amorem transcendere

C De operibus ex caritate factis. Lpm. xv.

Non nulla re mundi et pro nullius hominis dilectione aliquod malum est faciendum. sed pro utilitate tantum indigetis opus bonum aliquando intermittendum est. aut etiam pro meliori mutandum. hoc enim factum opus bonum non destruit / sed in melius commutatur. Sine caritate opus extremum nichil prodest. quicquid autem ex caritate agitur quantumcumque etiam paruum sit et despectum totum efficit fructuosum. Magis siquidem deus pensat ex quanto quis agit: quam quantum quis facit. Multum facit qui multum diligit. Multum facit qui rem bene facit. Bene facit qui magis communitati quam sue voluntati seruit. Sepe videtur esse caritas et est magis carnalitas: quia carnalis inclinatio propria voluntas / spes retributionis / affectus communitatis raro abesse volunt. b

statem habet: in nulla re seipsum querit. sed dei solū modo gloriā in omnibus fieri desiderat. Nulli etiam iudicat. qz nullū priuatum gaudiū amat nec in seipso vult gaudere. sed in deo super oīa bona oprat beatificari. Remini aliquid boni attribuit: sed totaliter ad deū refert a quo fontaliter omnia procedūt in quo finaliter omnes sancti fruibiliter quiescūt. **Q** d scintillā haberet vere caritatis: profecto omnia terrena sentiret plena fore vanitatis.

De sufferentia defectuū alioꝝ. Lpm. xvi.

Ne homo in se vel in alijs emendare non valet: debet patiēter sustinere donec deus aliter ordinet. Cogita qz forte sic melius ē pro tua probatione ⁊ patiētia sine qua non sunt multū ponderāda merita nostra. **D**ebes tamē pro talibus ipe dimētis supplicare vt deus tibi dignetur subuenire ⁊ possis benigne portare. Si quis semel aut bis admonitus nō acquiescit nolī cū eo contēdere sed totū deo cōmitte vt fiat volūtas eius ⁊ honor in omnibus seruis suis qui scit bene mala in bonum cōuertere. **S**tude patiēs esse in tolerādo alioꝝ defectus ⁊ qualescūq; infirmitates. qz et tumulta habes q̄ ab alijs oportet tolerari. Si si potes te talē facere qualē vis quō poteris aliū habere ad tuū beneplacitū? **L**ibenter habemus alios perfectos: ⁊ tamē proprios non emēdamus defectus. **N**olumus q̄ alij stricte corrigātur ⁊ ipsi corrigi nolumus. **D**isplicet larga alioꝝ licētia ⁊ tñ nobis nolumus negari quod petimus. **A**lios restringi p̄ statuta volumus ⁊ ipsi nullaten⁹ patimur āplius cohiberi. **S**ic ergo patet q̄ raro p̄

rimum sicut nos ipsos pensamus. Si essent omnes perfecti, quid tunc haberemus ab alijs pro deo patri. Hunc autem deus sic ordinavit, ut discamus alter alterius onera portare, quia nemo sine defectu: nemo sine onere: nemo sibi sufficiens, nemo sibi satis sapiens, sed oportet nos invicem portare / iuicem consolari: pariter adiuuare instruere, et admonere. Quante autem virtutis quisque fuerit: melius patet occasione aduersitatis: Occasiones namque hominem fragilem non faciunt, sed qualis sit ostendunt.

De monastica vita

Epistolam xxvii.

Oportet ut discas te ipsum in multis frangere: si vis pacem et concordiam cum alijs tenere. Non est paruum in monasterijs vel in congregatione habitare, et ibi sine querela conuersari, et usque ad mortem fidelis perseverare. Beatus quidem qui ibi bene vixit, et feliciter consummavit. Si vis debite stare et proficere teneas te tanquam exulem et peregrinum super terram: Oportet te stultum fieri propter christum, si vis religiosam ducere vitam. Habitus et tonsura modicum conferunt, sed mutatio morum et integra mortificatio passionum verum faciunt religiosum. Qui aliud querit quam pure deum et anime sue salutem, non inueniet nisi tribulationem et dolorem. Non potest etiam diu stare pacificus, qui non nititur esse minimus, et omnibus subiectus. Ad seruitendum venisti non ad regendum, ad patendum et laborandum scias te vocatum, non ad ociantum vel fabulandum. Hic ergo probantur homines sicut aurum in fornace. Hic nemo potest stare nisi ex toto corde se voluerit propter deum humiliare.

b. ff.

De exēplis sanctorum patrum Lpm. xviii.
 Intuere sanctorū patrum viuūda exēpla. in quibus
 vera perfectio refulsit et religio et videbis quod modicum sit et pene nichil quod nos agimus. Heu quid est vita nostra si illis fuerit cōparata? Sancti et amici christi domino seruerūt in fame et siti. in frigore et nuditate. in labore et fatigatione. in vigiliis et ieiuniis in orationibus et sanctis meditationibus in persecutiōibus et opprobriis multis. Quod multas et graues tribulationes passi sunt. apostoli / martyres / confessores / virgines. et reliqui omnes qui christi vestigia voluerunt sequi. Nam animas suas in hoc mundo oderunt. ut in eternam vitam eas possiderent. Quod strictam et abdicatam vitam sancti patres in heremo duxerunt. quod longas et graues temptationes pertulerunt. quod frequenter ab inimico vexati sunt. quod crebras et feruidas orationes deo obtulerunt: quod rigidas abstinentias peregerunt. quod magnū zelum ad feruorē ac spiritalē profectum habuerunt. quod forte bellum aduersus edomationē vicioꝝ gesserunt. quod puram et rectam intentionem ad deū tenuerunt. Per diē laborabant et noctibus orationi vsuine vacabant. quod laborando ab oratione mentali minime cessarent. Omne tempus vtiliter expēdebant omnis hora ad vacandum deo breuis videbatur et pro magna dulcedine cōtemplationis etiā obliuio tradebat necessitas corporalis refectionis. Quibus diuiciis dignitatibus: honoribus / amicis et cognatis renūctiabant nil de mundo habere cupiebant: vix necessaria vite: sumebant: corpori seruire etiam in necessitate volebant. Pauperes igitur erāt rebus terrenis. sed vix

uites valde in gratia et virtutibus. Foris egebant sed
 intus gratia et consolatione diuina reficiebant. Mū-
 do erant alieni sed deo proximi ac familiares amici
 Sibīpsīs videbantur tanq̄ nichilī et huic mundo
 despecti. sed erant ī oculis dei preciosi et electi. In
 vera humilitate stabant. in simplici obedientia viue-
 bant. in caritate et patientia ambulabāt. et ideo quo-
 tidie in spiritu proficiebant. et magna apud deum
 gratiam obtinebant. Dati sunt ī exemplum om̄ibus
 religiosis. et plus prouocare nos debent ad bene p̄-
 ficiendum: q̄ tepidorū numerus ad relaxandum. **S**
 quātus feruor om̄m religiosorū ī principio sue sancte
 institutionis fuit. **S** quanta deuotio oratiōis. quāta
 emulatio virtutis. q̄ magna disciplina vlguit. quāta
 reuerentia et obedientia sub regula magistri in om̄-
 nibus effloruit. Testantur adhuc vestigia derelicta
 q̄ vere viri sancti et perfecti fuerunt qui tam stren-
 nue militantes mūdum suppeditaauerunt. Jam ma-
 gnus putatur si quis transgressor non fuerit. si quis
 qd̄ accipit cū patientia tollere poterit. **S** ob tempo-
 ris et negligentie status nostri q̄ tam cito declina-
 mus a pristino feruore: et tam tedet viuere pre lassit-
 tudine et tempore. **A**tinam in te penitus nō dormis
 profectus virtutum: qui multa sepius exempla vidis-
 sti deuotorum.

De exercitijs boni religiosi. **Cpm. xix**

Ita boni religiosi om̄ibus virtutibus polle-
 re debet. vt sit talis interius. qualis videtur
 hoībus exterius ⁊ merito multo plus debet
 esse intus q̄ quod cernit foris. quia īspector noster
 est de⁹ quē sūmopere reuereri debemus vbicūq̄ fue-

rimus et tanquam angeli in conspectu eius mundi incedere. **O**mni die renouare debemus propositum nostrum et ad feruorem nos excitare quasi hodie primum ad uersionem uenissemus atque dicere. **A**diuua me domine deus meus in bono proposito et sancto seruitio tuo. et da michi nunc hodie perfecte incipere quia nichil est quod hactenus feci. **S**ecundum propositum nostrum cursus profectus nostri et multa diligentia opus est bene perficere uolenti. quia si fortiter proponens sepe deficit. quid ille qui raro aut minus fixe aliquid proponit? **A**ristoteli modis contingit desertio propositi nostri. et leuis omisio exercitiorum uix sine aliquo dispendio transit. **I**ustorum propositum in gratia dei potius quam in propria sapientia pendet. in quo et semper confidunt quicquid arripiunt. **N**am homo proponit. sed deus disponit. nec est in homine uia eius. **S**i pietatis causa aut fraterne utilitatis proposito quandoque consuetum omittitur exercitium. facile postea poterit recuperari. **S**i autem tedio animi aut negligentia facilliter relinquitur satis culpabile est et nociuum sentietur. **C**onemur quantum possumus. adhuc leuiter deficientes in multis. **S**emper tamen aliquid certi proponendum est. et illa precipue que amplius nos impediunt. **E**xteriora nostra et interiora pariter nobis scrutanda sunt et ordinanda. quia utraque expediunt ad profectum. **S**i non continue te uales colligere: saltem interdum et ad minus semel in die mane uidelicet aut uespere. **M**ane propone. uespere rediscute mores tuos qualis hodie fuisti / in uerbo opere et cogitatione. quia in his sepius forsitan deus offendisti et proximum. **A**ccinge te sicut uir contra

diabolicas nequitias. frena gulam ⁊ omnes carnis inclinationem facilius frenabis. Nunquā sis ex toto ociosus. sed aut legens / aut scribens / aut orans / aut meditans / aut aliquid utilitatis pro communi laborans. Corporalia exercitia discrete sunt agenda nec omnibus equaliter assumēda. Que communia non sunt / non sunt foris ostendenda. Nam in secreto tutius exercentur priuata. Cauendum tamen ne piger sis ad communia ⁊ ad singularia promptior. sed ex pleris integre ⁊ fideliter debitis ⁊ iunctis si tāvltā vacat: redde te tibi prout deuotio tua desiderat. Non possunt omnes habere vnum exercitiū: sed aliud istud aliud illi magis deseruit. Etiam pro temporum congruentia diuersa placēt exercitia. quia alia in festis alia in feriatis magis sapiunt diebus. Alijs indigemus tempore tentationis / et alijs tempore pacis et quietis. Alia cum tristamur libet cogitare. ⁊ alia cū leti in domino fuerimus. Circa principalia festa renouanda sunt bona exercitia et sanctorum suffragia feruentius implorāda. De festo in festum proponere debemus quasi tunc de hoc seculo migraturi simus / et ad eternum festum peruenturi. Ideoq; sollicite nos preparare debemus in deuotis temporibus et deuotius conuersari / atq; omnem obseruantiam strictius custodire tanquā in breui premium laboris nostri a deo percepturi. Et si dilatum fuerit credamus nos minus bene pparatos atq; indignos tāte adhuc glorie que reuelabitur in nobis tempore prefinito. et studeamus nos melius ad exitū preparare

Beat⁹ seruus (alt euāgelista lucas) quē cum venerit
 dñs iuenerit vigilātem. Amen dico vobis super oīa
 bona sua constituet eum.

De amore solitudinis ⁊ silentij. Ep̄m. xx.

¶ Vere aptum tempus vacandi tibi ⁊ de bene
 q̄ficijs dei frequēter cogita. Relinque curiosa
 Tales perlege materias que compūctionez
 magis prestāt q̄ occupationē. Si te subtraxeris a
 superfluis locutionibus ⁊ ociosis circuitionib⁹ nec
 non a nouitatibus ⁊ rumoribus audiēdis inuenies
 tempus sufficiens et aptum pro bonis meditationib⁹
 bus insistentis. Maximi sanctorum humana con-
 sortia vbi poterāt vitabant. et deo in secreto viuere
 eligebant. Dixit quidam. Quotiens inter homines
 fui: minor homo redij. Hoc quippe sepius experi-
 mur quādo diu confabulamur. Facilius est omnino
 tacere q̄ verbo nō excedere. Facilius ē domi latere:
 q̄ foris se posse sufficiēter custodire. Qui igit̄ inten-
 dit ad interiora ⁊ spiritualia peruenire oportet eum
 cum Jesu a turba declinare. Nemo secure apparet
 nisi qui libēter latet. Nemo secure preest nisi qui li-
 bēter subest. Nemo secure precipit nisi qui libenter
 obedire didicit. Nemo secure gaudet nisi qui bone
 conscientie testimonium habet. Nemo secure loqui-
 tur nisi qui libēter tacet. Semper tamē sanctorum
 securitas plena timoris dei extitit. Nec eo min⁹ so-
 liciti ⁊ humiles in se fuerūt quia magnis virtutib⁹
 et gratia emicuerūt. Paruoz autem securitas ex su-
 perbia ⁊ presumptione oriē/et in fine in deceptione
 sui vertit. Nunq̄ pmittas tibi securitatē in hac vita
 Quis bonus videaris zenobita aut deuotus heremi

ta. Sepe meliores in estimatione hoim grauius periclitati sunt propter suaz nimiam confidentiam. Unde multis utilius est vt non penitus tentationibus careant: sed sepius impugnetur ne nimium securi sint ne forte in superbia eleuetur. nec etiaz ad exteriores consolationes licentius declinet. **Q**ui nunq transitoriam letitiam querezet qui nunq cum mundo se occuparet q bona conscienciam seruaret? **Q**ui oem vanam sollicitudine amputaret/ & diraxat salutaria ac diuina cogitaret/ & tota spem sua in deo constitueret q magna pacem & quiete possideret? Nemo dignus est & celesti consolatione nisi diligenter se exercuerit in sancta compunctione. Si vis cordetenus compungi: intra cubile tuum & exclude tumultus mundi: sicut scriptum est. In cubilibus vestris compugimini. In cella inuenies quod de foris sepius amittes. Cella continuata dulcessit/ & male custodita tedium generat. Si in principio conuersionis tue bene eam incolueris & custodieris: erit tibi postea dilecta amica & gratissimum solatium. In silentio & quiete proficit anima deuota & discit abscondita scripturarum. Ibi inuenit flueta lachrymarum quibus singulis noctibus se lauet & mundet vt conditozi suo tanto familiarior fiat: quanto longius ab omni seculari tumultu degit. Qui ergo se abstrahit a notis & amicis: appropinquabit illi deus cum angelis sanctis. Melius est latere & sui curam agere q se neglecto signa facere. Laudabile e homini religioso rozo foras ire fugere videri. nolle etia homines videre. Quid vis videre quod non licet habere? Transit mundus & concupiscentia eius. Trahūt desideria sensualitatis ad spaz

clādum. sed cum hora transferit: quid nisi grauitatē
 consciētie ⁊ cordis disperſionē importas? *Retus ex
 itus* tristem sepe reditū parit / ⁊ leta vigilia serotina
 triste mane facit. Sic omne carnale gaudiū blande
 intrat sed in fine mordet ⁊ perimit. Quid potes alibi
 videre quod hic non vides? Ecce celum ⁊ terram et
 omnia elementa. nam ex istis omnia sunt facta.
 Quid potes alicubi videre quod diu potest sub sole
 permanere? *Credis* te forsitan satiari sed non poteris
 pertingere. Si cuncta videres presentia quid essent
 nisi visio vana? *Leua* oculos tuos ad deum in excel
 sis et ora pro peccatis tuis ⁊ negligentijs. *Dimitte*
 vana vanis. tu aut intende illis q̄ tibi precepit deus
Claude super te ostium tuū ⁊ voca ad te *Jesum* dile
 ctum tuū. *Māne* cū eo in cella: q̄ non iuenies alibi
 tantā pacem. Si nō exisses nec quicq̄ de rumorib⁹
 audisses: melius in bona pace permansisses. ex quo
 noua delectat aliquādo audire: oportet te exide tur
 bationē cordis tolerare.

De compūctione cordis.

Ep̄m. xxi.

I vis aliquid proficere cōserua te in timore
 dei. ⁊ noli esse nimis liber sed sub disciplina
 cohibe omnes sensus tuos nec inepte te tra
 das leticie. Da te ad cordis compūctionem et inue
 nies deuotionem. *Compunctio* multa bona aperit/
 que dissolutio cito perdere consuevit. *Mirum* est q̄
 homo possit vnq̄ perfecte letari in hac vīta / qui suū
 exilium ⁊ tam multa pericula anime sue considerat
 et pensat. *Propter* leuitatem cordis ⁊ negligētiam
 defectuū nostrorum non sentimus anime nostre do
 lores: sed sepe vane ridemus quādo merito flere de

beremus: Non est vera libertas nec bona leticia nisi
 si tu timore dei cum bona conscientia. Felix qui abij-
 cere potest omne impedimentum distractionis. et ad
 vntionē se redigere sancte compunctionis. Felix qui
 a se abdicat quicquid conscientiam suam maculare po-
 test vel grauare. Certa viriliter consuetudo consuetudi-
 ne vincitur. Si tu scis homines dimittere ipsi te di-
 mittent tua facta facere. Non attrahas tibi res alio-
 rum nec te implices causis maiorū. Habe semper ocu-
 lum super te primum. et admoneas te ipsum spiritaliter
 pre omnibus tibi dilectis. Si non habes fauorem hominum
 noli ex hoc tristari. sed hoc sit tibi graue. quia non habes
 te satis bene et circumspecte sicut deceret dei seruus
 et deuotum religiosum conuersari. Utilius est sepe
 et securius. quam homo non habeat multas consolatio-
 nes in hac vita secundum carnem precipue tamen
 quam diuinas non habemus. aut rarius sentimus nos
 in culpa sumus. quia compunctionem cordis non
 querimus. nec vanas et externas omnino abiciamus.
 Cognosce te indignum diuina consolatione. sed ma-
 gis dignum multa tribulatione. Quando homo per-
 fecte est compunctus tunc grauis et amarus est ei to-
 tus mundus. Bonus homo sufficientem inuenit materi-
 am dolendi et flendi. Siue enim se considerat siue de
 proximo pensat. scit quia nemo sine tribulatione hic
 vixit. Et quanto strictius sese considerat: tanto amplius do-
 let. Materie iusti doloris et eterne compunctionis sunt
 peccata et vitia nostra. quibus ita inuoluti iacemus. ut
 raro celestia contemplari valeamus. Si frequen-
 tius de morte tua / quam de longitudine vite tue cogi-
 tares. non dubium quin feruentius te emendas.

res. Si etiam futuras inferni sive purgatorij penas cordialiter propenderes. credo quod libenter laborer et do-
lorem sustineres et nichil rigoris formidares. Sed
quia ad cor ista non transeunt et blandimenta adhuc
amamus ideo frigidi et valde pigri remanemus. se-
pe est inopia spiritus. unde tam leuiter querit mi-
serum corpus. Ora igitur humiliter ad dominum ut det
tibi compunctiois spiritum et dic cum propheta Liba me
domine pane lacrimarum et potum da michi in lacri-
mis in mensura.

De consideratione humane miserie. Lpm. xxiij

Iser es ubicunq; fueris et quocunq; te verte-
ris. nisi ad deum te conuertas quod turbarisq;
non succedit tibi sicut vis et desideras? Quis
est qui habet omnia secundum suam voluntatem? Nec ego
nec tu. nec aliquis hominum super terram. Nemo est
in mundo sine aliqua tribulatione vel angustia. Quis
ut rex sit vel papa. Quis est qui melius habet? vtriusq;
qui pro deo aliquit pati valet. Dicunt multi imbecilli
les et infirmi. Ecce quod bonam vitam ille homo ha-
bet quod diues. quod potens. quod excelsus. quod magnus. quod pul-
cher. Sed attende ad celestia bona et videbis quod om-
nia ista temporalia nulla sunt sed valde incerta et ma-
gis grauantia. quia nunquam sine sollicitudine et timore
possidentur. Non est hominis felicitas habere temporalia
ad abundantiam sed sufficit ei mediocritas. Vere mi-
seria est viuere super terram. Quanto homo voluerit esse
spiritualior. tanto prius vita fit ei amarior. quia sentit me-
lius et videt clarius humane corruptionis defectum.
Nam comedere. bibere. vigilare. dormire. quiescere
re. laborare et ceteris necessitatibus nature subiacere

ere. vere magna miseria est et afflictio homini de-
 uoto qui liber esset absolutus et liber ab omni
 peccato. Val de enī grauat̄ur iterior homo necessita-
 tibus corporalibus in hoc mundo. Unde ppheta de-
 uote rogat quatenus liber ab istis esse valeat dicēs.
 De necessitatibus meis erue me dñc Sed ve non co-
 gnoscentibus suā miseriam. et amplius ve illis qui di-
 ligunt hāc miseriam et corruptibilem vitā. Nā ī tātū q̄
 dam hāc complectuntur. licet etiā vix necessaria la-
 borando aut meditando habeant. vt si hic possent
 semp viuere de regno dei nichil curarent. **D**isiant
 et infideles corde qui tam profunde ī terris iacent vt
 nil nisi carnalia sapiāt: sed miseri adhuc in fine gra-
 uiter sentient q̄ vile et nichilū erat quod amauerunt
 Sancti aut̄ dei et oēs deuoti amici christi nō atten-
 derunt que carni placuerunt nec que ī hoc tpe flo-
 ruerunt. sed tota spes eorū et intentio ad eterna bona
 anhelabat. ferebat̄ totū desiderū eorum ad summa
 et inuisibilia ne amore visibiliū traherentur ad infi-
 ma. **N**oli frater amittere confidentiam pficiendi ad
 spiritualia. adhuc habes tempus et horā **Q**uare vis
 procrastinare ppositū tuū? Surge et ī instanti inci-
 pe et dic **N**ūc tempus est faciendi nūc tempus est pu-
 gnandi: nūc tempus aptus est emendandi. **Q**uanto
 male habes et tribularis. tūc tempus est promerēdi.
Sportet transire p ignē et aquā ante q̄ venias in re-
 frigerium. nisi tibi vim feceris: vitium nō superabis
 q̄ diu istud fragile corpus gerimus. sine peccato esse
 nō possumus: nec sine tedio et dolor: viuere **L**ibēter
 haberemus ab omni miseria et peccato quietē. s3 qz
 p peccatum pdidimus innocentiam amissim⁹ etiā verē

beatitudinē. Ideo oportet nos tenere patientiam et dei expectare misericordiam donec transeat iniquitas hec et mortalitas absorbeat a vita. **O** quanta fragilitas humana que semper prona ē ad vicia. **H**odie confiteris peccata tua: et cras iterum perpetras confessa. **H**ūc proponis cauere. et post horā agis. q̄ si nichil proposuisses. Merito ergo nos ipsos humiliari possumus. nec vnq̄ aliquid magni de nobis sentire. quia tam fragiles et instabiles sumus. **C**ito etiam potest perdi per negligentiam. quod multo labore vix tandē acquisitū est per gratias. quid fiet de nobis adhuc in fine. qui tepescimus tam mane? **V**e nobis si sic volumus declinare ad quietā quasi iam pax sit et securitas. cum necdum appareat vestigiuz vere sanctitatis in nostra conuersatione. **U**nde op̄ esset quod adhuc iterū institueremur. tāq̄ boni nouitij ad mores optimos. si forte spes esset de aliqua futura emendatione ⁊ maiori spiritali profectu.

De meditatione mortis Lpm. xxiii.

Ade cito erit tecum hoc factum. vide aliter quomodo te habeas. **H**odie homo est ⁊ cras non comparet. **C**ū autē sublatus fuerit ab oculis cito etiam transit a mente. **O** hebetudo et duritia cordis humani q̄ solum presentia meditat̄ ⁊ futura nō magis preuidet. Sic te in omni facto et cogitatu deberes tenere. quasi statim esses moriturus. **S**i bonā conscientiam haberes. nō multū mortem timeres. **M**elius esset peccata cauere: q̄ mortem fugere. **S**i hodie non es paratus quō cras eris? **C**ras ē dies incerta et quid scis si crastinuz habebis? **Q**uid prodest vlu viuere quando tam parum emendamur

Ah longa vita non semper emendat sed sepe culpam
 magis auget. Utinam pervnam diem bene essemus
 duersati in hoc mundo. Multi anos computat puer
 sionis sed sepe parvus est fructus emendationis. Si
 formidolosum e mori: forsitan periculosius e diutius
 vivere. Beatus qui hora mortis sue semp an oculos
 habet/ et ad moriedum se quotidie disponit. Si vidi
 sti aliquando hoiem mori: cogita qz et tu per eandem
 viam trass bis. Cum mane fuerit puta te ad vesper
 no perueturum. Aespere aut facto mane no audeas
 tibi polliceri. Semp ergo paratus esto et talit viue
 vt nunq te imparatu mors iueniat. Multi subito et
 improuise moriuntur. Nam hora qua no putat filius
 hominis veturus est. Quando illa extrema hora ve
 nerit multum aliter sentire incipies de tota vita tua
 preterita. et valde dolabis q tam negliges et remis
 sus fuisti. q felix et prudens qui talis nunc nititur
 esse in vita qualis optat iueniri i morte. Dabit naq
 magna confidentiam feliciter moriedi perfectus con
 temptus mundi: feruens desideriu in virtutibus pro
 ficiendi/ amor discipline/ labor penitentie/ prompti
 tudo obedientie/ abnegatio sui/ et supportatio cuius
 libet aduersitatis pro amore christi. Multa bona
 potes operari dum sanus es. sed infirmatus nescio
 quid poteris. Pauci ex infirmitate emendantur sic.
 et qui multum peregrinantur raro sanctificatur.
 Noli confidere super amicos et proximos. nec in fu
 turis salutez tuam differas. quia citius obliuiscetur
 tui hoies q estimas. Melius est nunc tempestiue
 prouidere et aliquid boni premittere q super alioz

auxilio sperare. Si nō es pro teipso sollicitus modo
 quis erit pro te sollicitus in futuro? Nunc tēpus est
 valde p̄ciosuz: sed p̄hdolor q̄ hoc iutilius expēdis
 in quo promereri vales vñ eternalit̄ viuas. Veniet
 qñ vnū diem seu horā pro emēdatione desiderabis
 et nescio an ipetrabis. Eya carissime de quāto peri-
 culo te poteris liberare: de q̄ magno timore eripere
 si modo semper timoratus fueris et de morte suspe-
 ctus. Stude nunc taliter viuere vt in hora mortis
 valeas potius gaudere q̄ timere. Disce nunc mori
 mundo vt tunc incipias viuere cum christo. Disce
 nunc oīa contēnere vt tunc possis libere ad christū
 pergere. Castiga nūc corpus tuum per penitētiam
 vt tunc valeas certā habere confidētiam. Ah stulte
 quid cogitas te diu victurū cum nullū diem habeas
 securum. q̄ multi decepti sunt / et insperate de cor-
 pore extracti. Quotiens audisti a dicentibus: quia
 ille gladio cecidit / ille submersus est / ille ab alto ru-
 ens ceruicem fregit. ille manducando obrigit. ille
 ludēdo finē fecit. alius igne. alius ferro. alius peste.
 et alius latrociniō perist. ⁊ sic omniū finis mors est.
 ⁊ vita hominū tanq̄ vmbra subito pertrāsit. Quis
 memorabit̄ tui post mortem / ⁊ quis orabit pro te?
 Age age nūc carissime quicquid agere potes: q̄ nes-
 cis quando morieris. nescis etiā quid tibi post mor-
 tem sequet̄. Dum tempus habes cōgrega tibi diui-
 tias imortales. Preter salutē tuam nichil cogites.
 solū que dei sunt cures. Fac nunc tibi amicos vene-
 rando dei sanctos et eorum actus imitando vt cum
 defeceris in hac vita illi te recipiant in eterna ta-
 bernacula. Serua te tanq̄ peregrinum ⁊ hospitem

super terrā. ad quē nichil spectat de mūdi negocijs
 Serua cor liberū ⁊ ad deū sursum erectū. qz nō habes
 hic manētem ciuitatē. Illuc preces ⁊ gemit⁹ quoti-
 dianos cum lachrimis dirige: vt spūs tuus mereat
 post mortē ad dñm feliciter transire. Amen

¶ De iudicio ⁊ penis peccatorū. Ep̄m. xxiiij.

In oībus rebus respice finē ⁊ qualiter ante
 districtū iudicē stabis. cui nichil est occultū
 q̄ munerib⁹ non placat nec excusationes re-
 cipit sed qd̄ iustū est iudicabit. Miserrime ⁊ insi-
 piens peccator qd̄ rīdebis deo oīa mala tua sciētī
 q̄ interdū formidas vultū hoīs irati? Et qd̄ non pre-
 uides tibi in die iudicij qm̄ nemo poterit per aliū ex-
 cusari vel defendi. sed vnus q̄sq̄ sufficiens onus erit
 sibiip̄si. Nunc labor tuus ē fructuosus. fletus accep-
 tabilis. gemitus exaudibilis. dolor satius et
 purgatiuus. Habet magnū ⁊ salubre purgatoriū pa-
 tiēs homo q̄ suscipiēs iniurias plus dolet de alteri⁹
 malitia q̄ de sua iniuria. qui pro contrariātibus sibi
 libēter orat ⁊ ex corde culpas indulget. qui ventam
 ab alijs petere non retardat. qui facilius misereat q̄
 irascit. qui sibiip̄si violētiam frequēter facit ⁊ carnē
 suā omnino sp̄ritus sublugare conatur. Melius est
 modo purgare peccata ⁊ vicia resecare q̄ in futuro
 purgāda reseruare. Vere nosip̄sos decipim⁹ per in-
 ordinatum amorē quem ad carnē habemus. Quid
 aliud ille ignis deuorabit nisi peccata tua? Quāto
 n̄ plus tibiip̄si nunc parcis ⁊ carnē sequeris: tanto
 durius postea lues ⁊ maiorē materiam comburēdi
 reseruas. In quibus homo peccauit: in illis graui⁹

puniet. Ibi accidiosi ardētibus stimulis pungētur
 et gulosi ingenti fame ac siti cruciabūtur. Ibi luxu-
 riosi et voluptatū amatores ardenti pice et fetido sul-
 phure pfundēt. Et sicut furiosi canes pre dolore iū-
 diosi ululabūt. Nullū viciū erit quod suū propriū
 cruciatū non habeat. Ibi superbi oī confusione re-
 plebūtur. et avari miserrima egestate artabūtur. Ibi
 erit vna hora grauior in pena: q̄ hic centum anni in
 amarissima penitētia. Ibi nulla requies est: et nulla
 cōsolatio vānatis. Hic tamē interdū cessatur a labo-
 ribus / atq; amīcorū fruitur solatijs. Esto modo solī-
 citus et dolēs pro peccatis tuis: vt in die iudicij sis
 securus cū beatis. Tunc enī iusti stabunt in magna
 constātia aduersus eos qui se āgustiauerūt et depres-
 serūt. Tūc stabit ad iudicādum qui modo se subiicit
 humilite iudicij hōim. Tunc magnā fiduciam ha-
 bebūt pauper et humilis / et pauebit vndiq; supbus.
 Tunc videbit sapiens in hoc mundo fuisse qui pro
 christo didicit stultus et despectus esse. Tunc place-
 bit omnis tribulatio patiēter perpessa / et oīs iniqui-
 tas opīlabit os suum. Tunc gaudebit oīs deuotus
 et merebit oīs irreligiosus. Tūc plus exultabit caro
 afflicta q̄ si in delitijs fuisset semper nutrita. Tunc
 splēdebit habitus vilis et obtenebrescet vestis subti-
 lis. tunc plus laudabit pauperculū domiciliū q̄ de-
 auratū palacium. Tunc plus iuuabit constās parti-
 entia q̄ omnis mundi potētia. Tunc amplius exal-
 tabitur simplex obediētia q̄ omnis secularis astu-
 tia. Tunc plus letificabit pura et bona conscientia:
 q̄ docta philosophia. Tunc plus ponderabit cons-

temptus diuitiarū q̄ totus thesaurus terrigenarum
 Tunc magis consolaberis super deuota oratiōe. q̄
 sup delicata comestione. Tunc potius gaudebis de
 seruato silentio. q̄ de longa fabulatione. Tunc plus
 valebunt sancta opera. q̄ multa pulcra verba. Tunc
 plus placebit stricta vita et ardua penitētia. q̄ oīs
 delectatio terrena. Disce nūc in modico pati. vt tūc
 a grauiorib⁹ valeas liberari. Hic primo p̄ba qd̄ pos-
 sis pati postea. Si nunc tam pax non vales sustine-
 re. quō poteris tunc eterna tormēta sufferre? Si mo-
 do modica passio tam impatientem efficit quid gehe-
 na tunc faciet? Ecce vere non potes duo gaudia ha-
 bere. delectari hic ī mūdo. ⁊ postea regnare in celo
 cū christo. Si vsq; in hodiernū diē semp in honorb⁹
 et voluptatibus vixisses: quid totū tibi p̄fuisset. si iā
 in instanti mori contingeret? Omnia enim vanitas
 preter amare deū. ⁊ illi soli seruire. Qui enim deum
 ex toto corde amat: nec mortē nec supplicium nec iudi-
 cium nec infernū metuit: quia perfectus amor secu-
 rum accessum ad deum facit. Quem autē adhuc pec-
 care delectat. nō mirū si mortem et iudicium timeat.
 Bonū tamen est vt si necdū amor a malo te reuocat
 saltem timor gehennalis coerceat. Qui vero timorē
 dei post ponit diu stare in bono non valebit. sed dia-
 boli laqueos citius incurret.

De serueti emendatōe toti⁹ vite nre Ep̄m. xxv.
 Sto vigilans et diligens in dei seruitio ⁊ co-
 gita frequenter ad quid venisti et cur seculū
 reliquisti. Nonne vt deo viueres. et spūalis
 homo fieres? **¶** Igitur ad perfectum serueas. quia

mercedem laborum tuorum in brevi recipies. nec erit tunc
 amplius timor aut dolor in finibus tuis. Modicum
 nunc laborabis et magnam requiem immo perpetuam leti-
 ciam inuenies. Si tu permanseris fidelis et feruus in a-
 gendo. deus proculdubio erit fidelis et locuples in re-
 tribuendo. Spem bonam retinere debes quod ad palmam per-
 uenies. sed securitatem capere non oportet ne torpeas
 aut elatus fias. Cum enim quidam anxius inter metum et
 spem frequenter fluctuaret et quaedam vice merore profectus in
 ecclesia ante quoddam altare se in oratione prostrauisset /
 haec inter se reuoluit dicens. *Q*uod si scirem quod adhuc perse-
 raturus essem / statimque audiuit intus diuinum respon-
 sum *Q*uid si hoc scires facere velles? *F*ac nunc quod tunc
 facere velles et bene securus eris. *M*oxque consolatus
 et confortatus diuine se commisit voluntati et cessauit an-
 xia fluctuans. *N*on uultque curiose inuestigare ut sciret
 que sibi essent futura. sed magis studuit inquirere que
 esset voluntas dei bene placens et perfecta ad omne opus
 bonum inchoandum et perficiendum. *S*peram in domino et fac bo-
 nitatem ait propheta. et inhabita terram et pascaris in
 diuitiis eius. *A*nimum est quod multos a profectu et feruore
 et emendatione retrahit. horror difficultatis seu la-
 bor certaminis. *E*nimvero illi maxime pro aliis in uir-
 tutibus proficiunt qui ea que sibi magis grauiora et con-
 traria sunt uiribus vincere nituntur. *N*am ibi homo
 plus proficit et gratias merebit ampliores ubi magis se
 ipsum vincit et in spiritu mortificat. *S*ed non omnes ha-
 bent equum multum ad vincendum et moriendum. *D*iligens
 tamen emulator ualentior erit ad proficiendum etiam
 si plures habeat passiones quam alius bene moderatus

tus. minus tamen feruens ad virtutes. Duo tamen
 specialiter ad magnam emendationem iuuat videlicet
 subtrahere se violenter ad quod natura vitiose incli-
 natur. et feruenter instare pro bono quo amplius quis in-
 diget. Illa etiam studeas magis cauere et vincere quam tibi
 frequentius in alijs displicet. Ab his profectum tuum
 capias: ut si bona exempla videas vel auarias ad imi-
 tandum accendaris. Si quid autem reprehensibile consi-
 deraueris. caue ne idem facias: aut si aliquando fecisti. cito
 emendare te studeas. Sicut oculus tuus alios conside-
 rat. sic iterum ab alijs notaris. Quam iocundum et dulce
 est videre feruidos et deuotos fratres bene morige-
 ratos et disciplinatos: quod triste est et graue videre inor-
 dinate ambulantes qui ea ad que vocati sunt non exer-
 cent. Quam nociuum est negligere vocationis sue pro-
 positum et ad non commissa sensum inclinare. Demor esto
 arrepti propositi. et imaginem tibi propone crucifixi. Be-
 ne uerecundari potest inspecta vita iesu christi. quia nec-
 dum magis illi te confortare studuisti: licet diu in vi-
 ta dei fuisti. Religiosus qui se intente et deuote in san-
 ctissima vita et passione domini exercet omnia utilia et neces-
 saria sibi abundanter ibi inueniet. nec opus est ut ex-
 tra iesum aliquid melius querat: sed si iesus crucifixus in
 cor nostrum ueniret quod cito et sufficienter docti essemus
 Religiosus feruidus omnia bene portat et capit que il-
 li subentur. Religiosus negligens et tepidus habet
 tribulationem super tribulationem. et ex omni parte patitur
 angustiam: quia interiori consolatione caret et exte-
 riorum querere prohibet. Religiosus extra disciplinam
 viuens graui ruine patet. Qui laxiora querit et re-

missiora semp in angustijs erit. quia aut vnum aut re-
 liquū sibi duplicabit. Quō faciunt tam multi alij re-
 ligiosi qui satis arcti sūt: sub disciplina claustrali.
 Raro exerūt. abstracte viuūt: pauperrime comedūt
 grosse vestiunt. multum laborant: parum loquuntur
 diu vigilant. mature surgunt. oñones prolongāt. fre-
 quenter legunt et se in omni disciplina custodiūt. At-
 tende carthussenses / cistercienses et diuerse religio-
 nis monachos ac moniales qualiter omni nocte ad
 plallendū dño assurgūt. Et ideo turpe est vt tu debe-
 res in tam sancto opere pigritate. vbi tanta multitu-
 do religiosorū incipit deo iubilare. Si nichil aliud
 faciendū incūberet. nisi dñm deum nostrū toto corde
 et ore laudare. Si nūq̄ indigeres comedere nec bi-
 bere nec dormire. sed semp posses deū laudare. ⁊ so-
 lūmodo spualibus studijs vacare. tūc multo felicior
 esses q̄ modo. cū carni ex qualicūq̄ necessitate ser-
 uis. Atinā non essent iste necessitates. sed solūmodo
 spūales anime refectiones quas heu satis raro de-
 gustamus. Quando homo ad hoc puenit q̄ de nulla
 creatura consolationē suā querit. tunc ei deus primo
 perfecte sapere incipit: tūc etiam bene contentus de
 oī euentu rerū erit. tūc nec pro magno letabit. nec p̄
 modico contristabitur: sed ponit se integre ⁊ fiducia-
 liter in deo qui est omnia in omibus: cui nichil vtiq̄
 perit nec morit: sed oīa ei viuunt et ad nutū sui incū-
 ctanter deseruiūt. Memento semper finis ⁊ quia per-
 ditum non redit tempus. Sine sollicitudine ⁊ diligē-
 tia nunq̄ acquires virtutes. Si incipis tepescere.
 incipies male habere. Si autem dederis te ad feruo-

rem: inuenies magnā pacē ⁊ senties leuioꝛē laborem
 ppter dei gratiā ⁊ virtutis amorē. Homo seruid⁹ et
 diligēs ad oīa est parat⁹. Maior labor ē resistere vī
 cijs ⁊ passionib⁹ q̄ corporalib⁹ insudare laboribus.
 Qui paruos nō vitat defectus: paulatī labit ad ma
 iores. Gaudebis semp vespere si diem expēdas fru
 ctuose. Vigila sup teipsum. excita teipm. admone te
 ipm. ⁊ quicqd de alijs sit nō negligas teipz. Tantū
 pficies q̄tum tibiip̄si vim ituleris.

Explicit liber primus.

Incipit liber secundus de interna cōuersatione

Capitulum primum.

r Regnū dei intravos ē dicit dñs. Cōuerte
 te ex toto corde tuo ad dñm. ⁊ relinque
 hunc miserū mūdum: et inueniet aīa tua
 requitē. Disce exteriora contēnere ⁊ ad
 interiora te dare ⁊ videbis regnū dei in te venire. Est
 enī regnū dei pax ⁊ gaudiū in spū sancto qđ nō dat
 ip̄ijs. Veniet ad te xp̄s ofidens tibi cōsolationē suā
 si dignā illi ab intus paraueris māssionē. Sīs gloria
 eius ⁊ decor ab intra est ⁊ ibi cōplacet sibi. Frequēs
 illi visitatio cū hoīe infno / dulcis sermocinatio / grā
 consolatio / multa pax / familiaritas stupēda nimis.
 Exa aīa fidelis prepara huic spōso cor tuū quaten⁹
 ad te venire ⁊ in te habitare dignet. Sic enim dicit.
 Si quis diligit me sermonē meū seruabit / ⁊ ad eum
 veniem⁹ ⁊ māssionē apud eū faciemus. Da ergo xp̄o
 locum ⁊ ceteris oībus nega introitū. Cum xp̄m hās

bueris: diues es et sufficit tibi. Ipse erit pulsor tuus
 et fidelis procurator in omnibus ut non sit opus tibi in ho-
 bus sperare. Hoies enim cito mutantur et deficiunt velo-
 citer. christus autem manet in eternum et astat usque in finem
 firmis. Non est magna fiducia ponenda in homine fragili
 et mortali. etiam si utilis sit et dilectus. neque tristitia me-
 ta capienda ex hoc si interdum aduersetur et contradicat.
 Qui hodie tecum sunt cras strariari possunt / et e converso
 sepe ut aura vertuntur. Pone totam fiduciam tuam in domino
 et sit ipse timor tuus et amor tuus. Ipse pro te ridebit
 et faciet bene sicut melius fuerit. Non habes hic ma-
 netem civitatem. et ubicumque fueris extraneus es et pere-
 grinus. nec requiem aliquando habebis nisi christo
 intime fueris vnus. Quid hic circumspectis cum iste
 non sit locus tue requietionis? In celestibus debet
 esse habitatio tua. et sicut in transitu cuncta terrena
 sunt aspicienda: transeant omnia et tu cum eis pa-
 riter. Vide et non inhercas ne captaris et pereas.
 Apud altissimum sit cogitatio tua / et deprecatio tua
 ad christum sine intermissione dirigatur. Si nescis alta
 speculari et celestia: requiesce in passione christi et in
 sacris vulneribus eius libenter habita. Si enim
 advulnera et preciosa stigmata iesu deuote confugis
 magnam in tribulatione confortationem senties / nec
 multum curabis hominum despectiones / faciliterque ver-
 ba detrahentium proferes. Christus fuit etiam in mundo
 ab hominibus despectus. et in maxima necessitate
 a notis et amicis inter opprobria derelictus. Chri-
 stus pati voluit et despici. et tu audes de aliquo con-
 queri. Christus habuit aduersarios et oblocutores. et

tu vis oēs habere amicos ⁊ bñfactores. An coronā
 bitur patiētia tua si nil aduersitatis occurrerit? Si
 nichil contrariū vis pati quō eris amicus christi? Su
 stine te cū christo et p̄ christo si vis regnare cū xp̄o.
 Si semel p̄fecte introisses in interiora iesu et modicū
 de ardēte eius amore sapuisses: tūc de proprio com
 modo vel incōmodo nichil curares. sed magis de op
 probio illato gauderes. qz amor iesu facit hominē
 seipm contēnere. Amor iesu ⁊ verus iternus ⁊ liber
 ab affectionibus inordinatis potest se ad deū libere
 p̄uere ⁊ eleuare se supra seipsum in spiritu ac fructi
 uae quiescere. Qui sapiunt omnia prout sunt non ut
 dicuntur aut estimantur: hic vere sapiens est ⁊ doctus
 magis a deo q̄ ab hoīb. Qui ab intra scit ambu
 lare ⁊ modicū res ab extra ponderare non requirit
 loca nec tēpora expectat ad hñda deuota exercitia.
 Homo internus cito se recolligit: qz nunq̄ se totum
 ad exteriora effundit. Non illi obest labor exterior
 aut occupatio ad tēpus necessaria sed sicut res eue
 niunt sic se illis accōmodat. Qui intus bene dispo
 situs ē ⁊ ordinatus nō curat mirabiles ⁊ peruersos
 hominū gestus. Tantū homo impedit et distrahit:
 q̄tum sibi res attrahit. Si recte tibi esset ⁊ bñ pur
 gatus esses omnia tibi in bonum cederēt ⁊ profectū
 Ideo multa tibi displicēt ⁊ sepe conturbāt: qz adhuc
 nō es tibiipsi p̄fecte mortuus nec segregatus ab om
 nibus terrenis. nichil sic maculat ⁊ implicat cor ho
 minis sicut impurus amor in creaturis. Si renuis
 consolari exteriorius: poteris speculari celestis ⁊ fre
 quenter interiorius iubilare.

Liber

De huili submissioe sub plati regimie. Ep̄m. iij.

Non magnipēdas qs pro te vel p̄tra te sit: s; n hoc age ⁊ cura vt deus tecū sit in oī re quam facis. Habeas p̄sciētiam bonā ⁊ deus bn te defēsabit. Quē enī adiunare voluerit nullius puerasitas nocere poterit. Si tu scis tacere ⁊ pati videbis p̄culdubio v̄nī auxiliū. Ipse nouit tps ⁊ modū liberādi te ⁊ ideo debes te illi resignare. Dei ē adiunare ⁊ ab oī p̄fusione liberare. Sepe valde p̄dest ad maiorē humilitatē p̄seruādā q̄ defectus nostros alij sciunt ⁊ redarguūt. Q̄n homo p̄ defectibus suis se humiliat tunc faciliē alios placat ⁊ leuiter satisficit sibi irascētibus. Humilē deus p̄tegit ⁊ liberat. humili lem diligit ⁊ consolaf. humili hoī se inclināt. humilē largitur gratiā magnā. et post suā depressionē leuat ad gloriā. humili sua secreta reuelat: ⁊ ad se dulciter trahit ⁊ iūitat. Humilis accepta contumelia ⁊ cōfusione satis bene est in pace. quia stat in deo ⁊ non in mūdo. Non reputes te aliquid profecisse nisi oībus inferiorē te esse sentias

De bono pacifico hoīe. Ep̄m. iij.

None te primo in pace ⁊ tunc alios poteris p̄ pacificare. Homo pacificus plus prodest q̄ bene doctus. Homo passionatus etiā bonum in malū trahit ⁊ facilliter malū credit. Bonus pacificus homo omnia ad bonū conuertit. Qui bene in pace est de nullo suspicaf. qui aut male contētus est ⁊ cōmotus varijs suspicionibus agitať. nec ipse quis escit/nec alios quiescere permittit. Dicit sepe quod dicere non deberet ⁊ omittit quod sepe sibi magis

Secundus.

facere expediret. Considerat quod alij facere tenentur. et negligit quod ipse facere tenetur. Habe ergo primū zelum sup̄ temetip̄m. tūc zelare poteris etiaz iuste pximū tuū. Tu benefacta tua scis excusare ⁊ tolerare. ⁊ alioꝝ non vis recipere excusatōes. Iustius esset vt te accusares ⁊ frēm tuū excusares. Si portari vis porta ⁊ aliū. Vide q̄ longe es adhuc a x̄a caritate ⁊ hūilitate q̄ nulli nouit indignari vel irasci nisi tantum sibi ipsi. Non est magnū cū bonis ⁊ māsuētis conuersari. hoc enī oibus naturaliter placet. et vnus quisq̄ libenter pacem habet et secum sentientes magis diligit. Sed cum duris et peruersis aut indisziplinatis aut nobis contrariantibus pacifice posse uere: magna gratia est et laudabile nimis virileq̄ factum. Sed sunt qui seip̄os in pace retinent et cum alijs etiam pacem habent. Et sūt qui nec pacē habēt nec alios in pace dimittunt. Alij sunt graues. sed sibi sunt semper grauiorēs. Et sunt qui seip̄os in pace retinent. et ad pacem alios reducere student. et tamen tota pax nostra in hac misera vita potius i hūmilit sufferentia ponenda est q̄ in nō sentiendo contraria. Qui melius scit pati. pacem tenebit maiorē. Iste est victor sui et dominus mundi. amicus christi et heres celi

De pura mente ⁊ simplici intentione Ep̄m. viij
 Habus alio homo subleuatur a terrenis simplicitate: scilicet et puritate. Simplicitas debet esse i intentione. puritas in affectione: simplicitas intendit deum. puritas apprehēdit ⁊ gustat
 Nulla bona actio te impediet: si liber intus ad oī iōꝝ

dinato affectu fueris. Si nichil aliud q̄ dei bñ placitū et proximi vtilitatē intēdis. et queris iterna libertate fueris. Si rectū cor tuū esset tunc oīs creatura speculū vite et liber sancte doctrine esset. Nō est creatura tā parua et vilis q̄ bonitatē dei non representet. Si tu esses itus bonus et purus: tūc oīa sine impedimēto videres et caperes bene. Cor purū penetrat celum et infernū. Qualis vnusquisq̄ intus est. taliter iudicat exterius. Si est gaudiū in mūdo hoc vtiq̄ possidet puri cordis homo. Et si est alicubi tribulatio et angustia hoc meli⁹ nouit mala p̄scientia. Sicut ferrū missū in ignem amittit rubiginē et totū candens efficitur. sic homo ad deū se integre conuertēs a torpore exiit et in nouū hominē transmutat. Quanto homo incipit tepescere. tūc parū metuit amorem et libenter externam accipit consolationē. Sed quādo perfecte incipit se vincere et vti iliter in via dei ambulare. tūc min⁹ ea reputat. q̄ sibi pri⁹ graua eē sensu

De p̄p̄a p̄sideratione Ep̄m. v (tiebat

ri
 Non possumus nobisipsis nimis credere. q̄ sepe nobis gratia deest et sensus. Modicum lumen est in nobis. et hoc cito per negligentiam amittimus. Sepe etiaz non aduertimus q̄ tam ceci intus sumus. Sepe male agimus et peius excusamus. et passione interdū mouemur. et zelū putam⁹. Parua in alijs reprehendimus. et nostra maiora p̄transimus. Satis cito sentimus et ponderamus q̄ ab alijs sustinemus. sed quātū alijs a nobis sustinet non aduertimus. Qui bene et recte sua ponderaret non esset quod de alio grauit̄ iudicaret. Internus

Secundus.

homo suspensus curam omnibus curis anteponeat: et quae sibi
 ipsi diligenter intendit. facilliter de alijs tacet. Nun-
 quam eris internus et deuotus nisi de alienis siliueris. et
 ad teipsum specialiter respexeris. Si tibi et deo tota-
 liter intendis. modicum te mouebit quod foris percipis.
 Tibi es quando tibiipsum praesens non es? et quando omnia per-
 curristi? quid te neglecto profecisti? Si debes habere
 pacem et unionem veram. oportet quod totum adhuc postponas
 et te solum praesentis oculis habeas. Multum proinde proficies si
 te seriatim ab omni temporalis cura deserues. Valde defici-
 es si aliquid temporale reputaueris. Nil altum. nil
 magnum/nil gratum/nil acceptum tibi sit nisi pure deus
 aut de deo sit. Totum vanum estima quicquid consolationis
 occurrit de aliqua creatura. Amans deum/aiam sub
 deo: despicit uniuersa Solus deus eternus et immensus
 implens omnia. solatiu est anime et vera cordis leticia

De leticia bone conscientie Lpm. vi

Letitia boni hominis testimonium bone con-
 scientie est. Habe bonam conscientiam et semp
 habebis leticiam. Bona conscientia valde mul-
 ta potest portare. et valde leta est inter aduersa. Ma-
 la conscientia semper timida est et inquietata. Suauiter
 requiesces. si te cor tuum non reprehenderit. Noli le-
 tari nisi cum benefeceris. Mali nunquam habent veram
 leticiam nec internam sentiunt pacem quia non est pax im-
 pijs dicit dominus. Et si dixerint in pace sumus non veni-
 ent super nos mala. et quis nobis nocere audebit?
 Et credas eis. quoniam repente exurget ira dei et in-
 nichilum redigentur actus eorum: et cogitationes eorum
 peribunt. Glo uari in tribulatione non est graue amara

Libet.

Et sic enim gloriari est in cruce domini gloriari Breuis gloria que ab hoibus datur et accipitur. Mundi gloriam semper comitat tristitia. Bonorum gloria in conscientijs eorum et non in ore hominum. Justorum leticia de deo et in deo est. et gaudium eorum de veritate. Qui veram et eternam gloriam desiderat temporalē non curat. Et qui temporalē querit gloriam. aut non ex aīo contēnit. minus amare vincitū celestē. Magnam habet cordis tranquillitatem: qui nec laudes curat nec vituperia. Facile erit contentus et pacatus cuius conscientia munda est. non es sanctior si lauderis nec vilior si vitupereris. Quod es hoc es nec maior dici vales quam deo testis. Si attendis quod apud te sis intus non curabis quod tibi te loquantur homines foris. Homo videt in facie. deus autem in corde Homo considerat actus. deus presertim intentiones. Vbi semper agere et modicum de se tenere humilis anime iudicium est. Nolle consolari ab aliqua creatura. magne puritatis et eterne fiducie iudicium est Qui nullum extrinsecus pro se testimonium querit. liquet quod se deo totaliter commisit. Non enim qui seipsum commendat ille probatus est ait beatus paulus. sed quem deus commendat Ambulare cum deo intus nec aliqua affectione teneri foris: status est internus hominis

De amore iesu super omnia

Ep̄m. viij

b Status qui intelligit quid sit amare iesum. et contēnere seipsum propter iesum. Oportet dilectum pro dilecto relinquere. quia iesus vult solus super omnia amari. Dilectio creature fallax et instabilis. Dilectio iesu fidelis et perseverabilis. Qui adheret creature cadet cum labili. qui ample

etitur Iesu firmabit in eum. Illum dilige et amicus
 tene tibi qui oibus recedentibus te non derelinquet nec
 patitur in fine perire. Ab hoibus oportet te aliquando
 separari siue velis siue nolis. Teneas te apud Iesum
 viuens et moriens et illius fidelitati te committe: qui
 omnibus deficientibus solus potest te iuuare. Dile-
 ctus tuus talis est nature ut alienum non velit admittere
 sed solus vult cor tuum habere et tanquam rex in proprio
 throno sedere. Si scires te bene ab omni creatura
 euacuare Iesus deberet libenter tecum habitare. Pene
 totum perditum inuenies quicquid extra Iesum in oibus
 posueris. Non confidas nec initaris super calamum
 vetosum. quia omnis caro fenum et omnis gloria eius ut
 flos feni cadet. Cito decipieris si ad extremam hominum
 appareriam tantum aspexeris. Si enim tuum in alijs
 queris solacium et lucrum: senties sepe detrimetum.
 Si queris in omnibus Iesum inuenies vtiq; Iesum. Si
 autem queris teipsum inuenies teipsum: sed ad tuam per-
 niciam. Plus enim homo noctiuor sibi si Iesum non querit
 quam totus mundus et omnes sui aduersarii.

De familiari amicitia Iesu. Lpm. viij.

Quando Iesus adest totum bonum est nec quic-
 q; difficile videtur. Quando vero Iesus non
 adest totum durum est. Quando Iesus intus
 non loquitur consolatio vilis est. Si autem Iesum vnus
 verbum loquitur: tantum magna consolatio sentitur.
 Bonne maria Magdalena statim surrexit de loco
 in quo fleuit quando Martha illi dixit. Magister
 adest et vocat te. Felix hora quando Iesus vocat de
 lacrimis ad gaudium spiritus. Quod aridus et durus

es sine Iesu quod insipiens et vanus si cupis aliquid extra
 Iesum. Nonne hoc est malus damnus quod si totum perdes
 mundum. Quid potest mundus proferre sine Iesu? Esse
 sine Iesu grauis est infernus. et esse cum Iesu dulcis pa-
 radisus. Si fuerit tecum Iesus nullus poterit nocere
 inimicus. Qui inuenit Iesum inuenit thesaurum bonum.
 in uero bonum super omne bonum. Et qui perdit Iesum perdit
 nimis multum et plus quam totum mundum. Pauperrimus est
 qui uiuit sine Iesu. Ditissimus qui bene est cum Iesu. Ma-
 gna ars est scire conuersari cum Iesu et scire iesum tenere
 magna prudentia. Esto humilis et pacificus et erit tecum
 Iesus. Sis deuotus et quietus et permanebit tecum Iesus
 Potes cito fugare iesum et gratiam eius perdere si vo-
 lueris ad exteriora declinare. Et si illum effugaueris
 et perdidideris a. quem tunc fugies? et quem tunc queres
 amicum? Sine amico non potes diu uiuere. et si Iesus non
 fuerit tibi pro omnibus amicus: eris nimis tristis et des-
 solatus. Fatue igitur agis si in aliqua altero confidis et
 letaris. Eligendum est magis totum mundum habere con-
 trarium quam Iesum offensum. Ex omnibus ergo caris sit
 Iesus dilectus specialis. Diligatur omnes propter iesum
 Iesus autem propter seipsum. Solus Iesus christus singu-
 lariter est amandus: qui solus bonus et fidelis inuenitur
 pro omnibus amicis. Propter ipsum et in ipso tam amici
 quam inimici tibi sunt cari. et pro omnibus his exorandus
 est ut omnes ipsum cognoscant et diligant. Nunquam
 cupias singulariter laudari et amari. quia hoc solius
 dei est qui simile sibi non habet. Nec velis quod aliquis
 in corde tuo tecum occupetur: neque tu cum alicuius
 occuperis amore sed sit Iesus in te et in omni bono

hōse. Esto purus et liber ab intus sine alicui⁹ create
 implicamēto. Opz esse mūdū et purz cor ad iesum gerē
 si vis vacare et videre q̄ suantis ē dñs. Et reuera ad
 hoc n̄ puenies nisi gr̄a eius fueris p̄uētus et intract⁹
 vt oībus euacuat⁹ et licētiatis solus cū solo vnīaris.
 N̄ enī gratia dei venit ad hōiem tunc potēs fit ad
 oīa. et qñ recedit: tunc paup et infirmus erit / et quasi
 tantū ad flagelle relictus. In his n̄ debes deijci nec
 desperare: sed ad volūtatem dei equanimiter stare et
 cuncta supueniētia tibi ad laudē iesu xp̄i perpeti. qz
 post hyemē sequitur estas. post noctē redit dies. et
 post tempestatē serenitas magna.

De carentia omnis solatiij.

Ep̄m. ix.

Non est graue humanū contēnere solacium
 cum adest diuinū Magnū est et vnde magnū
 tam humano q̄ diuino posse carere solacio /
 et pro honore dei libēter exilium cordis velle susti-
 nere / et in nullo seipsum querere / nec ad propriū me-
 ritū respicere. Quid magni es si hīlaris sis et deuos-
 tus adueniēte gratia optabilis cūctis hec hora. Sa-
 tis suauit equitat quē gratia dei portat. Et qd mirū
 si onus non sentit qui portat ab omnipotēte et ducit
 a summo ductore. Libenter habemus aliquid pro
 solatio et difficulter homo exiit a seipso. Vicit san-
 ctus marty: Varētius seculū cum suo sacerdote. qz
 omne quod in mūdo delectabile videbat despexit et
 dei summi sacerdotē. Sixtum quē maxime dilige-
 bat pro amore ch̄isti etiā a se tolli clemēter sciebat.
 Amore igitur creatoris amorē hominis superauit et
 pro humano solacio diuinū beneplacitū magis ele-

git. Ita et tu aliquē necessariū et dilectū amicum pro amore dei disce relinquere. Nec grauiſ feras cum ab amico derelict⁹ fueris sciēs quā oportet nos oēs tādem ab inuicē separari. Multū et diu oportet hostem in seipſo certare anteq̄ discat seipm̄ plene superare / et totū affectum suū plene in deū trahere. Quā hō stat sup seipſo facile labit ad consolationes hūanas. Sed verus xp̄i amator et studiosus sectator virtutū nō cadit sup illas consolationes nec querit tales sensibiles dulcedines s; magis fortes exercitationes et p̄ xp̄o duros sustinere labores. Cui igiſ spiritualis consolatio a deo datur cū gratiarū actione accipe eā: s; dei munus intellige esse nō tuum meritū et noli extollī. Noli nimīū gaudere / nec inanker p̄sumere: sed esto magis humilis: illos ex dono: cautior quoq; et timorator in cūctis actibus tuis. quonīā transibit hora illa / et sequet̄ tentatio. Cū ablata fuerit consolatio nō statim desperes sed cū humilitate et patientia expecta celestē visitationē. quia potēs est deus ampliozem tibi redonare gratiā et consolationē. Istud nō est nouum nec alienū viā dei expertis. quia in magnis sanctis et antiquis p̄phetis fuit talis sepe alternatōis modus. Unde quidam presente iam gratia dicebat. Ego dixi in abundantia mea nō moueboz in eternum. Absente autē gratia quid in se fuerit expertus adfūgit dicens. Auertisti faciē tuam a me et factus sum turbatus. Inter hec tñ nequaquā desperat sed instācius dñm rogat et dicit. Ad te domine clamabo: et ad deū meū deprecabor. Deniq; orōnis sue fructū reportat et se exauditum testatur dicens. Audiuit domi-

Secundus.

nus et misertus est mei dominus factus est adiutor meus
 Sed in quo? Conuertisti inquit planctum meum in gaudium
 michi et circumdediti me leticia. Et si sic actum est cum
 magnis sanctis non est desperandum nobis infimis et
 pauperibus si interdum in frigiditate: et interdum in fer-
 uore sumus quam spiritus venit et recedit secundum sue volun-
 tatis beneplacitum. Unde beatus Job ait. Visitas eum
 diluculo et subito perbas illum. Super quod igitur sperare pos-
 sum aut in quo confidere debeo nisi in sola magna mi-
 sericordia dei et in sola spe gratie celestis? Siue enim assint
 homines boni siue deuoti fratres amici fideles siue
 libri sancti vel tractatus pulchri siue dulcis cantus
 et hymni omnia hec modicum iuuant et medicum sapiunt
 quando desertus sum a gratia et in propria pauper-
 tate relictus. Tunc non est melius remedium quam patien-
 tia et abnegatio mei in voluntate dei. Nunquam inueni
 aliquem religiosum qui non habuerit interdum gratie
 subtractionem. aut non senserit feruoris diminutionem.
 Nullus sanctus fuit unquam tam alte raptus et illumi-
 natus qui prius vel postea non fuit tentatus. Non
 enim dignus est alta dei contemplatione qui pro deo
 non est exercitatus aliqua tribulatione. Solet enim se-
 que tentationis solatio precedere esse signum.
 Nam tentationibus probatis celestis promittitur solatio.
 Qui vicerit inquit dabo ei edere de ligno vite. Dabit
 etiam solatio diuina ut homo fortior sit ad sustinendum
 dum aduersa. Sequitur etiam tentatio ne se eleuet de bo-
 no. Non dormit diabolus nec caro adhuc mortua est
 et deo non cesses preparare te ad certamen quia a dexte-
 ris et a sinistris sunt hostes qui nunquam quiescunt.

De gratitudine pro gratia dei C^om. 2.

Uid queris quiterem cū natus sis ad laborē?
Quone te ad patientiam magis q̄ ad consolationem. ad crucē portandā magis q̄ ad leticiam. Quis enī seculariū non libenter consolationem et leticiā spiritualē accipet. si semp obtinere posset? Excedit enī spūales consolationes oēs mūdī delicias et carnis voluptates. Nam oēs delicie mūdane aut turpes sunt aut vane Spūales v̄o delicie sole iocunde et honeste ex virtutib⁹ progenite et a deo puris infuse mentibus. S; istis diuinis consolationibus nemo semp pro suo affectu frui valet. qz tempus tentationis non diu cessat. Multū strariat superne visitationi falsa libertas animi et magna confidentia sui. Deus bene facit consolationis gratiā dando. s; homo male agit nō totū deo cū gr̄az actione retribuēdo. Et ideo non possunt in nobis dona gratie fluere quia ingrati sumus auctori: nec totū refūdimus fontali originī. Semp enī debetur gr̄a digne gr̄as referenti. auferetur ab elato quod dari solet humili. Nolo consolationem que michi aufert compunctionez nec affecto contemplationem que ducit in elationē Non enī omne altum sanctum nec omne desiderium purum. nec omne dulce bonū. nec omne carū gratum deo. Libenter accepto gratiā vnde humilior et timorator inueniar: atq; ad reliquēdū me parator fiam. Doctus dono gratie et eruditus subtractiōis verberare non sibi audebit quicq̄ boni attribnere. sed potius se pauperē et nudū confitebit. Da deo quicquid dei est: et tibi ascribe quod tuum est. hoc est deo

27

Secundus.

gratias p gratia tribue: tibi autē soli culpā: et dignā penā p culpa deberi sentias. Donec te semp ad infimū et dabis tibi summū. nā summū non stat sine infimo. Sūmi sancti apud deū minimi sunt apud se. et quanto gloriosiores tanto in se humiliores. pleni veritate et gloria celesti. non vane glorie cupidi. In dō fundati et pfirmati nullo modo possunt esse elati: et qui deo totū ascribunt quicquid boni acceperūt gliaz ab Inuicē nō querunt. sed gloriā que a solo deo est volunt et deū in se et in oībus sanctis laudari sup. omnia cupiunt. et semp in idipsum tendūt. Esto igit gratus in minimo et eris dignus maiora accipere. Sit tibi minimū etiam p maximo. et magis ptemptibile p speciali dono. Si dignitas datoris inspiciēt nullū datum parū aut munus vile videbit. Hāc ei parū est quod a summo deo donat. etiam si penas et verbera donauerit gratum esse debet. qz semper pro salute nostra facit quicquid nobis aduenire permittit. Qui gratiam dei retinere desiderat sit gratus pro gratia dei data. patiens pro sublata: oret vt redeat cautus sit et humilis ne amittat

De paucitate amatorū crucis iesu Ep̄m. xi.

Habet iesus nunc multos amatores regni sui celestis: sed paucos baiulatores sue crucis: Habet multos desideratores consolationis. sed paucos tribulationis. Plures inuenit socios mente sed paucos abstinentie. Sēs volunt cum christo gaudere. sed pauci volunt pro ipso aliquid sustinere. Multi sequuntur iesū vsqz ad fractionem panis sed pauci ad bibendū calicē passionis. Multi mira-

cula eius venerant. sed pauci ignominiam crucis se-
 quuntur. Multi iesu diligunt: quod aduersa non contingunt
 Multi illum laudant et benedicunt quod ad consolationes a li-
 quas ab ipso recipiunt. Si autem se iesus absconderet et
 modicum eos relinqueret aut in querimoniam aut in de-
 ctionem nimiam cadunt. Qui autem iesu propter iesum et non
 propter suam aliquam consolationem propriam diligunt ipsum in
 tribulatione et in angustia cordis sicut in summa con-
 solatione benedicunt. Et si nunquam eis consolationem dare
 vellent: ipsum tamen semper laudarent et semper gratias age-
 re vellent. Quod quantum potest amor iesu purus nullo pro-
 prio comodo vel amore permixtus. Nonne omnes mercen-
 narium sunt dicendi: qui consolationes semper querunt.
 Nonne amatores sui magis quam christi probentur quam
 sua commoda vel lucra semper meditantur. Ubi inue-
 niret talis qui velit deo seruire gratis? Raro inueniret
 tam spiritualis aliquis qui omnibus sit nudatus. Nam
 verum spiritu pauperem ab omni creatura nudum quis inue-
 niret? Procul et de ultimis finibus precium eius. Si de-
 derit homo omnem substantiam suam. adhuc nichil est. et
 si fecerit penitentiam magnam adhuc exiguum est: et si ap-
 prehenderit omnem scientiam adhuc longe est. et si habu-
 erit virtutem magnam et deuotionem nimis ardentem ad-
 huc multum sibi deest. Unum scilicet quod sibi summe ne-
 cessarium est. Quid illud? Et omnibus relictis se re-
 liquat: et a se totaliter exeat. nichilque de priuato amo-
 re retineat. Cum omnia fecerit que facienda noue-
 rit. nichil se fecisse sentiat. Non grande ponderet
 quod grandis estimari possit. sed in veritate seruum in-
 utilem se pronunciet. sicut veritas sit. Cum fece-

Secundus.

ritis oia que precepta vobis sunt adhuc dicite quis
serui iul. les sumus. Tūc vero paup & nudus spiritu
esse poterit & cū ppheta dicē. Quia vnicus & paup
suz ego. Nemo isto ditior. nemo tñ liberior. nemo po
tērior illo q̄ scit se & oia relinq̄re & ad infimū se ponē

C De regia via sancte crucis. Ep̄m. xij.

Arus hic multis videtur sermo Abnega te
d metipsum / tolle crucē tuam & sequere Iesum

Sz multo durius erit audire illud extremū
verbū. Discedite a me maledicti in ignem eternum.
Qui enī modo libēter audiunt & sequūtur verbum
crucis: tunc nō timebūt ab auditiōe mala eterne rē
nationis. Hoc signū crucis erit in celo cū dñs ad iu
dicādum venerit. Tunc oēs serui crucis q̄ se cruci
fixo pformauerūt in vita ad xp̄m accedent iudicem
cū magna fiducia. Quid igitur times tollere crucez
per quā itur ad regnū. In cruce salus. in cruce vita.
in cruce protectio ab hostibus. in cruce ifusio supne
suauitatis. in cruce robur mentis. in cruce gaudium
sp̄ritus. in cruce virtus summa. in cruce pfectio san
ctitatis. Non est salus anime nec spes eterne vitez
nisi in cruce. Tolle ergo crucem & sequere Iesum / &
ibis in vitam eternā. Processit ille baiulās sibi crus
tem & mortuus est pro te in cruce vt tu etiam portes
crucē & mori affectes in cruce. quia si cōmortuus fu
eris etiam cum illo pariter viues. et si socius fueris
pene socius eris & glorie. Ecce in cruce totū constat
et in moriēdo totū iacet. & nō est alia via ad vitam &
ad verā internā pacē nisi via s̄acte crucis & quidiāne

Liber

mortificationis. Ambula ubi vis: quere quodcumque vo-
lueris et non inuenies altiore viam supra/nec securiore
viam infra nisi viam sancte crucis. Dispone et ordina
omnia secundum tuum velle et videre et non inuenies nisi semper
aliquid pati debere/aut sponte aut iure. et ita crucem
semper inuenies. aut enim in corpore dolorem senties aut
in anima spiritus tribulationem sustinebis. Interdum a deo
relinqueris. interdum a proximo exercitaberis. et quod
amplius est sepe tibi metipsum grauis eris. nec tamen aliquo
remedio vel solatio liberari seu alleviari poteris. sed
donec deus voluerit oportet quod sustineas. Vult enim
deus ut tribulationem sine consolatione discas pati et ut
illi totaliter te subicias et humilior ex tribulatione fias
Nemo ita cordialiter sentit passionem christi sicut is cui
contigerit sic pati. Crux igitur semper parata est et ubique
te expectat. Non potes effugere ubicumque cucurreris.
quod ubique veneris te ipsum tecum portas et semper te
ipsum inuenies. Conuerte te supra/conuerte te infra/
conuerte te extra et intra. et in his omnibus inuenies cru-
cem. et necesse est te ubicumque tenere patientiam si in-
ternam vis habere pacem et perpetuam promereri coronam
Si libenter crucem portas: portabit te et deducet te
ad desideratum finem ubi scilicet finis patiendi erit quod hic
non erit. Si inulte portas: onus tibi facis et te ipsum
magis grauas: et tamen oportet ut sustineas. Si abiscis
vnam crucem aliam proculdubio inuenies et forsitan gra-
uiorem. Credis euadere quod nullus mortalium potuit
preterire? Quis sanctorum in mundo sine cruce et tri-
bulatione fuit? Nec enim dominus noster Iesus christus
vna hora sine dolore passionis fuit quod diu vixit. Por-

Secundus.

tebat autē xpm pati et resurgē a mortuis et ita intrare
 in gloriā suā. Et quō tu aliā viā queris q̄ hanc regiā
 viā que ē via sancte crucis? Tota vita xpi crux fuit
 et martyriū. et tu tibi queris requiē et gaudiū. Erras
 erras si aliud queris q̄ pati tribulatōes. qz tota ista
 vita mortal̄ plena ē miserijs et circūsignata crucib⁹
 Et quāto altius d̄s in spū profecerit: tāto grauiores
 cruces sepe iueniet qz exilij sui pena magi ex amore
 crescit. Sed tamē iste sic multiplici afflictus nō est
 sine leuamine consolationis. qz fructum magnum sibi
 sentit accrescere ex sufferētia sue crucis. Nam dum
 sponte illi se subiicit: omne onus tribulationis in fi
 duciam diuine consolationis cōuertitur. Et quanto
 caro magis p tribulationē atteritur: tanto amplius
 spiritus per internam consolationē roborat̄. Et non
 nunq̄ intātum cōfortatur ex affectu tribulationis et
 aduersitatis ob amorem cōformitatis crucis christi
 vt nō sine dolore et tribulatione esse vellet. quoniam
 tanto se acceptiorem deo credit quāto plura et gra
 uiora pro eo pferre poterit. Non est illud virtus ho
 minis sed gratia christi qui tāta potest et agit in car
 ne fragili. vt quod naturalit̄ semper abhorret et fu
 git hoc feruore spiritus aggrediat̄ et diligat. Non ē
 fm hominē crucem portare / crucem amare / corpus
 castigare / et seruituti subijcere / honores fugere / con
 tumeliā libenter sustinere / seipsum decipere et despi
 ci optare / aduersa quocqz cum damnis perpeti / et ni
 chil prosperitatis in hoc mūdo desiderare. Si ad te
 ipsum respicis: nichil huiusmodi ex te poteris. sed
 si in dño confidis: dabit tibi fortitudo de celo. et sub

ūcietur dñi tui mūdus ⁊ caro. Sed nec infirmis
 dyabolū timebis si fueris fide armatus ⁊ iesu cruce
 signatus. Pone ergo te sicut fidelis ⁊ bon⁹ seruus
 xpi ad portādam virilitē crucē dñi tui p te ex amore
 crucifixi. P̄para te ad tollerāda multa aduersa ⁊
 varia incōmoda in hac miseravita. qz sic tecum eris
 vbi cūqz fueris. ⁊ sic reuera eū iuuentis vbi cūqz latue
 ris. Oportet te ita esse ⁊ nō est remedium euadēdi a
 tribulatione maloz ⁊ dolore q̄vt te patiaris. Calicē
 dñi affectāter bibe si amicus eius esse ⁊ partē cuz eo
 habere desideras. Cōsolationes deo cōmūte faciat
 ipse cū talibus sicut sibi magis placuerit. Tu vero
 pone te ad sustinēdum tribulationes / ⁊ reputa eas
 maximas d̄solationes. qz nō sunt d̄digne passiōes
 huius t̄pis ad futurā gloriā que reuelabit̄ in nobis
 p̄merēdam etiam si solus oēs posses sustinere. Nō
 ad hoc veneris q̄ tribulatio tibi dulcis ē ⁊ sapit pro
 xpo tunc bene tecū esse estima. qz iuenisti paradysū
 ī terra. q̄diu pati tibi graue ē ⁊ fugere queris: tādū
 male habebis ⁊ sequet̄ te vbiqz fuga tribulationis.
 Si ponis te ad quod esse debes videlicet ad patien
 dum ⁊ moriēdum fiet cito melius ⁊ pacem iuuentis.
 Etiā ⁊ si raptus fueris in tertisū celum cū paulo non
 es p̄pterea securatus de nullo contrario sustinēdo.
 Ego (iquit iesus) ostendā illi quāta oporteat cum p
 noīe meo pati. Pati ergo tibi remanet si iesum dilī
 gere ⁊ p̄petne illi seruire placet. Etinā dignus esses
 pro noīe iesu aliquid pati. q̄ magna gloria remane
 ret tibi. quāta exultatio oībus sanctis dei. quāta edē
 ficatio esset proximi. Nā patiētiam oēs recōmēdāt

Tertius

Quis pauci tñ pati velint. Merito deberes libenter modicum pati p̄ christo cū multa grauiora patiaris p̄ mundo Scias p̄ certo qz moriente te: oportet te ducere vitā. et quanto plus quilibet tibi moritur. tanto deo magis viuere incipit. Nemo aptus est ad apprehendendum celestia nisi se submiserit ad portandū pro xp̄o aduersa. Nichil deo acceptius tibi salubrius in mundo isto q̄ libenter pati p̄ christo. Et si eligendū tibi esset magis optare deberes pro christo aduersa pati: q̄ multis solatiōibus recreari. quia christo similior esses: et oibus sanctis eius magis conformior. Non enim stat meritū nostrū et p̄fectus stat⁹ nostri in multis suauitatibus et solationibus: sed poti⁹ in magnis grauitatibus et tribulationibus perferēdis. Si quidem aliquid melius et vtilius salutis hominū q̄ pati fuisset. christus utiqz verbo et exemplo ostendisset. Nā et sequentes se discipulos omnesqz eum se qui cupientes manifeste ad crucē portandā orat⁹ et dicit: Si quis vult venire post me abneget semetip̄s et tollat crucē suā et sequat me. Quibus ergo plectis et scrutatis sit ista finalis conclusio. Quā p̄ multas tribulationes oportet nos intrare in regnū dei.

Explicit liber secundus

Incipit liber tertius de interna christi locutione ad aīam fidelem Ep̄m. 1.

Ad aīam quid loquatur in me dñs deus. Beata aīa que dñs in se loquentē audit e de ore eius verbum consolationis accipit. Beate aures que venas diuini susurri suscipiunt et de mundi hui⁹ susurrationibus nichil aduertunt. De

ate plane aures que nō vocē foris sonantē. sed interiorius auscultāt veritatē loquentē et docentem. Beati oculi q̄ exterioribus clausi interiorib⁹ autē sūt intētī Beati qui interna penetrāt: et ad capiēda archana celestia magis ac magis p̄ quotidiana exercitia se student preparare. Beati qui deo vacare gestiunt et ab omni impedimēto seculi se excutiunt. Aduerte hec o aīa mea et claude sensualitatis tue ostiavt possis in te audire quid loquatur dñs de⁹ in te. Nec dicit dilectus tuus. Salus tua ego sum: pax tua et vita tua. Serua te apud me et pacem inuenies. Dimitte oīa transitoria et quere eterna. Quid sunt omnia tēporalia nisi seductoria? et quid iuuant omnes creature: si fueris a creatore deserta? Omnibus ḡ abdicatī creatori tuo te redde placidā ac fidelem vt verā valeas apprehendere beatitudinem

¶ Quod veritas intus loquitur sine strepitu verborum

Ep̄m. 11

¶ **Q**uere dñe quia audit seruus tuus. Seruus tuus ego sū da michi intellectū vt scias testimonia tua. Inclina cor meum in verba oris tui. fluat vt ros eloquiū tuū. Dicebant olim filij israel ad moysen loquere nobis tu et audiemus. non loquat nobis dñs ne forte moriamur. Nō sic domine nō sic oro sed magis cū samuele p̄pheta hūilī ac desideranter obsecro. Loquere dñe qz audit seruus tuus nō loquat michi moyses aut aliquis ex p̄phetis sed potius tu loquere dñe deus inspirator et illuminator oīm prophetarū quia tu solus sine eis potes me perfecte imbuerē. illi autē sine nichil pro-

Tertius

ſcient. Poſſunt quidē verba ſonare. ſed ſp̄m nō p̄fe-
 runt. Pulcherrime dicūt. ſed te tacēte cor nō accen-
 dunt. Litteras tradūt. ſed tu ſenſū aperis. Miſteria
 p̄ferunt. ſed tu referas intellectum ſignatorū Man-
 data edicunt. ſed tu iuuas ad p̄ficiendū Viam oſten-
 dunt ſed tu p̄fortas ad ambulandū. Illi foris tm̄ a-
 gunt. ſed tu corda inſtruis et illuminas. Illi exteri⁹
 rīgant. ſed tu ſecunditatē donas. Illi clamant ver-
 bis. ſed tu auditū intelligentiā tribuis. Nō ergo lo-
 quatur michi moyses. ſed tu dñe deus meus eterna
 veritas ne forte moriar ⁊ ſine fructu efficiar. Si fue-
 ro tantū foris ad monitus ⁊ intus nō accēſus ne ſit
 michi ad iudictū verbū auditū ⁊ non factum cogni-
 tum nec amatum. creditum ⁊ non ſeruatum Loque-
 re igitur dñe quia audit ſeruus tuus. Verba enī vite
 eterne habes loquere michi ad qualēcūq; aīe mee
 conſolationē et da totius vite mee emendationē tibi
 autem ad gl̄iam et p̄petuum honorem.

¶ Quod verba dei cum humilitate ſunt audienda.
 et q̄ multi ea non ponderant L̄p̄m. iij

Audi fili mi verba mea verba ſuauiſſima om-
 nem philoſophorum ⁊ ſapientū huius mū-
 di ſcientiam excedentia. Verba mea ſp̄rit⁹
 et vita ſunt: nec humano ſenſu penſanda. Non ſunt
 ab vanā complacentiā trahenda: ſed in ſilentio au-
 dienda ⁊ cū oī humilitate atq; effectu magno ſuſci-
 pienda. ⁊ dixi. Beatus ē quē tu erudieris dñe et de
 lege tua docueris eū vt mitiges ei a diebus malis ⁊
 non deſoletur in terra. Ego inquit dñs docui p̄phe-
 tas ab initio ⁊ vſq; nunc non ceſſo omnibus loqui ſed

Liber.

multi ad vocē meā surdi sunt et duri. Plures mun-
 dum libentius audiunt quā deū facili⁹ sequuntur carnis
 sue appetitū quā dei beneplacitū. Promittit mūd⁹ tē-
 poralia et pua et seruitur ei auditate magna. Ego p-
 mitto sūma et eterna: et torpescūt mortaliū corda. Quis
 tanta cura michi in oībus seruit et obedit sicut mun-
 do et dñis eius seruif? Erubescere sydon ait mare Et si
 causā queris audi quare. Promodica prebenda lō-
 ga via currit: et p eterna vita vix a multis pes semel
 a terra leuat. Vile precitū querit p vno numismate i-
 terdū turpiter litigat. et p vana re et pua pmissione
 die noctuq; fatigari non timeat. Sed protholor pro
 bono in cōmutabili p premio inestimabili. p sūmo
 honore et gloria inīminabili p ad modicū fatigari p-
 gritat. Erubescere ergo serue piger et querulose quā illi
 paratiores inueniūtur ad pditionem quā tu ad vitam.
 Gaudent illi amplius ad vanitatē quā tu ad veritatez
 Et qdem a spe sua nōnūquā frustratur. sed pmissio mea
 neminem fallit. nec confidentē michi dimittit inanē
 Quod promisi dabo quod dixi implebo si tamen vs-
 que in finē fidelis in dilectione mea quis permanse-
 rit. Ego remunerator sum oīm bonorū et fortis pro-
 bator oīm deuotorū. Scribe verba mea in corde tuo
 et pertracta diligenter. erunt enī in tpe tentationis
 valde necessaria Quod non intelligis cum legis co-
 gnosces in die visitationis. Dupliciter soleo electos
 meos visitare tentatione. s. et consolatione et duas
 lectiones eis quotidie lego. vnā increpando eorū
 vitia. alteram exortando ad virtutum incrementa.
 Qui habet verba mea et spernit ea: habet qui iudis

ter eum in nouissimo die.

Coratio ad implorandum deuotionis gratiã.

Capitulum quartum.

Domine deus meus omnia bona mea tu es.

D Et quis ego sum vt audeã ad te loqui? Ego sum pauperrimus seruulus tuus et abiectus vermiculus multo pauperior et cõtempribilior quã scio et dicere audeo. Memẽto tamen dñe quia nichil sum/nichil habeo/nichilque valeo. Tu solus bonus iustus et sanctus. tu oĩa potes. oĩa prestas. oĩa implet. solus peccatorẽ inanẽ relinquẽs. Reminiscere miseracionum tuarũ dñe et imple cor meũ gratia tua qui nõ vis vacua esse opa tua. Quõd possum me tolerare in hac misera vita nisi me confortauerit mĩa et gratia tua? Noli auertere faciẽ tuã a me. noli uisitationẽ tuam prolongare. noli consolationẽ tuam abstrahere ne fiat aĩa mea sicut terra sine aqua tibi. Dñe doce me facẽ uoluntatem tuã. doce me corã te digne et humiliẽ conuersari. quia sapiẽtia mea tu es: qui in ueritate me cognoscis et cognouisti anteqũ fieret mũdus et anteqũ natus essem in mundo.

Cõ in ueritate et humilitate coram deo conuersandum est. Ep̃m. v.

Fili ambula coram me in ueritate et simplicitate cordis tui quere me semper. Qui ambulat corã me in ueritate: turbabitur ab incurribus malis et ueritas liberabit eũ a seductoribus et a detractionibus iniquorũ. Si ueritas te liberauerit uere liber eris et nõ curabis de uanis hoĩm uerbis. Dñe uerũ est sicut dicis ita queso mecum fiat. **A**e-

Liber

ritas tua me doceat. ipsa me custodiat et usque ad sa-
 lutarē finē me cōducatur. Ipsa me liberet ab oī affectū
 one mala et inordinata dilectione. et ambulabo tecū in
 magna cordis libertate. Ego te docebo (ait veritas)
 que recta sunt et placita corā me. Cogita peccatā tuā cū
 displicētia magna et merore / et nūquā reputes te aliquid
 esse propter opera bona. Reuera peccator es et multis
 passionibus obnoxius et implicatus. Ex te semper ad
 nichil tendis et cito laboris / cito vinceris / cito turba-
 ris / cito dissolueris. Non habebis quicquid vñ possis
 gloriari : sed multa vñ te debes vilificare. quia multo
 infirmior es quā vales prebēdere. Nichil igitur magnū
 tibi videatur ex oībus que agis. nichil grande. nichil
 preciosum et admirabile. nichil reputatōe appareat
 dignū. nichil altum. nichil vere laudabile et desidera-
 bile nisi quod eternum est. Placeat tibi sup̄ omnia
 eterna veritas. displiceat tibi super omnia vilitas
 maxima tua. Nichil sic timeas. nichil sic vituperes
 et fugias sicut vicia et peccata tua que magis displi-
 cere debēt quā quelibet rerum damna. Quidā nō sin-
 cere coram me ambulāt sed quadā curiositate et arro-
 gantia ducti volunt secreta mea scire et alta dei intel-
 ligere / se et suam salutem negligētes. Hi sepe in ma-
 gnas tētationes et peccatā propter suā supbiā et curiosi-
 tatem me eis aduersante labūtur. Time iudicia dei
 expauesce iram omnipotētis. noli autē discutere opa
 altissimi : sed tuas iniquitates perscrutare in quāris
 deliquisti et quā multa bona neglexisti. Quidā solum
 portant suam deuotionē in libris / et quidam in yma-
 ginibus. quidā autē in signis exterioribus et figuris

quidam habēt me in ore: sed modicū in corde. Sunt alij qui intellectu illuminati et affectu purgati ad etna semp anhelāt: de terrenis grauitē audiūt necessitatibus nature dolēter inseruiūt et hi sentiūt quid veritatis spiritus loquit in eis qui docet eos terrena de spicere et amare celestia. mūdum negligere et celum tota die ac nocte desiderare.

De mirabili affectu diuini amoris Ep̄m. vi.
Benedico te pater celestis pater dñi mei iesu christi qz mei pauperis dignat⁹ es recordari
Deus pater misericordiarū et deus totius consolationis gr̄s ago tibi q̄ me indignū omni cōsolatione qñqz tua recreas consolatione. Bñdico te semp et glorifico cū vnigenito filio tuo et spū sancto paraclito in secula seculorū. Eya dñe deus amator s̄cte meus cū tu veneris in cor meū exultabūt oīa interiora mea. Tu es gloria mea et exultatio cordis mei. tu es spes mea et refugiū meū in die tribulationis mee. Sed qz adhuc debilis sum in amore et impfectus in virtute: ideo necesse habeo a te cōfortari et consolari. p̄pterea visita me sepius et instrue disciplinis sanctis. Libera me a passionibus malis / et sana cor meū ab omnibus affectionibus inordinatis et vicijis: vt intus sanatus et bene purgatus aptus efficiar ad amādum: fortis ad patiēdū. stabilis ad pseuerādum. Magna res est amor. magnū omnino bonū: quod soluz leue facit oē onerosum / et fert equaliter omne inequale. Nam onus sine onere portat / et oē amarum dulce ac sapidū efficit. Amor iesu nobilis ad magna operāda impellit / et ad desiderāda semper perfectiora ex-

Tertius.

citat. Amor vult esse sursum nec ullis infimis reb⁹
 retineri. Amor vult eē liber ab oī mūdāna affectiōe
 alienus: ne intern⁹ eius īpediat aspectus. nec p̄ ali⁹
 qđ commodū tēporale īplicationes sustineat. aut p̄
 incōmodū succūbat. Nichil dulcius ē amore. nichil
 fortius. nichil altius. nichil latius. nichil locūdus.
 nichil plenius. nichil melius in celo ⁊ in terra. quia
 amor a deo natus ē. nec potest nisi in deo sup̄ omnia
 creata requiescē. Amans volat/currit/letat/liber ē
 ⁊ nō teneē. dat oīa pro oībus ⁊ h̄z oīa pro oībus. qz
 in vno summo sup̄ oīa quiescit ex quo oē bonū fluit
 ⁊ procedit. Non respicit ad dona sed ad donātem se
 conuertit super oīa bona. Amor modū semp̄ nescit:
 sed sup̄ oēm modū feruescit. Amor onus non sentit.
 labores nō reputat. plus affectat q̄ valet. de īpossi-
 bilitate non causat. qz cuncta sibi posse ⁊ licere arbī-
 tratur. Valet igit̄ ad oīa ⁊ multa īplet ⁊ affectui mā-
 cipat vbi non amans deficit ⁊ iacet. Amor vigilat ⁊
 dormiēs nō dormitat. Fatigatus nō lassatur. artat⁹
 nō artatur. territus nō conturbat: sed sicut viuax flā-
 ma ⁊ ardēs facula sursum erūpit secure q̄ pertrāsit.
 si quis amat nouit quid hec vox clamet. Magnus
 clamor in auribus dei est. ipse ardens affectus ani-
 me que dicit. Deus meus amor meus tu potus me⁹
 ⁊ ego tuus. Dilata me in amore vt discam interiora
 cordis ore degustare. q̄ suaue sit amare ⁊ in amore
 liqueferi ⁊ natare. Teneat amore vadens supra me
 p̄ nimio feruore ⁊ stupore. Cantem amoris canti-
 cum. sequar te dilectū meū in altū. deficiat in laude
 tua anima mea iubilās ex amore. Amen te plus q̄

me nec me nisi propter te et oēs in te qui vere amant te. sicut iubet lex amoris lucens ex te. Est amor velox. sincerus: pius. iocundus. et amenus. fortis. patiens. fidelis. prudens. longanimis. virilis et seipm nū q̄ querens. Ubi enim seipsum aliquis querit ibi ab amore cadit. Est amor circumspectus humilis et rectus non mollis non leuis nec vanis intendēs rebus sobrius: castus. stabilis. quietus. et in cunctis sensibus custoditus: Est amor subiectus et obediens prelati sibi vilis et despectus deo deuotus et gratificus confidēs et semper sperans in eo etiam cum sibi non sapit de^o. quia sine dolore non viuūt in amore. Qui non est paratus oīa pati et ad volūtatē stare dilecti: non est dignus amator appellari. Oportet amantē omnia dura et amara ppter dilectū libenter amplecti. nec ob contraria accidentia ab eo deflecti.

De probatione veri amatoris Lpm. vii
Illi non es adhuc fortis et prudens amator.
Quare dñe? quia propter modicā p̄trarieta-
 tem deficiis a ceptis et nimis auidē consolati-
 onem queris. Fortis amator stat in tentationibus
 nec callidis credit psuasionibus inimici. Sicut in p̄-
 speris ei placeo. ita nec in aduersis displiceo. Pru-
 dens amator non tam donum amantis considerat q̄
 dantis amorem. Affectum potius attendit q̄ censuram
 et infra dilectū oīa dura ponit. Nobilis amator non
 quiescit in dono s̄ in me super omē donū. Nō ē idco
 totū pditū. si q̄hō minus bñ de me vel de sc̄is meis
 sentis q̄ velles. Affect^o ille bon^o dulcis quem inter-
 dū p̄cipis. affectus gr̄e p̄sentis est. et q̄dā p̄gust^o pa-
 e. ij.

trie celestis: sup quo nō nimisū inuitendū qz vadit et
 venit. Certare aut aduersus incidētes malos animi
 motus. suggestionēqz spernere diaboli insigne ē vir
 tutis et magni meriti. Non ergo te cōturbent aliene
 fantasie de quacūqz materia ingeste. Forte serua p
 positum et in tentationē rectā ad deū. Nec est illussio
 q aliquando in excessum subito raperis et statim ad
 ineptias solitas cordis reuerteris. Illas enim inite
 magis pateris q̄ agis: et q̄ diu displicēt et reniteris
 meritū est et non perditio. Scito q antiquus inimic
 cus oīno nitif impedire desiderū tuū in bono et ab
 omī deuoto exercitio euacuare. a sanctorū. s. a cultu a
 pia passionis mee memoria. a peccatorū vtili reco
 datione / a propriū cordis custodia. et a firmo pposito
 pficiendi in virtute. Multas malas cogitationes in
 gerit vt tediū tibi faciat et horrotē. vt ab oratione re
 uocet et sacra lectione. Displicet sibi humilis pfessio
 et si posset / a cōmunionē cessare faceret. Nō credas
 ei neqz cures illū. licet sepius tibi deceptionis tere
 derit laqueos. Sibi imputa cū mala ingerit et imun
 da dicito illi. Vade imūde spūs. erubescere miser. val
 de immundus es tu qui talia infers auribus meis.
 Discede a me seductor pessime non habebis in me p
 tem vllam. sed iesus mecum erit tanq̄ bellator fortis
 et tu stabis confusus. Mallo potius mori et oēm pe
 nam subire q̄ tibi consentire. Tace et obmutescere nō
 audiam te amplius. licet michi plures moltaris mo
 lestias. Dñs illuminatio mea et salus mea quem ti
 mebo? Dñs pector vite mee a quo trepidabo Si cō
 stant aduersum me castra nō timebit cor meū. Do

minus adiutor meus: et redemptor meus. Certa tamquam miles
 bonus: et si interdum ex fragilitate carnis, et resu-
 me vires fortiores prioribus confidens de ampliori gratia
 mea, et multum precauere a vana complacentia et superbia.
 Propter hoc multi in errorem ducuntur et in cecitatem
 pene incurabilem quamque labuntur. Sit tibi in cautelam et
 perpetuam humilitatem ruina hec superborum de se stulte pre-
 sumptiva. (sumptiva)
 De occultanda gratia sub humilitatis Epistolam viij.
 custodia

Illi utilius est tibi et securus deuotionis gra-
 tiam abscondere nec in altum te efferre nec
 multum inde loqui neque multum ponderare sed
 magis temetipsum despiciere, et tanquam indigno datam
 timere. Non est huic affectioni tenacius inheren-
 dum: que citius potest mutari in contrarium. Logi-
 ta in gratia quam miser et inops esse soles sine gratia.
 Nec est in eo tantum spiritualis vite profectus cum
 consolationis habueris gratiam sed cum humiliter et
 abnegate patienterque tuleris eius subtractionem ita
 quod tunc ab orationis studio non torpeas: nec reli-
 qua opera tua ex usu facienda omnino diaboli permittas:
 sed sicut melius potueris et intellexeris libenter
 quod in te est facias nec propter ariditatem seu anxie-
 tatem mentis quam sentis te totaliter negligas. Multi
 enim sunt qui cum non bene eis successerit: statim im-
 patientes fiunt aut desides. Non enim semper est in
 potestate hominis via eius sed dei est dari et consolari
 quando vult et quantum vult et cui vult, sicut sibi
 placuerit et non amplius. Quidam in cauti propter deuotio-
 nis gratiam seipos destruxerunt, quia plus agere volue-

runt quod potuerunt: non presantes sue paruitatis mensu-
 ra: sed magis cordis affectu sequentes quam rationis iudi-
 cium. Et quia maiora presumpserunt quam deo placitum fuit. idcirco gratiam cito perdidit. Facti sunt inopes et viles reli-
 cti. qui in celum posuerunt nidum sibi. ut humilitati et de-
 pauperati discant non in alis suis volare sed sub pen-
 nis meis sperare. Qui adhuc noui sunt et imperiti in
 via domini nisi consilio discretorum se regant facilius deci-
 pi possunt et elidi. Quod si suum sentire magis sequi quam
 alius exercitatis credere voluerit: erit eis periculosus exitus
 si tamen retrahi a proprio conceptu non valuerint. Raro
 sibi ipsis sapientes ab aliis regi humiliter patiuntur. Me-
 lius est modicum sapere cum humilitate et pura intelligenti-
 a. quam magni scientiarum thesauri. cum vana complacencia
 Melius est tibi minus habere. quam multum unde pos-
 tes superbiere. Non satis discrete agit. qui se totum
 leticie tradit oblitiscens pristina inopie sue. et casti
 timoris domini. qui timet gratiam ablatam amittere. Non
 etiam satis virtuose sapit qui tempore aduersitatis
 et cuiusquam grauitatis nimis desperate se gerit et mi-
 nus fidenter de me quam oportet cogitat ac sentit. qui
 tempore pacis nimis securus voluerit. sepe tempo-
 re belli nimis deiectus et formidolosus reperiet. Si
 scires semper humilis et modicus in te permanere nec
 non spiritum tuum bene moderare ac regere. non incidere-
 res tam cito in periculum et offensam. Consilium bonum est
 ut feruoris spiritu concepto mediteris quid futurum
 sit abscedente lumine. Quod dum contigerit cogi-
 ta et venio lucem posse reuerti quam ad cautelam tibi
 michi autem ad gloriam ad tempus subtraxi. Illud est

ei sepe talis probatio quod si semper prospera per tua habes voluntate. Nam merita non sunt ex hoc estimanda si quis presensiones aut consolationes habeat. vel si peritus sit in scripturis aut in altiori ponat gradu. sed si vera fuerit humilitate fundatur et divina caritate repletur si dei honorem pure et integre semper querat. si seipsum nichil reputet et in veritate despiciat atque ab alijs et despici et humiliari magis gaudeat quam honorari.

De vili estimatione sui ipsius in oculis dei.

Capitulum nonum.

I Equor ad dominum meum cum sim pulvis et cinis
 Si me amplius reputaui: ecce tu stas contra me. et dicitur testimonium verum iniquitates mee; nec possum contradicere. Si autem me vilificaui et ad nichilum redigero et ab omni propria reputatione defecero atque sicut sum pulueris faui: erit michi propicia gratia tua et vicina cordi meo lux tua. et omnis estimatio quantulacumque minima in valle nichilitatis mee submergetur et peribit in eternum. Ibi ostendes me michi quid sum / quid fui / et de quo veni. quia nichil et nesciui. Si michi ipsi relinquo: ecce nichil et tota infirmitas. Si autem subito me respexeris statim fortis efficio et nouo repleor gaudio. Et mirum valde quod sic repetere subleuor et tam benigne a te complector qui proprio potere semper ad ima feror. Facit hoc amor tuus gratis preuentus me. et in tantis multis subuentus necessitatibus a grauius quoque custodis me periculis et ab innumeris (vt vere dicam) eripis malis. Me siquidem male amando me perdidisti et te solus querendo et pure amando me et te pariter inueni atque ex

amore profundius ad nichilum me redegi. Quia tu o dulcissime facis mecū supra meritū omne ⁊ supra id quod audeo sperare vel rogare. Benedict⁹ sis deus meus: qz licet ego oibus bonis sim idignus / tua tñ nobilitas ⁊ infinita bonitas nunq̄ cessat benefacere etiā ingratis ⁊ longe a te auersis. Cōuerte nos ad te vt simus grati humiles ⁊ deuoti: qz salus nostra tu es virtus ⁊ fortitudo nostra.

¶ Oīa ad deū sicut ad finē vltimū sunt referēda
Capitulum decimū.

Illi ego debeo esse finis tuus supremus ⁊ vlti-
f matus si vere desideras esse beatus. Ex hac
Intentione purificabis affect⁹ tuus sepius ad
seipm ⁊ ad creaturas male incarnatus. Nā si teipm
in aliquo queris statim in te deficiis ⁊ arescis. Dīa
ergo ad me p̄cipaliter referas. qz ego sum qui oīa
dedi. Sic singula p̄sidera sicut ex sūmo bono manā
tia. et ideo ad me tanq̄ ad suā originē cuncta sunt re-
ducēda. Ex me pusill⁹ ⁊ magn⁹ / paup ⁊ diues tanq̄
ex fonte viuo aquā hauriūt viuā. ⁊ qui michi sponte
⁊ libere deseruiūt gratiā p̄ gratiā accipiēt. Qui aut
extra me voluerit gloriari vel in aliquo p̄uato bono
delectari non stabilieēt in vero gaudio neqz in corde
suo dilatabiēt sed multipliciter impediēt ⁊ angustia-
bitur. Nichil ergo tibi de bono ascribere debes / nec
alicui hoī. virtutē attribuas sed totū da deo sine quo
nichil habet homo. Ego totū dedi. ego totum reha-
bere volo. ⁊ cū magna districtione gratiarū actiones
requiro. Hec est veritas qua fugatur glorie vanitas
Et si intrauerit celestis gratia et vera caritas: non

erit aliqua inuidia nec contractio cordis nec priuatus amor occupabit. Vincit enim omnia diuina caritas / et dilatat omnes anime vires. Si recte sapis: in me solo gaudebis. in me solo sperabis. quia nemo bonus nisi solus deus qui est super omnia laudandus et in omnibus benedicendus.

¶ In secreto mundo dulce est seruire deo. *Ep̄m. xi.*
 Hinc iterum loquar domine et non silebo. dicam in auribus dei mei domini mei et regis mei qui est in excelso. *¶* Quia magna multitudo dulcedis tue domine quam abscondisti timoribus te. Sed quid est amantibus quid toto corde tibi seruientibus? Vere ineffabilis dulcedo contemplationis tue quam largiris amantibus te. In hoc maxime ostendisti dulcedinem caritatis tue. quia cum non essem fecisti me. et cum errarem longe a te reduxisti me ut seruirem tibi. et precepisti ut diligam te. *¶* Fons amoris perpetui quid dicam de te / quomodo potero tui obliuisci: qui mei dignatus es recordari. Etiam postquam contabui et peri: fecisti ultra omnem spem misericordiam cum seruo tuo et ultra omne meritum gratiam et amicitiam exhibuisti. Quid retribuam tibi pro gratia ista? Non enim omnibus datum est ut omnibus abdicatis seculo renuncient et monasticam vitam assumant. *¶* Numquid magnum est ut tibi seruiam: cui omnis creatura seruire tenet? Non magnum michi videri debet seruire tibi sed potius hoc michi magnum et admirandum apparet quod tam pauperem et indignum digneris in seruum recipere et dilectis seruis tuis adunare. Ecce omnia tua sunt que habeo et vni tibi seruiuo. Verutamen viceversa tu magis michi seruis quam ego tibi. Ecce celum et terra que in mi-

misterio hominis creasti presto sunt et faciunt quotidie
 quecumque mandasti. Et hoc parum est. quicquam angelos
 in misterio hominis creasti et ordinasti. Transcedit autem
 hec omnia. quia tu ipse seruire homini dignatus es et te ipsum
 ei daturum promissisti. Quid dabo tibi pro omnibus istis
 milibus bonis. Utinam possem tibi seruire cunctis
 diebus vite mee. utinam vel uno die dignum seruitium
 exhibere sufficerem. Vere tu es dignus omni seruitio
 omni honore et laude eterna. Vere dominus meus es et ego
 pauper seruus tuus qui totis viribus teneor tibi seruire
 nec unquam in laudibus tuis debeo fastidire. Sic volo
 sic desidero et quicquid mihi deest tu digneris supplere
 Magnus honor magna gloria tibi seruire et omnia
 propter te continere. Habebunt enim gratiam magnam qui
 sponte se subiecerunt tue sanctissime seruituti. Inue-
 nient suauissimam sancti spiritus consolationem. conse-
 quentur magnam cordis libertatem: qui arctam pro nomine
 tuo ingrediuntur viam et omnem mundanam neglexerint
 curam. *O* grata et iocunda dei seruitus qua homo vera-
 citer efficitur liber et factus. *O* sacer status religiosi
 famulatus qui hominem angelis reddit equalem deo
 placabilem: demonibus terribilem et cunctis fidelibus
 commendabilem. *O* amplectendum et semper optandum ser-
 uitium quo summum promeretur bonum et gaudium acq-
 ritur sine fine mensuratum.

¶ *¶* Desideria cordis examinanda sunt et moderanda

Capitulum. xij.

f Illi oportet te adhuc multa addiscere que nec-
 dum bene didicisti. Que sunt hec domine? ut de-
 siderium tuum ponas totaliter secundum beneplacitum

citum meum, & tuū ipsius suis amator non sis s; mee
 voluntatis cupidus amator et emulator. Desideria
 te sepe accendunt: & vehementer impellūt. sed consi-
 dera an ppter honorē meū an ppter tuū cōmodum
 magis mouearis: si ego sum in causa bene content⁹
 eris quomodocunq; ordinauero. Si autem de ppo
 quesitu aliquid later: ecce hoc est quod te impedit et
 grauat. Caue ergo ne nimis inuitaris super deside-
 rio preconcepto me non consulto ne forte postea pes-
 nitat. et displiceat quod primo placuit et quasi pro
 meliore zelasti. Non enī oīs affectio que videtur bo-
 na statim est sequenda sed nec oīs contraria affectō
 ad primū fugienda. Expedi interdū refrenationes
 vt etiam in bonis studijs et desiderijs. ne p impor-
 tunitatē mentis distractionē incurras. ne alijs p in-
 disciplinacionē scandalū generes. vel etiā p resistē-
 tiam aliorū subito turberis et corruas. Interdum
 vero oportet violentia vtī et viriliter appetitui sensi-
 tivo contraire. nec aduertere quid velit caro: & quid
 non velit. sed hoc magis satagere vt subiecta sit eti-
 am nolens spiritus. et tandiu castigari debet et cogi
 seruiturū subesse donec parata sit ad omnia paucisq;
 contentari discat. & simplicibus delectari. nec cōtra
 aliquod inconueniens murmurare

**De informatione patientie et luctamine aduers⁹
 concupiscentias.**

Ep̄m. xij

Domine domine deus vt audio / patientia est
 michi valde necessaria: multa enī in hac via
 ta accidunt cōtraria Nam qualitercunq; or-
 dinauero de pace mea non potest esse sine bello & do-

lore vita mea. Ita est fili. Nō aut volo te talē querere pacē q̄ tentationibus careat aut tria non sentiat sed tūc etiā estimare te pacē inuenisse: cū fueris varijs tribulationibus exercitatus et in multis cōtrarietatibus p̄batus. Si dixeris te nō multa posse pati: quō tunc sustinebis ignē purgatorij? De duobus malis semp̄ minus malū est eligendū. Et ergo eterna futura supplicia possis euadere mala p̄sentia studeas p̄ dec̄ e quantū tolerare. An putas q̄ homines seculi huius nichil aut parū patiant? Nec hoc inuenies etiā si delicatissimos quesieris. Sed habēt inquis multas delectationes et p̄p̄as sequunt̄ voluntates ideo q̄ parū pōderāt suas tribulationes. Esto q̄ ita sit vt habeant quicquid voluerit sed q̄ diu putas durabit? Ecce quēadmodū fumus deicient abundantes in seculo ⁊ nulla erit recordatio preteritorū gaudiorū Sed cū adhuc viuunt nō sine amaritudine et tedio ac timore in eis quiescūt. Ex eadem nāq̄ re vnde de delectationē concipiunt inde doloris penā frequenter recipiunt. Iuste illis fit: q̄ inordinate delectationes querunt et sequuntur nō sine amaritudine et cōfusione eas expleant. Q̄ breues q̄ false q̄ inordinate et turpes cōmnes sunt. Verū tamen pre ebrietate et cecitate non intelligunt. sed velut muta animalia propter modicū corruptibilis vite delectamētū mortem anime incurrunt. Tu ergo fili post concupiscentias tuas non eas et a voluntate tua auertere. Delectare in domino et dabit tibi petitiones cordis tui. et enim si veraciter vis delectari et abundātius a me cōsolari ecce in contemptu oēm mundanorum et in ab

distone oim infimarū delectationū erit benedictio tua et copiosa reddetur tibi consolatio Et q̄to plus te ab omni creaturarū solatio subtraxeris tanto in me suauiores ⁊ potentiores consolationes inuenies. Sed primo non sine quadā tristitia ⁊ labore certaminis ad has pertinges. Obsistet inolita consuetudo sed meliori s̄uetudine deuincetur. Remurmurabit caro sed feruore spūs refrenabitur. Instigabit te et exacerbabit serpens antiquus sed oratione fugabit̄ insup ⁊ labore utili aditus ei magnus obstruet̄

De obedientia humilis subditi ad exemplū iesu christi Lpm. xiiij.

Fili qui se subtrahere nititur ab obedientia ipse se subtrahit a gratta. Et qui querit habere priuata: amittit communia. Qui non libenter et sponte suo superiori se subdit: signum est quod caro sua necdum perfecte sibi obedit sed sepe recalcitrat ⁊ murmurat. Disce ergo celeriter superiori tuo te submittere si carnē ppriā optas subiugare. Si tuis nāq̄ exterior vincit̄ inimic⁹ si iterior homo non fuerit deuastatus. Non est molestior et peior anime hostis q̄ tu ipse tibi non bene concordās spiritui. Sportet enim verū te assumere tuispsius contemptū si vis preualere aduersus carnē et sanguinē. qz adhuc minus inordinate diligis. ideo plene te resignare aliorum voluntati trepidas. Sed quid magnum tu q̄ puluis es et nichil: si propter deum te subdis homi. quando ego oīpotens et altissimus qui cuncta creauī ex nichilo me homini propter te subieci humiliē? Factus sum oim humillimus ⁊ infimus vt tuaz sup

blā mea hūilitate vinceres. Disce obtemperare pul-
 uis. Disce te humiliare terra ⁊ lym⁹ ⁊ sub omnīū pe-
 dibus incuruare. disce volūtates tuas frangere ⁊ ad
 oīm subiectionē te dare. Exardesce cōtra te nec pati-
 aris tumorē in te viuere sed ita subiectū ⁊ paruulū
 te exhibeūt oēs sup te ambulare possint: ⁊ sicuti lutū
 platearū ꝑculcare. Quid habes homo inanis conq̄-
 ri? Quid sordide peccator potes contradicere ex ꝑ-
 biantibus tibi qui totiens deū offendisti. ⁊ totiens ī
 fernū meruisti? Sed pepercit tibi oculus meus q̄a
 preciosa fuit aīa tua in ꝑspectu meo. vt cognosceres
 dilectionē meā ⁊ gratis semp beneficijs meis existe-
 res. ⁊ ad verā subiectionē ⁊ hūilitatē te iugiter da-
 res patienterq̄ ꝑꝑum contemptum ferres.

¶ De occultis dei iudicijs considerandis ne extol-
 lamur in bonis. Lpm. xv.

Attonas super me iudicia tua dñe. et timore
 ac tremore ꝑcutis omnia ossa mea. ⁊ expaue-
 scit aīa mea valde. Sto attonitus ⁊ conside-
 ro quia celli non sunt mundi in conspectu tuo. Si in
 angelis reperisti prauitatem nec tñ pepercisti: quid
 fiet de me? Ceciderūt stelle de celo. et ego puluis q̄d
 presume? Quorū opera videbant̄ laudabilia cecide-
 runt ad infīma. et qui comedebant panem angelo-
 rum. vidi siliquis delectari porcorum Nulla ē ergo
 sanctitas. si manū tuam dñe retrahas Nulla sapien-
 tia prodest si gubernare desistas. Nulla iuuat fortis-
 tudo si conseruare desinas Nulla secura castitas si
 eam non protegas. Nulla propria prodest custodia.
 si non assit tua sacra vigilantia. Nam relictī mergi

mur et perimus. visitati vero viuimus et erigimur. In
 stabiles quippe sumus sed pro te confirmamur. tepescimus
 sed a te accedimur. **D** quod humiliter et abiecte mi-
 chi de meipso sentiendum est. quod nihil impedendum si quid
 boni videor habere. **D** quod profunde me submittere de-
 beo sub abissalibus iudiciis tuis domine ubi nichil aliud
 me esse inuenio quam nichil et nichil. **D** prodeus immensus
 o pelagus intrasnatabile ubi nichil de me reperio quam
 in toto nichil. **A**bi est ergo latebra glorie. ubi confidentia
 de gloria cepta. Absorta omnis gloria vana in pro-
 funditate iudiciorum tuorum super me. **Q**uid est omnis caro
 in conspectu tuo. **N**am quid gloriaberis lutum contra for-
 mam se? **Q**uomodo potest erigi vaniloquio cusus cor in
 veritate subiectum est deo. **N**on eum totus mundus eri-
 geret quem sibi subiecit veritas / nec omnem laudantium ore
 mouebit qui totam spem suam in deo firmavit. **N**am et
 ipsi qui loquuntur ecce omnis nichil et deficiet cum sonitu
 verborum. **V**eritas autem domini manet in eternum.

¶ Qualiter standum sit ac dicendum in omni re desi-
 derabili. Capitulum. xvi.

Si sic dicas in omni re. **D**omine si tibi placitum fue-
 rit fiat hoc ita. **D**omine si sit honor tuus fiat in
 nomine tuo hoc. **D**omine si michi videris expedire
 et utile esse probaueris: tunc da michi hoc vti ad hono-
 rem tuum. sed si michi nocivum fore cognoueris nec anime
 mee salutem prodesse aufer a me tale desiderium. **N**on
 enim omne desiderium a spiritu sancto est et si homini videatur rectum
 aut bonum. **D**ifficile est pro deo iudicare an spiritus bonus
 aut alienus te impellat ad desiderandum hoc vel illud

an etiam ex proprio mouearis spiritu. Multi in fine sunt
 decepti qui primo bono spiritu videbantur inducti. Igitur
 semper cum timore dei et cordis humilitate desiderandum
 est et petendum quicquid desiderabile menti occurrit ma-
 ximeque cum propria resignatione michi totum committendum
 est atque dicendum. Domine tu scis qualiter melius est fac hoc
 vel illud sicut volueris. Da quod vis et quantum vis et quomodo
 vis. Fac mecum sicut scis et sicut tibi magis placuerit
 et maior honor tuus fuerit. Pone me ubi vis et libere
 age mecum in omnibus. In manu tua ego sum gira et re-
 uersa me per circuitum. Ego seruus tuus paratus
 ad omnia: quoniam non desidero michi vivere sed tibi
 utinam digne et perfecte.

Oratio pro beneplacito dei perficiendo. *Capitulum .xvii.*
 Concede michi benignissime Iesu gratiam tuam
 c vt mecum sit et mecum laboret/mecumque usque in
 finem perseueret. Da michi semper desiderare et
 velle quod tibi magis acceptum et carius placet. Tua
 voluntas mea sit. et mea voluntas tuam sequatur semper
 et optime ei concordet. Sit michi vnum velle et nolle
 tecum nec aliud posse velle aut nolle nisi quod vis et nolis
 Da michi omnibus mori que in mundo sunt et propter te
 amare contenti et nesciri in hoc seculo. Da michi super
 omnia desiderata in te quiescere et cor meum in te pa-
 cificare. Tu vera pax cordis. tu sola requies. extra
 te omnia sunt dura et inquieta. In hac pace in idipsum
 hoc est in te vno summo et eterno bono dormiam et re-
 quiescam. Amen.

Quod verum solatiū in solo deo est querendum.
Capitulum .xviii.

Quicquid desiderare vel cogitare possum ad so-
 latium meum non hic expecto sed in posterum. quod si
 omnia solatia mundi solus haberem et omnibus deliciis
 frui possem certum est quod diu durare non possent. An non
 potest anima mea plene consolari / nec perfecte recreari nisi
 in deo consolatore pauperum et susceptore humilium. Expe-
 cta modicum anima mea expecta diuinum promissum et ha-
 bebis abundantiam omnium bonorum in celo. Si nimis inor-
 dinate ista appetis perdes eterna et celestia. Sicut
 temporalia in usu: eterna in desiderio. Non potes aliquo
 bono temporalis satiari: quia ad hec fruenda non es creata.
 Etiam si omnia bona creata haberes non posses esse felix
 et beata sed in deo qui cuncta creauit tua beatitudo tua
 et felicitas consistit. non qualis videtur et laudatur a stultis
 mundi amatoribus sed qualis expectant boni christi fideles
 et pregustant interdum spirituales ac mundi corde quorum con-
 uersatio est in celis. Vanum est et breue omne humanum so-
 latium. Beatum et verum solatium quod intus a veritate perci-
 pitur. Deuotus homo ubique secum fert consolatorum suum
 Jesum et dicit ad eum. Adesto michi domine iesu in omni
 loco et tempore. Nec mihi sit consolatio libenter velle carere
 omni humano solatio. Et si tua defuerit consolatio sit
 michi tua voluntas et iusta probatio pro summo solatio.
 Non enim inperpetuum irasceris neque eternum comminaberis.

Quod omnis sollicitudo in deo ponenda est. *Lpm. xix.*
 Illi sine me tecum agere quod volo. ego scio quod
 expediat tibi. Tu cogitas ut homo in mul-
 tis sentis sicut tibi humanus suadet affectus
 Domine verum est quod dicis. Maior est sollicitudo tua.

pro me q̄ oīs cura quā ego possum gerē pro me. Mis
 eis eī casualit̄ stat qui nō proūcit oēm sollicitudinē
 suā in te. Dñe dūmodo volūtas mea recta ⁊ firma p̄
 maneat fac de me quicquid tibi placuerit. Non enī p̄t
 esse nisi bonū quicquid de me feceris. Si me vis esse
 in tenebris / sis bñdictus. et si me vis esse in luce / sis
 iterū benedictus. Si me digneris p̄solari / sis bene-
 dictus. ⁊ si me vis tribulari / eque semper bñdictus.
 Fili sic oportet te stare: si me cū desideras ambulare
 Ita prōptus debes eē ad patiēdum sicut ad gaudē
 dum. Ita libēter debes eē inops ⁊ paup̄ sicut plen⁹
 ⁊ diues. Dñe libēter patiar p̄ te quicquid volueris ve-
 nire sup me. Indifferēter volo de manu tua bonū et
 malū / vule ⁊ amarū / letū ac triste suscipē. ⁊ p̄ oībus
 michi contingētibus gratias agere. Custodi me ab
 oī peccato / ⁊ nō timebo mortē nec infernū dūmodo
 in eternū me nō proūcias nec deleas me de libro vite
 si michi nocebit quicquid venerit tribulatōis sup me.

¶ Tēporales miserie christi exēplo equanimiter
 sunt ferende. Ep̄m. xx.

Fili ego descendi de celo pro tua salute susce-
 pi tuas misérias nō necessitate sed caritate
 trahente vt patiētiam disceres ⁊ t̄pales mi-
 serias non indignāter ferres. Nam ab hora ortus
 mei vsq; ad exitū in cruce nō defuit michi tolerātia
 doloris. defectū rerū tēporalīū magnū habui. mul-
 tas q̄rimonias de me frequēter audiui p̄fusiones et
 opprobria benignē sustinui. p̄ bñficijs ingratitudi-
 nē recepi. p̄ miraculis blasphemias. p̄ doctrina re-

Tertius.

prehensiones. Dñe qz fuisti patiens i vita tua i hoc maxime iplēdo pceptū patris tui dignū ē vt ego mi sellus peccator scdm voluntatē tuā patient me sustineā z donec ipse volueris onus corruptibilis vite p salute mea portē. **Mā** z si onerosa sentit presens vita facta ē tñ iā p grām tuā valde meritoria atqz exēplo tuo z sanctorū tuorū vestigijs infirmis tolerabilior z clarior. **¶** z mltō magis solastria: q̄ olī i lege veteri fuerat. cū porta celi clausa p̄sisteret z obscurior ē via videbat: qñ tā pauci regnū celoz q̄rere curabāt. **¶** neqz q̄ tūc iusti erāt z saluādi ante passionē tuā z sacre mortis debitū celeste regnū poterāt introire. **¶** Quātas tibi grās teneor referre q̄ rectā z bonā viam dignatus es michi z cūctis fidelib⁹ ad efn̄i regnum tuū ostēdere. **Mā** vita tua via n̄ra z p̄ sanctā patientiā ābulam⁹ ad te q̄ es corōa n̄ra: nisi tu nos p̄cessis/ ses z docuisses q̄s se q̄ curaret. **¶** Neqz q̄ti lōge retroqz manerēt nisi tua p̄clara exēpla īspicerēt. **¶** Ecce adhuc repiscim⁹ auditis tot signis tuis z doctrinis / qd̄ fieret si tñ lumē ad sequendū te nō haberemus

¶ De tollerantia iniuriarū et quis verus patiens probetur Ep̄m. xxi

¶ Quid est quod loqueris fili? Cessa conqueri. **¶** Considera meam et aliorum sanctorum passionem. **¶** Non dum vsqz ad sanguinem restitisti. **¶** Parum est quod tu pateris in comparatione eorum qui tam multa passi sunt tam fortiter temptati tam grauius tribulati tam multipliciter probati et exercitati. **¶** Sportet te igitur aliorum grauiora ad mentem reducere. vt leuius feras tua minima. **¶** Et si

tibi minima nō videntē vide ne et hoc tua faciat im-
 patientia. Siue tamē parua siue magna sint. stude
 cuncta patienter ferre. Quāto meli⁹ te ad patiendū
 disponis tanto sapienti⁹ agis ⁊ āplius promereris.
 et feres leui⁹ aīō et vsu ad hoc non segniter paratis
 Nec dicas non valeo hoc ab hoīe tali pati nec hui⁹
 modi michi patiēda sunt. graue enī intulit dānum
 et impropertat michi que nunq̄ cogitauerā sed ab a-
 lio libenter patiar ⁊ sicut patiēda videro. Insipiēs
 est talis cogitatio que virtutē patientie nō cōsiderat
 nec a quo coronāda erit. sed magis psonas ⁊ offen-
 sas sibi illatas ppendit. Non ē verus patiens q̄ nō
 vult pati nisi q̄tum sibi visum fuerit ⁊ a quo sibi pla-
 cuerit. Verus autē patiens non attendit a quo homīe
 utrū a prelato suo an ab aliquo equali aut inferiori
 utrū a bono ⁊ sancto viro vel a peruerso et indigno
 exerceat: sed indifferenter ab omni creatura quātū
 cūq; ⁊ quotiēscunq; ei aliquid aduersi acciderit totū
 hoc grauiter de manu dei accipit ⁊ ingens lucrū re-
 putat. qz nichil apud deū quantūlibet parū pro deo
 tñ passum poterit sine merito transire. Esto igitur ex-
 peditus ad pugnam si vis habere victoriam. Sine
 certamine non poteris venire ad patientie coronaz
 Si pati non vis recusas coronari si autē coronari de-
 sideras certa viriliter sustine patienter Sine labore
 non tenditur ad requiē nec sine pugna puenitur ad
 victoriā. Fac michi dñe possibile per grām quod mi-
 chi īpossibile videtur p naturā. Tu scis q̄ modicum
 possum pati et q̄ cito deūscior leui exurgente aduersi-
 tate. Efficiatur michi quelibet exercitatio tribulatio

43

Tertius

nīs pro nomine tuo amabilis et optabilis. nā pati et vexari pro te valde salubre est anime mee

De confessione proprie infirmitatis et huius vite miseris Lpm. xxij

375. **C**onfiteor aduersum me iustitiā meā confitebor tibi dñe infirmitatem meā. Sepe parua res est que me deicit et contristat. Propono me fortiter acturū. sed cū modica tētatio venerit magna michi fit angustia. Valde vilis quicquid res est unde grauis tentatio prouenit et dū puto me aliquātū lūtatū cū non sentio inuenio me nō nūq̄ pene deuictū ex leui flatu. Vide ergo dñe hūilitatē meā et fragilitatē tibi vndiq̄ notā. Miserere mei et eripe me o luto vt nō infigar nō pmanēā deuictus vsq̄q̄. Hoc ē qđ me frequenter reuerberat et corā te confūdīt qđ tā labilis sū et infirmus ad resistendū passionibus. Et si non omīno ad consensionē trahit tñ michi etiā molesta et grauis ē eorū īsectatio et tedet valde sic quotidie viuere in litte. **E**x hinc nota fit michi infirmitas mea: quia multo facilius irruunt abhominande semper fantasse q̄ discedunt. Utinam fortissime deus israel zelator aīarum fidelitū respicias serui tui laborem et dolorē assistasq̄ illi in oībus ad quecūq̄ perrexerit. Robora me celesti fortitudine neq̄ vet⁹ homo misera caro spiritui necduz plene subiecta valeat dñari aduersus quā certare oportebit qđ diu sp̄t ratur in hac vita miserrima. Ne u qualis est hec vita vbi non desunt tribulationes et miserie vbi plena laqueis et hostibus sunt omnia. Nā vna tribulatiōe seu tentatione recedēte aliq̄ accedit. sed adhuc prior

re durate conflictu alijs plures superueniunt et insperat.
 Et quomodo potest amari vita huiusmodi tantas amaritudines
 et tot subiecta calamitatibus et miseris. Quomodo etiam
 de vita tot generas mortis et pestes. et tamen amat et de
 lectari in ea a multis querit. Reprehendit frequenter mundus
 quod fallax sit et vanus nec tamen facile relinquit cum
 concupiscentie carnis dominantur. Sed alia trahunt ad amandum.
 alia ad retinendum. Trahunt ad amorem mundi desiderium
 carnis. desiderium oculorum. et superbia vite. et pene
 ac miserie sequentes ea odium mundi pariunt et reditum. Sed
 vincit protholor delectatio quia mentem mundo deditam
 et esse sub sensibus delicias reputat. quia dei suauitatem et
 internam virtutis amenitatem nec vidit nec gustauit: qui
 autem mundum perfecte retinunt et deo vivere sub sancta
 disciplina student: isti diuinam dulcedinem veris abrenun-
 ciatoribus promissam non ignorant. et quod grauiter mundus
 errat et varie fallitur vident

¶ Quod in deo super omnia bona et dona requiescendum est

Lpm. xxiii.

Esper omnia et in omnibus requiesce anima mea in
 domino semper. quia ipse est sanctorum eterna requies
 Da michi dulcissime et amatissime iesu in te
 super omnem creaturam requiescere: super omnem salutem et pulchritudinem
 /super omnem gloriam et honorem super omnem potentiam et
 dignitatem super omnem scienciam et subtilitatem. super omnes diuitias
 et artes. super omnem leticiam et exultationem. super omnem
 famam et laudem /super omnem suauitatem et consolationem: super
 omnem spem et promissionem: super omnem meritum et desiderium
 super omnia dona et munera que potest dare et infundere. super
 omnem gaudium et iubilationem quam potest mens capere

116

Tertius.

re et sentire. Denique super omnes angelos et archangelos et
 super omnem exercitum celi super omnia visibilia et invisibilia. et
 super omnem quod tu deus meus non es. quia tu deus meus super
 omnia optimus es. tu solus altissimus. tu solus potentis-
 simus. tu solus sufficientissimus et plenissimus. tu solus
 suavissimus et solatiofissimus. tu solus pulcherrimus et
 amantissimus. tu solus nobilissimus et gloriosissimus super
 omnia. in quo cuncta bona simul perfecte sunt fuerunt et erunt
 atque ideo minus est et insufficientes quicquid preter te ipsum
 michi donas ut de te ipso reuelas vel permittis te non
 viso nec plene adepto. **Q**uia quidem non potest cor meum
 veraciter requiescere nec totaliter contentari nisi in te re-
 quiescat et omnia dona omnemque creaturam transcendat
O mi dulcissime sponse Iesu christe amato: purissi-
 me deiator: uniuerse creature quis michi det penas
 vere libertatis ad volandum et pausandum in te. **O** quam
 ad plenum dabit vacare michi et videre quam suavis es
 domine deus meus. **Q**uando ad plenum recolligam me in te
 ut pre amore tuo non sentiam me. sed te solum super omnem
 sensum et modum in modo non omnibus noto? **H**unc autem
 frequenter gemo et infelicitatem meam cum dolore porro
 quia multa mala in hac valle miseriae occurrunt que
 me sepius conturbant contristant et obnubilant. sepius
 impediunt distrahunt alliciunt et implicat ne liberum
 habeam accessum a te/ne iocundis fruar amplexibus
 presto semper beatissimis spiritibus. **M**oneat te suspirium
 meum/et desolatio multiplex in terra. **O** Iesu splendore
 eterne glorie solamen peregrinantis anime apud te
 est os meum sine voce/ et silentium meum loquitur tibi
Et quo tardat venire dominus meus. **V**eniat ad me

pauperculū suū ⁊ letū faciat. Mittat manū suā ⁊ me miserū eripiat de omni āgustia. Veni veni: qz sine te nulla erit quieta dies aut hora. qz tu leticia mea. ⁊ si ne te vacua est mēsa mea. Miser sum ⁊ quodāmodo scarceratus ⁊ cōpedibus grauatus donec luce presētie tue me reficias ac libertatī dones: vultūq; amīcabilē demōstres. Querāt alij pro te aliud qđcunq; libnerit: ⁊ michi aliud iterim nil placet nec placebit nisi tu deus meus spes mea salus eterna. Non reticebo nec deprecari cessabo donec gratia tua reuertat / michiq; tu intus loquaris. Ecce assum. Ecce ego ad te qz iuocasti me. lachryme tue et desiderium aīe tue humiliatio tua ⁊ contritio cordis inclinauerūt me ⁊ adduxerūt ad te. Et dixi dñe iuocauī te ⁊ desiderauī frui te paratus oīa respuere ppter te. Tu enī prior excitasti me vt quererē te. Scis ergo benedict⁹ dñe qui fecisti hanc bonitatē cum seruo tuo sīn multitudinē misericordie tue. Quid habet vltra dicere dñe seruis tuis corā te nisi vt humiliet se valde ante te memor semp proprie iniquitatis ⁊ vilitatis. Non enī est similis tui in cunctis mirabilib⁹ celi ⁊ terre. Sunt opera tua bona valde dñe: iudicia vera ⁊ prudentia tua regunt vniuersa. Laus ergo tibi ⁊ gloria o patris sapiētia te laudet ⁊ benedicat os meū aīa mea ⁊ cuncta creata simul.

C De recordatione beneficiorū dei multipliciū

Capitulum .xxiii.

Perī dñe cor meū in lege tua ⁊ in preceptis tuis doce me ambulare. Da michi itelligere voluntatem tuam / et cum magna reuerentia

ac diligentis consideratione beneficia tua tam in generali
 quam in speciali memorari ut digne tibi ex hinc valeam
 gratias referre. Verum scio et profiteor nec per minimo puncto
 me posse debitas gratiarum laudes persolvere. Minor
 ego sum omnibus bonis michi prestitis. et cum tua nobili-
 tatem attendo: deficit pro magnitudine illius spiritus
 meus. Omnia que in anima habemus et in corpore et que-
 cunque exterius vel interius naturaliter vel supernatura-
 liter possidemus: tua sunt beneficia / et te benefactorum
 primum ac bonum commendat a quo bona cuncta accepimus.
 Et si alius plura / alius pauciora accepit: omnia tamen
 tua sunt / et sine te nec minimum haberi potest. Ille qui
 maiora accepit non potest merito suo gloriari nec super
 alios extolli nec minori insultare. quia ille maior et
 melior qui sibi minus ascribit et in regratiando humili-
 or et atque deuotior. Et qui omnibus vilior se existimat
 et indignior se iudicat aptior est ad percipiendum ma-
 iora. Qui autem pauciora accepit contristari non debet
 nec indignanter ferre neque ditiori inuidere: sed te po-
 tius attendere / et tuam bonitatem maxime laudare quam tam
 affluenter tam gratis tam libenter sine personarum acce-
 ptione tua munera largiris. Omnia ex te: et ideo in
 omnibus es laudandus. Tu scis quid unicuique donari
 expediat / et cur iste minus et ille amplius habeat. non
 nostrum sed tuum est hoc discernere apud quem singulorum
 diffinita sunt merita. Unde domine deus per magno
 etiam reputo beneficio non multa habere unde ex-
 terius et secundum homines laus et gloria appareat. ita ut quis
 considerata paupertate et vilitate persone sue non
 modo grauitatem aut tristitiam vel delectionem inde con-

cipiatur: sed potius consolatorum et hilaritatem magnam. quia
 tu deus pauperes et humiles atque huic mundo despe-
 ctos tibi elegisti in familiares et domesticos. Testes
 sunt ipsi apostoli quos principes super omnem terram
 constituisti. fuerunt tibi sine querela conversati in mundo
 tam humiles et simplices sine omni malicia et dolo. ut
 etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo et quod mun-
 dus abhorret ipsi amplecterentur affectu magno. Nichil
 ergo amatorum tuum et cognitorum beneficiorum tuorum
 ita letificare debet sicut voluntas tua in eo et beneplacitum
 eterne dispositionis tue: de qua tantum contemari
 debet et consolari. ut ita libenter velit esse minimus sicut
 aliquis optaret esse maximus. et ita pacificus et quietus
 in nouissimo sicut in loco primo. atque ita libenter de-
 spicibilis et abiectus nullius quoque nominis et fame sic
 ceteris honorabilior et maior in mundo. Nam voluntas
 tua et amor honoris tui omnia excedit et plus est con-
 solari magisque placere quam omnia beneficia sibi data vel danda.
De quattuor magnam importatibus pacem.

Capitulum. xv.

Illi nunc docebo te viam pacis et vere liber-
 tatis. Fac domine quod dicis. quia hoc michi
 gratum est audire. Stude fili alterius potius
 facere voluntatem quam tuam. Elige semper minus quam plus
 habere. Quere semper inferiorem locum et omnibus subesse.
 Opta semper et ora ut voluntas dei integre in te fiat.
 Ecce talis homo ingreditur fines pacis et quietis.
 Domine sermo tuus iste brevis multum in se continet per-
 fectionis. parvus est dictu sed plenus sensu et verberum in-
 fructu. Nam si posset a me fideliter custodiri non debe-

ret tã facilis in me turbatio oriri. nã quotiẽs me in
pacatũ sentio ⁊ grauatũ ab hac doctrina me recessis
se inuenio. Sed tu qui oĩa potes et aĩe pfectum sem
per diligis. adauge maiorẽ gratiã vt possim tuũ cõ
plere sermonẽ et meã perficere salutem

COratio contra cogitationes malas. *Ep̃m. xxvi*
Domine deus meus ne elongeris a me. deus
meus in auxiliũ meũ respice. quoniã insurre
perunt in me cogitationes vane: et timores
magni affligentes aĩam meam. Quõ pertransibo il
lesus quõ perfrigam eam. Ego inquit ante te ibo ⁊
gloriosos fr̃e humiliabo. aperiã lanuã carceriset ar
chana secretorũ reuelabo tibi. Fac dñe vt loqueris ⁊
fugiant a facie tua om̃es inique cogitationes. Hec ẽ
spes et vnica consolatio mea ad te in oĩ tribulatiõẽ
confugere tibi cõfiderẽ ex intimo iuocare ⁊ patientẽ
consolationẽ tuã expectare

COratio p̃ illuminatione m̃is deuotissima. *Ep̃z. xxvii*
Clarifica me bone iesu claritate eterni lumi
nis et educ de habitaculo cordis mei tene
bras vniuersas: Cohibe euagationes mul
tas et elide vim facientes tentationes. Pugna for
titer pro me et expugna malas bestias ꝑcupiscẽtias
dico illecedrosas. vt fiat pax in virtute tua ⁊ abun
dantia laudis tue resonet in aula sancta. hoc est in
consciã pura. Impera ventis et tempestatibus. dic
mari quiesce. dic aquiloni ne flaueris. ⁊ erit trãquilli
tas magna. Emitte lucẽ tuã et veritatem tuam: vt lu
ceat super terrã: qz terra sum inanis ⁊ vacua donec
illumies me Effũde gr̃am tuã de sup pfũde cor meũ
gr̃a celesti. ministra deuotionis aquas ad irrigandã

faciē terre: ad pducendū fructū bonū ⁊ optīmū Ele
ua mentē pressā moleste peccatorū. ⁊ ad celestia to/
tū desiderū meū suspende. vt gustata suauitate sup/
ne felicitatis pigeat de terrenis cogitare. Repe me
et eripe ab oī creaturarū indurabili solatione. q̄a
nulla res creata appetitū meū plenarie valet q̄cta/
re ⁊ solari. Iunge me tibi inseparabili dilectionis vin/
culo. qm̄ tu solus amāti sufficis. ⁊ absq̄ te friuola s̄
¶ De euitatione curiose inq̄sitionis (vniuersa
sup alterius vita Ep̄m. xxviii.

Illi noli esse curiosus. nec vacuas gerere so/
f sollicitudines. Quid hoc vel istud ad te? tu me
sequere Quid enī ad te vtrū ille sit talis vel
talis aut iste sic agit vel loquitur? Tu nō indiges re
spondere p̄ alijs. sed p̄ teipso rationē reddes Quid
ergo te implicas? Ecce ego oēs cognosco et cuncta
que sub sole fiunt video et scio qualiter cū vno quoq̄
sit: quid cogitet. quid velit ⁊ ad quē finem tendat ei⁹
intentio. Michi igitur committenda sunt omnia: tu
vero serua te in bona pace et dimitte agitantem agi
tare quantum voluerit. Veniet super eum quicquid
fecerit vel dixerit. quia me fallere non potest. Nō sit
tibi cure de magni nominis vmbra et non de multo
rum familiaritate nec de priuata hominum dilectio
ne. Ista enim generant distractiones ⁊ magnas in
corde obscuritates. Libētē loquere tibi verbū meū
et abscondita reuelarē. si aduentū meū diligētē ob
seruares et ostium cordis michi aperires. Esto pro
uidus et vigila in orationibus et humilia te in omī
bus. In quibus firma pax cordis et verus p̄fectus

consistit

Ep̄m. xxix.

Ill ego locutus sū. Pacem relinquo vobis
 f pacē meā do vobis. nō quō mūdus dat ego
 do vobis. pacē oēs desiderāt: sed que ad verā
 pacē ptinent nō oēs curāt. Pax mea cū hūilibus ⁊
 mansuetis corde. Pax tua erit in multa patientia:
 Si me audieris ⁊ vocē meaz secutus fueris: poteris
 multa pace frui. qđ igr̄ faciā? In oī re attēde tibi qđ
 facias: ⁊ quid dicas ⁊ oēm intentionē tuā ad hoc di-
 rige vt michi soli placeas. et extra me nichil cupias
 vel queras: sed ⁊ de aliorū dictis vel factis nil teme-
 re iudices. nec cū rebus tibi non ꝓmissis te implices
 et poterit fieri vt parum vel raro turberis. Nūq̄ autē
 sentire aliquē turbationē nec pati aliquā cordis vel
 corporis molestiā nō est presentis t̄pis sed status eē
 ne quietis. Non ergo estimes te verā pacem inuenis-
 se si nullā senseris grauitatē. nec t̄sic totū esse bonū:
 si neminē pateris aduersariū. nec hoc esse ꝓfectuz si
 cuncta sunt secundū tuū affectum. neq; tunc aliquid
 magni reputes aut specialiter dilectum existimes si
 in magna fueris deuotione atq; dulcedine. qz in istis
 non cognoscitur verus amator virtutis nec in istis
 consistit ꝓfectus et ꝓfectio hoīs. In quo ergo dñe?
 In offerendo te ex toto corde tuo voluntati diuine:
 non querendo que tua sunt nec in paruo nec in ma-
 gno nec in tempore nec in eternitate ita vt in vna eq̄
 li facile in gratiarum actione ꝓmaneas in er prospera
 et contraria. omīa equa lance peniando. Si fue-
 ris tam fortis ⁊ lōganimis in spe vt subtracta interi-
 ori ꝓsolatione et t̄iam ad ampliora sustinenda cor tuū

pparaueris: nec te iustificaueris et scilicet laudaueris.
 tunc in vera et recta via pacis ambulas. et spes indubita-
 ta erit quod rursus in iubilo faciem meam sis visurus. Quod
 si ad plenam tuum ipsius contemptum ueneris. scito quod tunc
 abundantia pacis profueris secundum possibilitatem tui incolae
 ¶ De eminentia libere mentis et quod supplex oratio (tus
 magis meretur quam lectio Epim. xxxi.

Domine hoc opus est perfecti viri nunquam ab in-
 tentione celestium animam relaxare et iter mul-
 tas curas quasi sine cura transire. non more
 torpentis. sed prerogativa quadam libere mentis nul-
 li creature in ordinata affectione adherendo. Ob-
 secro te piissime deus meus preserua me a curis huius
 vite ne nimis implicer a multis necessitatibus cor-
 poris ne voluptate capiar. ab uniuersis anime obsta-
 culis. ne molestis fructus desiccar. non dico ab his re-
 bus quas toto affectu ambit vanitas mundana. sed
 ab his miseris que animam serui tui communi maledicto
 mortalitatis penaliter grauant et retardant ne in li-
 bertatem spiritus quoties libuerit valeat introire.
 Deus meus dulcedo ineffabilis verte michi in a-
 maritudinem omnem consolationem carnalem. ab eterno
 rum amore me abstrahentem et ad se intuitu cuiusdam
 boni delectabilis presentis male allicientem. Non me
 vincat deus meus non vincat caro et sanguis. non me
 decipiat mundus et breuis gloria eius. non me sup-
 plantet diabolus et astutia illius. Da michi fortitu-
 dinem resistendi. patientiam tolerandi. constantiam perseuerandi.
 Da pro omnibus mundi consolationibus suauissimam
 spiritus tui unctionem. et pro carnali amore tui nominis infu-

de amorē. Ecce tibus potus vestis ac cetera vtilia ad corporis sustentaculū pertinētia fernēti spiritui sunt onerosa. Tribue talibus fomentis tēperate vti nō desidero nimio splicari. Abijcere oīa nō licet: qz natura sustētanda ē. requirere aut supflua ⁊ q̄ magis delectāt: lex sancta phibet. nā alias caro aduersus spiritū insolesceret. Inter hec queso manus tua me regat ⁊ doceat ne quid nīmū fiat.

Q. priuat? amor a summo bono maxie retardat
Capitulum .xxxi.

f Ili oportet te dare totū pro toto ⁊ nichil tui ipsius eē. Scito qz amor tui ipsius magis no eet tibi q̄ aliqua res mūdi. Scōm amorē ⁊ affectuz quē geris quelibet res plus vel minus adheret. Si fuerit amor purus tuus simplex ⁊ bene ordinatus / eris sine captiuitate rerū. Noli scupiscere qd nō lz habere. Noli h̄re qd te pōt ipedire ⁊ libertate interiori priuare. Mirū qz nō ex toto fundo cordis teipz michi cōmittis cū oībus q̄ desiderare potes vel h̄re. Quare vano merore cōsumeris? Cur supfluis curis fatigaris? Sta ad beneplacitū meū ⁊ nullū patieris detrimētum. Si queris hoc vel illud ⁊ volueris esse sibi vel sibi propter tuū commodū ⁊ propriū beneplacitū magis habēdum nunq̄ eris in quietudine / nec liber a sollicitudinē. qz in oī re reperiet aliq̄s defect⁹. ⁊ in oī loco erit q̄ aduerset. Inuat igit non quelibet res adepta vel multiplicata exterius sed potius cōtēpta ⁊ decisa ex corde radicitus. Qd nō nū de cēsu eris ⁊ diuiciay intelligas. sed de honoris etiā ambī su ac vane laudationis desiderio q̄ oīa trāseunt cum

inūdo. Munit parū locus si deest spūs feruoris. nec
 diu stabit pax illa quesita forinsecus si vacat a vero
 fundamēto status cordis. hoc est nisi steteris in me.
 pmutare te potes sed nō meliorare. Nam occasione
 orta et accepta iuenies quō fugisti et āplius.

¶ Oratio pro purgatione cordis et celesti sapiētia.

Capitulum .xxxij.

Confirma me deus per gratiā sancti spūs da
 virtutē corroborari in interiori hoīe et cor meū
 ab oī inuiti sollicitudine et languore euacuare
 nec varijs desiderijs trahi cuiuscūq; rei vilis aut p̄
 cioso sed oīa inspicere sicut transeūtia et me pariter
 cū illis trāsitur. qz nichil pmanēs sub sole nisi oīa
 vanitas et afflictio spūs. **¶** Quē sapiēs q̄ ita p̄siderat.
Da michi dñe celestē sapiētia ut discā te super oīa
 querere et iuenire. super oīa sapere et diligere. et cetera
 sū ordinē sapientie tue prout sunt intelligē. da pru
 denter declinare blanditētem et patiēter ferre aduer
 santē. qz hec magna sapiētia nō mouerit omni v̄eto
 berborū / nec aurē male blādienti prebere syreni. sic
 enī incepta pergit via secure.

¶ Contra linguas obrectatorū **Ep̄m. xxxij.**

Fili non egre feras si quidā de te male senser
 rint et dixerint quō non libenter audeas. Tu
 deterrita de teipso sentire debes / et neminem
 infirmiorē te credere. Si ambulas abintra: nō mul
 tum ponderabis volantia verba. Est non parua pru
 dentia silere in tempore malo et introitus ad me cō
 nerti nec humano iudicio disturbari. nō sit pax tua
 in corde hominū. siue enī bene siue male it̄pretati

fuerint nō es igitur alter hō. Ubi ē vera pax ⁊ vera gloria? nōne in me? Et qui nō appetit hoībus placē nec displicere timet: multa pfruetur pace. Ex inordinato amore ⁊ vano timore dicitur omnis inquietudo cordis ⁊ distractio sensuum.

Qualiter instante tribulatione deus inuocandus est ⁊ benedicendus Capitulum. xxxiii.

Et nomē tuum dñs benedictū in secula q̄ uolūisti hanc tentationē ⁊ tribulationē venire sup me. Nō possum eā effugere: s; necesse habeo ad te p̄fugere ut me adiuues ⁊ in bonū michi cōuertas. Dñe modo sum in tribulatione ⁊ nō ē cordi meo bene. sed multū vexor a p̄senti passione. Et nūc pater dilecte quid dicā? Deprehēsus sum inter āgustias: saluifica me ex hora hac. Sed propterea ueni in hanc horā ut tu clarificeris cū fuero valde humiliatus ⁊ p te liberatus. Cōplaceat tibi dñe ut eruas me. nā ego paup quid agere possum? ⁊ q̄ ibo sine te. Da patiētiam dñe etiam hac uice. Adiuua me deus meus ⁊ nō timebo q̄tunc me sic grauat⁹ fuero. Et nūc inter hec quid dicā? Dñe fiat uolūtas tua ego bene merui tribulari ⁊ grauari: oportet utiq; ut sustineā. ⁊ utinā patiēter donec trāseat tēpeestas ⁊ melius fiat. Potēs est aut oīpotens manus tua etiā hanc tēpationē a me auferre ⁊ eius impetū mitigare ne penitus succūbam quēadmodū ⁊ prius sepe egisti me cū deus meus mīa mea. Et quāto michi difficilius: nāto tibi facilius est hec mutatio dextere excelsi.

De diuino petēdo auxilio ⁊ p̄fidētia recuperāde gracie. Capitulum. xxxv.

Illi ego dñs confortans in die tribulationis
 f Venias ad me cū tibi nō fuerit bene. hoc est
 quod maxime īpedit consolationē celestem.
 quia tardius conuertis te ad orationē. Nam anteq̄
 me intente roges: multa interim solatia queris ⁊ re
 creas te in externis. Ideoq̄ fit vt parū oīa prosint
 donec aduertas. qz ego sum qui eruo sperātes in me
 nec est extra me valens consiliū neq̄ vtile: sed neq̄
 durable remediū. Sed tam resumpto spiritu post
 tēptationē recōualesce in luce miserationū mearū.
 qz prope sum (dicit dñs) vt restaurē vniuersa nō solū
 integre: sed ⁊ abundāter ⁊ cumulate. Nunquid mi
 chi quicq̄ est difficile / aut ero similis dicenti et non
 facienti? Ubi est fides tua? Sta firmiter ⁊ perseue
 rāter. Esto longanīmis ⁊ vir fortis veniet tibi conso
 latio in tempore suo. Expecta me expecta: veniam
 ⁊ curabo te. Tentatio est q̄ te vexat ⁊ formido vana
 que te exterret. Quid īportat sollicitudo de futuris
 contīgētibus nisi vt tristitiā super tristitiā habeas.
 Sufficit diei malicia sua. Vanū est ⁊ inutile de futu
 ris cōturbari vel gratulari que forte nunq̄ eueniēt.
 Sed humanū est huiusmodi ymaginationib⁹ illud
 ⁊ pui adhuc aīmi signū tā leuiter trahi a suggestiōe
 limici. Ipse enī nō curat an veris an falsis illudat ⁊
 decipiat. ⁊ vtrū p̄sentū amore aut futuroꝝ formidē
 prosternat. Non ergo turbeē cor tuū neq̄ formidēt.
 Crede in me ⁊ in mīa mea habeto fiducia. Qñ tu
 te clongatū estimas a me: sepe sum p̄pinq̄ior. Qñ
 tu estimas totū perditū: tunc sepe magis merendi

Instat lucrū. Nō est totum pditū: qñ res accidit i cō-
 trariū. Non debes iudicare secundum p̄sens sentire
 nec sic grauitati alicui vñdecūq̄ venienti inherere ⁊
 accipē. tāq̄ oīs spes sit ablata emergēdi. Noli puta-
 re te derelictū ex toto q̄uis ad ips̄ miserī tibi aliq̄
 tribulationē: sic enī trāsīt ad regnū celoz. ⁊ hoc sine
 dubio maḡ expedit tibi et ceteris seruis meis vt ex-
 ercitemini aduersis. q̄ si cūcta ad libitū haberetis.
 Ego noui cogitatōes absconditas. qz multū expedit
 p̄ salute tua vt in dū sine sapore relinq̄ris ne forte
 eleueris in bono successu ⁊ tibi ipsi placere velis i eo
 qd̄ nō es. Qd̄ dedi auferre possū ⁊ restituere cū mihi
 placuerit. Qū dederō meū est. cū subtraxero tuū non
 tuli. qz meū est omne datū bonū ⁊ oē donū perfectuz
 Si tibi admiserō grauitatē aut quālibet contrarie-
 tatem non indigneris neq̄ occidat cor tuū. et ego cō-
 to subleuare possū. ⁊ oē onus in gaudiū transmuta-
 re. Verūtamen iust⁹ sum: ⁊ recōmendabilis multum
 cum sic facio tecū. Si recte sapis et in veritate aspi-
 cis: nūq̄ debes p̄pter aduersa tā deiecte contristari
 sed magis gaudere et gratias agere: imo hoc vnicū
 reputare gaudiū q̄ affligēs te doloribus non parco
 tibi. Sicut dilexit me pater ego diligo vos dixi dile-
 ctis discipulis meis quos vtiq̄ non misī ad gaudia
 temporalia. sed ad magna certamina. non ad hono-
 res. sed ad despectiones: nō ad ociū. sed ad labores
 non ad requiem. sed ad affrendū fructū multum in
 patientia. Horū memento fili mi verborum.

¶ De neglectu omnis creature vt creator possit in-
 ueniri

Lpm. xxxvi

G. 11

Liber.

Domine mi adhuc bene indigeo maioris gratia. si debeam peruenire ubi me nemo poterit nec vlla creatura impedire. Nam quod diu res aliqua me retinet non possum libere ad te volare. Cupiebat libere volare quod dicebat. Quis dabit michi pennas sicut colube et volabo et requiescam. Quid simplici oculo quod etiam et quod liberius nil desiderate in frons. Deportet igitur omnem pertransire creaturam et seipsum perfecte deserere ac in excessu mentis stare et videre te omnem potentorem cum creaturis nil simile habere. Et nisi quod ab omnibus creaturis fuerit expeditus non poterit libere intendere diuinis. Ideo enim pauci inueniuntur contemplatiui: quia pauci sciunt se a perituris creaturis ad plenum sequestrari. Ad hoc magna requiritur gratia quae animam leuet et supra seipsum rapiat. Et nisi homo sit in spiritu eleuatus. et ab omnibus creaturis liberatus ac deo totus vnitus quicquid scit quicquid etiam habet non est magni ponderis. Diu paruus erit et in terra facebit quod aliquid magni estimat nisi solum vnum immensum eternum bonum. Et quicquid deus non est nichil est et pro nichilo computari debet. Est quippe magna difficultas/sapientia illuminati et deuoti viri: et scientia litterati et studiosi clerici. Multo nobilior est illa doctrina que de sursum ex diuina influentia manat: quam que laboriose humano acquiritur ingenio. Multures reperiuntur contemplationem desiderare. sed quod ad eam requiruntur non student exercere. Est et magnus impedimentum: quia in signis et rebus sensibilibus stant et parum de perfecta mortificatione habent. Nescio quid est et quo spiritu ducimur et quid pretendimus qui

spirituales dici videntur. q̄ totū laborē ⁊ ampliores solitudinē pro trāsitorijs ⁊ vilib⁹ rebus agim⁹ ⁊ de interiorib⁹ nr̄is vix raro plene recollectis sensib⁹ cogitamus. Prothdolor statim post modicā recollectōnē foras erū p̄imus. nec opa nr̄a districta examiatōne trutinam⁹. Ubi iacent affectus nr̄i non attendim⁹ et q̄ impura sint oīa nostra nō deploram⁹. Dīs quippe caro corruperat. viam suam ⁊ ideo seq̄bat diluuiū magnum. Cum ergo interior affectus noster corruptus sit: necesse est vt actio sequens iudex carentie interioris vigoris corrumpatur. Ex puro corde procedit fruct⁹ bone vite. Quātū quis fecerit queritur sed ex quāta virtute agit non tā studiose pensat. Si fuerit diues fortis pulcher abilis vel bon⁹ scriptor bon⁹ cantor. bonus laborator inuestigat q̄ paup sit spiritu q̄ patiens ⁊ mitis q̄ deuotus et internus a multis taceat. Natura exteriora hominis respicit. gratis ad interiora se conuertit. Illa frequenter fallitur. ista in deo sperat vt non decipiatur.

De abnegatione sui ⁊ abdicatione omnis cupiditatis Lpm. xxxvii.

Nisi non potes perfecte possidere libertatem nisi totaliter abneges te metipsum. Compe diti sunt oēs pprietarij et suūpsius amatores cupidi curiosi gyrouagi querentes semper mollia non que iesu christi. sed sepe hoc fingentes et cōponentes quod non stabit. Peribit enī totū qd non est ex deo ortū. Tene breue ⁊ cōsummatum verbum. Dimitte oīa ⁊ inuenies oīa. Dimitte cupiditatem ⁊ inuenies requiem. Hoc mente ptracta ⁊ cum impleue

fis oīa intelliges. Dñe hoc nō est opus vni⁹ diei nec
 ludus paruulorū: imo in hoc breui includit̄ oīs p̄fec-
 tio religiosorū. Fili non debes auerti nec statim deis-
 ci audita via p̄fectorū. sed magis ad sublimiora p̄uo-
 cari ⁊ ad min⁹ ad hec ex desiderio suspirare. Erinas
 sic tecū eēt ⁊ ad hoc puenisses. vt tuip̄sius amator si
 esses. sed ad nutū meū pure stares ⁊ ei⁹ quē tibi p̄po-
 sui p̄ris tūc michi valde placeres. ⁊ tota vita tua cū
 gaudio ⁊ pace irāsiret. Habes adhuc multa ad relin-
 quēdū q̄ nisi michi ex integro resignaueris nō acq̄-
 res q̄ postulas. Suadeo tibi a me emere aux̄ igni-
 tū vt locuplex fias: id sapiam celestē oīa infima cō-
 culcātē. Postpone frenā sapientiā: oēs hūanā op̄la-
 cētā ⁊ p̄pam. Dixi tibi viliora emēda p̄ p̄cioset
 altis in rebus hūanis. Nā vilis ⁊ pua ac pene obli-
 uioni tradita videt̄: Na celestis sapia nō sapiēs alta
 de se nec magnificari q̄rens in terra. quā multi ozete-
 nus p̄dicant. sed vita lōge dissentiūt ip̄a tñ est p̄ciosa
 margarita a mētis abscondita. ¶ De instabilitate
 cordis ⁊ de int̄tōe finali ad deū habēda. Ep̄. xxxviii
 Illi noli credere affectui tuo qui nūc est. cito
 mutabitur in aliud. Quādiu enī vixeris mu-
 tabilitati subiectus eris / etiaz nolens. vt mō-
 letus. mō tristis. mō pacatus. mō turbatus: nunc de-
 uotus. nūc indeuot⁹. nunc studiosus. nūc accidiosus
 nūc grauis: nūc leuis inuentaris. Sed stat super hec
 mutabilia sapiens ⁊ bñ doctus in spū / nō attēdes q̄d
 in se sentiat vel q̄ parte fiat vētus instabilitatis. sed
 tota int̄tō mētis eius ad debitū et ad optimū p̄fi-
 ciat finē. Nā sic poterit vn⁹ ⁊ idē incōcussus permas-

vere simplici intentionis oculo per tot varios euentus
ad me impermissis directo. Quato aut purior fuerit
intentionis oculus: nato postariis iter diuersas itur p
cellas. Sed in multis caligat ocul⁹ pure intentionis
respicit enim cito in aliq^o delectabile q^o occurrit / r
raro tot⁹ liber q^s inuenit a nouo pprie exq^sitionis.
Sic iudei olim venerat in bethaniam ad Marthā r
Mariā. non ppter Jesum tm: sed vt lazarū viderēt.
Mūdādus ē g^o intentionis ocul⁹ vt sit simplex r rect⁹
atq³ ultra oīa varia media ad me dirigēdus.

¶ Quis amāti sapit de⁹ sup oīa r i oīb⁹. Ep^m. xxix.
Ecce deus me⁹ r oīa. Quid volo āplius r qd
e felici⁹ desiderare possum? S⁹ sapidū r dulce
x^{bū}. s³ amāti x^{bū} n̄ mūdū nec ea q̄ in mūdo
sunt. De⁹ me⁹ r oīa. Intelligēti satis dictū ē r sepe
reperē iocūdū est amāti. Te si qdē p̄te iocūda sunt
oīa. te aut absēte fastidiūt c̄icta. Tu facis cor trāql
lū r pacē magnā leticiāq³ festiuā. Tu facis bñ sētire
de oībus r in oībus te laudare. nec pōt aliq^d sine te
diu placē. sed si d³ gratū esse r bñ sapere: op³ gratiā
tuā adesse r cōdimēto tue sapie cōdiri. Cui tu sapis
qd et recte nō sapiet? r cui tu nō sapis qd et ad iocū
ditatē esse poterit? S³ deficiūt in tua sapia mūdi sa
piētes r q̄ carnē sapit. q³ ibi p̄avanitas r h̄ mors
inuenit. Qui aut te p̄ contēptū mūdanoz r carnis
mortificationē sequūtur vere sapientes esse cogno
scuntur. q³ de vanitate ad veritatē de carne ad sp̄m
trāsserunt. Istis sapit deus r quicq^d inuenit in cre
aturis totū referūt ad laudē sui cōditoris. Dissimil
tamē r multū dissimilis sapor creatoris r creature

eternitatis et tēporis lucis increate et lucis illuīate,
 O lux ppetua cūcta creata transcēdens lumina ful-
 gura conuascationē de sublimi penetrātem oīa itima
 cordis mei purifica letifica clarifica et viuifica spm̄
 meū cum suis potētīs ad inherēdum tibi iubilosis
 excessibus. O quādo veniet hec beata et desiderabilis
 hora vt tua me saties presentia vt sis michi omīa in
 oībus. Quādiu hoc datū n̄ fuerit nec plenū gaudiū
 erit. Adhuc prohdolor viuit in me vetus homo: nō
 est totus crucifixus: nō est pfecte mortuus. Adhuc
 cōcupiscit fortiter adūsus spiritū bella mouet inte-
 stina nec regnuz aīe patitur esse quietū. Sed tu qui
 dñaris potestati maris et motū fluctuū eius tu miti-
 gas exurge adiuua me. Dissipa gēres que bella vo-
 lunt contere eas in virtute tua ostēde queso magna
 lia tua et glorificetur dextera tua. qz nō est spes alia
 nec refugīū michi nisi in te dñe deus meus.

¶ Nō est securitas a tētatione in hac vita.

Capitulum .xl.

Illi nunq̄ securus es in hac vita: sed quoad
 f vixeris semper arma spiritualia tibi sunt ne-
 cessaria. Inter hostes versaris a dextris et a
 sinistris ipugnaris. Si ergo nō vteris vndiqz scuto
 paciētie nō eris diu sine vulnere. Insup si nō ponis
 cor tuū fixe in me cū mera volūtate cuncta patiendū
 propter me: nō poteris ardorē istuz sustinere nec ad
 palmā pertingere beatorū. Oportet te ergo viriliter
 oīa pertrāsire et potenti manu vr̄i aduersus obiecta.
 Nam vincenti datur manna / et torpenti relinquitur
 multa miseria. Si queris in hac vita requiem: quō

tunc peruenies ad eternā? Non ponas te ad multā
 requiē sed ad magnā patiētiam. Quere verā pacem
 nō in terris sed in celis. nō in hoībus nec in ceteris
 creaturis sed in deo solo. Pro amore dei debes oīa
 libēter subire. labores. s. et dolores / tērationes / vexa
 tiones / anxietates / necessitates / infirmitates / iniurias
 oblocutiōes / reprehēssiones / humiliatiōes / p̄fusions
 correctiōes / et despectiōes. Hec iuuāt ad virtutes
 hec probāt xp̄i rironē hec fabricāt celestē coronam.
 Ego reddā ei eternā mercedē p̄ breui labore et infini
 tam gloriā p̄ trāsitoria p̄fusione. Putas q̄ semp ha
 bebis p̄ tua volūtate p̄solationes spirituales? Scit
 mei nō habuerūt tales: sed multas grauitates et ten
 tationes varias magnasq̄ desolatōes. sed patiētes
 sustinuerūt se in oībus et magis sunt cōfisi deo q̄ sibi
 sciētes q̄ nō sunt cōdigne passiones huius tēporis
 ad futurā gloriā promerēdam. Vis tu statim habere
 q̄ multi post lachrimas et magnos labores vix ob
 tinuerūt? Expecta dñm viriliter age et cōfortare noli
 diffidere noli discedere: sed corpus et aīam expone
 cōstanter p̄ gloria dei. Ego reddam plenissime. ego
 tecū ero in tribulatione.

Contra vana hominū iudicia. Ep̄m. xli.

Illi iacta cor tuuz firmiter in dño et humanū
 ne metuas iudiciū vbi te conscientia pium
 reddit et insontē. Bonum est et beatum taliter
 pati. nec hoc erit graue humili cordi et deo magis q̄
 sibi ipsi confidenti. Multi multa loquuntur / et ideo
 parua fides est adhibenda. Sed et oībus satis esse
 nō est possibile. Et si paulus omibus studuit in dño

placere et oibus oia factus est tñ etiã p mmo duxit
 qd ab hūano die iudicat⁹ fuerit. Egit satis p alioꝝ
 edificatōe et salute q̄tū in se erat et poterat. sed ne ab
 alijs aliqñ iudicaret vel nō despiceret cōhibere nō
 potuit. tō totū deo cōmīsit q̄ totū nouerat et patiētia
 et hūilitate contra ora loquētū iniqua ac etiã vana
 ac mēdosa cogitantū atq; p libitu suo queq; iactā-
 tū se defēdit. Respōdit tñ interdū ne iūrmis ex sua
 taciturnitate gñaret scandalū. Quis tu vt timeas
 a mortali hoīe? Hodie ē et cras nō pparet. Deū time
 et hoīm terrores nō expauesces. Quid pōt aliquis
 in te xbis aut iūrijs? Sibi potius nocet q̄ tibi nec
 poterit iudiciū dei effugere quicūq; ē ille. Tu habe
 deū pre oculis et noli contēdere verbis querulosis.
 Quod si ad p̄sens videris succūbi et cōfusiōē pati
 quā nō meruisti ne idigneris ex hoc neq; per īpati-
 entiā minus coronā tuaz: sed ad me potius respice
 in celū qui potēs sum eripere ab oī pfusione et iūria
 et vnicuiq; reddē fm opera sua.

**De pura et integritate sui ad obtinēdam cordis
 libertatē.**

Lpm .xlj.

Illī relinque te et inuenies me. Sta sine ele-
 ctione et oī pprietate et semp lucraberis. nā
 et adijciet tibi amplior gratia: statim vt te re-
 signaueris nec resumpseris. Dñe quotiēs me res-
 gnabo et in quibus me relinqūā? semper et in omni
 hora sicut in paruo sic et in magno nichil excipio: s; in
 oibus te nudatū iueniri volo. Alioquin quō pote-
 ris esse meus et ego tuus nisi fueris ab oī ppria vo-
 lūtate intus et foris spoliatus? Quāto celerius hoc

Magis tãto meli⁹ habebis. et quãto pleni⁹ & sincerius
 tãto plus michi placebis & amplius lucraberis. Quif
 dã se resignãt: s3 cũ aliq̃ exceptiõẽ. Nõ enĩ plene deo
 cõfidunt. ideo p̃uidere sibi satagũt. Quidã etiã p̃rio
 totũ offerũt. s3 postea tẽtatione pulsante ad p̃pã res
 deũt. ideo mĩme in virtute p̃ficiũt. Ibi ad verã purã
 cordis libertatẽ & iocunde familiaritatis mee grãam
 non p̃tinget nisi integra resignatõẽ & quotidiana sub
 imolatõẽ prius facta sine q̃ non stat: nec stabit vnio
 fructiva. Dixi tibi sepissime & nũc iterũ dico. Relinq̃
 te: resigna te. & frueris magna inena pace. Da t̃ oĩũ
 pro toto nil exquire. nil repete: sta pure & inhesitan
 ter i me. & habebis me. Eris liber in corde & tenebre
 nõ sculcabunt te. Ad hoc conare. hoc ora. hoc stude
 desiderare. vt ab oĩ p̃prietate possis expoliari: & nu
 dus nudũ iesũ sequi. tibi mori & michi eternalitẽ vi
 uere. Tũc deficient oĩs vane fantasie. cõturbatões i
 sique & cure supflue. Tunc etiã recedet immoderat⁹
 timor: & inordinatus amor morietur

**De bono regimine in externis & recurſu ad deum
 in periculis** Ep̃m. xlii

Ili ad istud diligenter tendere debes vt in
 omĩ loco actione seu ocupatione externa sis
 intimus liber & tuĩpsius potens et sint oĩa
 sub te & tu nõ sub eis. vt sis dñs actionũ tuarũ: et rea
 ctor. non seruus nec empticius. sed magis exẽptus.
 verusq; hebreus in sortem ac libertatẽ trãstens filio
 rum dei. qui stant super presentia et speculantur eter
 na qui transitoria intuentur sinistro oculo et dextro
 celestia. quos tẽpalia nõ trahũt ad inherẽdum. sed

trahūt ipsi ea magis ad bene seruēdū put ordinata
 sunt a deo ⁊ instituta a sūmo opifice q̄ nil inordinatū
 relinqt̄ in sua creatura. Si etiā in oī euentu stas non
 in apparentia externa: nec oculo carnali lustras vīa
 vel audita. sed mox in qualibz causa itras cū moyse
 in tabernaculū ad p̄sulendū dñm: audies nōnūq̄ dñ-
 num responsū. et redies instructus de mult. p̄sentibz
 et futuris Semp̄ eī moyses recursū habuit ad taber-
 naculū p̄ dubijs et questionibz soluedis fugitqz ad
 orationis adiutoriū p̄ periculis et improbitatibus
 hoīm subleuandis. Sic et tu cōfugere debes in cor-
 dis tui secretariū diuinū intētius implorādo suffra-
 giū. Propterea nāqz ioseph et filij israel a gabaonitis
 legunt̄ decepti: qz os dñi non prius interrogauerūt.
 sed nimitū creduli dulcibz sermonibz falsa pietate de-
 lusi sunt

fit importunus in negocijs

¶ Quod homo nō
 Ep̄m. xliiij.

¶ Illi cōmitte michi semp̄ causam tuā ⁊ ego be-
 ne disponam in tempore suo. Expecta ordi-
 nationem meaz. ⁊ senties inde p̄fectum. Domi-
 ne satis libenter oēs res tibi cōmitto quia paruz po-
 test cogitatio mea proficere. Et inā nō multum adhe-
 rerem futuris euentibz. sed ad beneplacitum tuum
 me incunctanter offerrem. Fili mi sepe homo rē ali-
 quā agitatur quam desiderat: sed cū ad eā puenerit ali-
 ter incipit sentire. quia affectiones circa idē nō sunt
 durabiles. sed magis de vno in aliud nos impellūt.
 Non ergo minimū etiam in minimis se relinquere.
 Aerius p̄fectus hominis est abnegatio sui ipsius et
 homo ab negatus valde liber est et securus. Sed an

55

Tertius

aliquis hostis omnibus bonis aduersans a tentatione non cessat. et die nocturnis graues molitur insidias. si forte in laqueum deceptionis possit precipitare in cautum. Vigilate ergo et orate dicit dominus ut non intretis in temptationem. Quod homo nichil boni ex se habet et de nullo gloriari potest. Ep. m. xlv

Domine quid est homo quod memor sis eius aut filius hominis quia visitas eum? Quid promeruit homo ut dares illi gratiam tuam? Domine quid possum conqueri si deseris me / aut quid iuste obtendere possum si quod peto non feceris. Certe hoc est vitare cogitare possum et dicere. Domine nichil sum: nichil boni ex me habeo. sed in omnibus deficio et ad nichil sperando. Et nisi ad te fuero adiutus et interius informatus totus effictor tepidus et dissolutus. Tu autem domine semper idem ipse es et permanes in eternum semper bonus / et sanctus: bene iuste ac sancte agens omnia et disponens in sapientia. Sed ego qui ad defectum magis pronus sum quam ad perfectum: non sum semper in vno statu perdurans: quia sepe tempora mutantur super me. Verumtamen cito melius fit: cum tibi placuerit et manum porreperis adiutricem. quia tu solus sine humano suffragio poteris auxiliari. et in tantum confirmare ut vultus meus amplius in diuersa non mutetur: sed in te vno cor meum conuertatur et descat. Unde si bene scirem omnem humanam consolationem abicere / siue propter deuotionem adipiscendam. siue propter necessitatem qua compello te querere. quia non est homo qui me consoletur. tunc merito posse de gratia sperare tua et de dono noue consolationis exultare. Gratias tibi vnde totum venit quotienscumque

Libet.

michi bene succedit. Ego autem vanitas et nichilum ante te. incostans homo et infirmus. Unde ego possum gloriari aut cur appeto reputari? Numquid de nichilo et hoc vanissimum est. Vere ianis gloria / mala pestis / vanitas maxima / quia a vera trahit gloria et celesti spolia gradatim. Dum enim homo complacet sibi displicet tibi. dum inhiat laudibus humanis. priuatur veris virtutibus. Est autem vera gloria et exultatio sancta. gloriari in te et non in se. gaudere in nomine tuo non in virtute propria nec in aliqua creatura delectari nisi propter te. Laude est nomen tuum non meum magnificet opus tuum non meum. benedicat nomen sanctum tuum. nichil autem attribuat michi de laudibus hominum. Tu gloria mea. tu exultatio cordis mei. In te glorior et exultabo tota die pro me aut nichil nisi in infirmitatibus meis. Querat iudei gloriam quam ab inuicem est. ego hanc requiram quam a solo deo est. Dis quidem gloria humana. omnis honor temporalis. omnis altitudo mundana eterne glorie tue comparata vanitas est et stultitia. O veritas mea et misericordia mea deus meus trinitas beata tibi soli laus virtus honor et gloria per infinita secula seculorum amen.

De contemptu omnis temporalis honoris. Epistolam. xlvj.
Illi noli tibi attrahere si videas alios honorari et eleuari. te autem despici et humiliari. Erige cor tuum ad me in celum et non tristabit te: contemptus hominis in terris. Dne in cecitate sumus: et vanitate cito seducimur. Si recte me inspicio: nunquam michi facta est iniuria ab aliqua creatura. unde nec iuste habeo conqueri aduersum te. Quia autem frequenter et grauiter peccavi tibi merito armat con-

tra me oīs creatura. Michi igitur iuste debet p̄fusso & p̄tēptus. tibi autē laus honor & gloria. Et nisi me ad hoc p̄parauero q̄velī libēter ab oī creatura despici et reliqui atq; penitus nichil videri nō possum interius pacificari & stabiliri nec spiritalit̄ illuminari neq; plene tibi vniri.

¶ Pax nō est ponēda in hoībus. Ep̄m. xlvij.

¶ Illi si ponis pacē tuā cū aliqua p̄sona p̄pter tuū sentire & cōiungere instabilis eris & impacatus. Sed si recursū habes ad semp̄ viuētē & manētē veritatē nō p̄tristabit te amicus recedens aut moriēs. In me d̄z amici dilectio stare & p̄p̄ me diligēdus est quisq; tibi bonus visus ē & multū carus in hac vita. Sine me nō valet nec durabit amicitia/nec ē vera & mūda dilectio quā ego non copulo. Ita mortuus debes esse talib; affectionib; dilectorū hoīm vt q̄tum ad te p̄tinet sine oī humano optares esse p̄sortio. Tanto hō deo magis appropiāat q̄to ab oī solatio terreno longius recedit. Tanto etiam altius ascēdit ad deū q̄to profūdius in se descēdit. & plus sibiip̄si vilescit. Qui autē aliqd̄ boni sibi attribuit: gr̄am dei in se viuere īpedit. q̄ gratia spiritus sancti cor humile querit semper. Si scires te p̄fecte ānichilare atq; ab oī creato amore auacuare tūc deberē in te cū magna gratia emanare. Sed q̄n tu respicis ad creaturas subtrahit̄ tibi aspect; creatoris. Dissce te in oībus p̄pter creatorē vincere tūc ad diuinā valebis cognitiōē pertigere. Quātūm; cūq; modicum sit si inordinate diligit̄ & respicitur te tardat & summo & viciat.

Contra vanā et secularē sciām. Lp̄m. xlviii.
 Illi nō moueāt te pulchra et subtilia dicta ho-
 minū. Non enī est regnū dei in sermone: sed
 in virtute. Attēde verba mea q̄ corda accen-
 dunt et mētes illumināt. inducūt cōpunctionē / et va-
 riā ingerūt psolationē. Nunq̄ ad hoc legas verbum
 vt doctior aut sapiētior possis videri. s; stulte morti-
 ficationē victorū. q; hoc āplius tibi p̄derit q̄ noticia
 multarū difficultū questionū. Cū multa legeris et cog-
 noueris: ad vnū tamē oportet venire principiū. Ego
 sum qui doceo hoīem sciām / et clariorē intelligentiā
 paruulis tribuo q̄ ab hoīe possit doceri. Cui ego lo-
 quor cito sapiēs erit et multū in spiritu proficiet. Ne
 illis qui multa curiosa ab hoībus inquirūt et de via
 michi seruiēdi parum curāt. Veniet tēpus quando
 apparebit magister magistrorū / christus domin⁹ an-
 gelorū cunctorū auditurus lectiones. hoc ē singulorū
 examinaturus cōscientias. et tunc scribitur hierusa-
 lem in lucernis et manifesta erunt abscondita tene-
 brarum / tacebūtq; argumēta linguarū. Ego sum qui
 humilem in puncto eleuo mentem vt plures eterne
 veritatis capiat ratiōes q̄ si quis decem annis stu-
 diisset in scholis. Ego doceo sine strepitu verborū
 sine confusione opinionum / sine fastu honoris / sine
 pugnatione argumētorum. Ego sum qui doceo ter-
 rena despiciere / presentia fastidire / eterna querere /
 eterna sapere / honores fugere / scādala sufferre / om-
 nem spem in me ponere / extra me nichil cupere / et
 super oīa ardentē me amare. Nam quidā amando
 me intine didicit diuina et loquebatur mirabilia.

Plus profecit in reliquendo oia q̄ in studēdo subti-
lia. Sz alijs loquor cōta. alijs specialia. aliquib⁹ in
signis ⁊ figuris dulci⁹ apparo. q̄busdā x̄o in m̄to
lumine reuelo mysteria. Ana vox libroꝝ sed nō oēs
eque informat. qz intus sum doctor veritatis. cordis
scrutator. cogitationū intellectoz. actionū promotoz
distribuēs singulis sicut dignū iudicauero.

¶ De nō attrahēdo sibi res exteriores. Ep̄m. xlix.

Ili in multis oportet esse te insciū. estimare
f te tan q̄ mortuū super terrā ⁊ cui totus mun-
dus crucifix⁹ sit. Multa etiā oportet surda
ore pertāfire. ⁊ que tue pacis sunt magis recogitare
Atilius est oculos a rebus displicētibus auertere ⁊
vnicuiq; suū sentire relinquere q̄ contētiosis sermo-
nibus deseruire. Si bene steteris cū deo ⁊ eius iudi-
cium aspexeris: facilius te victum portabis. **O** dñe
quousq; venimus? Ecce dānum defletur temporale.
pro modico questu laborat ⁊ curritur. et spirituale
detrimētum in oblivionē transit ⁊ vix sero reditur.
Quod parū vel nichil prodest attēditur. ⁊ qd̄ sūme
necessariū est negligēter preterit. quia totus homo
ad externa defluit. ⁊ nisi cito respiscat libens in ex-
terioribus iacet.

¶ **Q** oibus nō est credendū ⁊ de facili lapsu vboꝝ
Capitulum. i.

D **B** michi auxiliū domine de tribulatione. qz
vana salus hominis q̄ sepe ibi nō inueni fi-
desi vbi me habere putant? Quotiēs etiam ibi re-
peri vbi min⁹ presumpsi? Vana ergo spes in homi-
nibus. salus aut̄ iustozū in te deus. Benedictus sis
h

dñe deus in oibus que nobis accidit infirmus sum
 ⁊ instabiles cito fallimur ⁊ pmutamur. Quis est hō
 q̄ ita caute ⁊ circūspecte in oibus se custodire valet
 vt aliquādo in aliquā deceptionē vel pplexitatē nō
 veniat. Sed qui in te dñe p̄fidit ac simplici ex corde
 querit nō tam facile labit. Et si inciderit aliquā tris-
 bulationē quomodocūq; etiā fuerit ip̄licatus citius
 p te eruetur aut a te p̄solabit. qz tu non deseris in te
 sperātes vsq; in finē. Karus fidus amicus in cūctis
 amici perseverās pressuris. Tu dñe tu solus es fide-
 lissimus in oibus ⁊ p̄ te nō alter talis. O q̄ bene
 sapuit illa aīa sancta que dixit. mens mea solidata
 est ⁊ in xp̄o fundata. Si ita mecum foret nō tam fa-
 cile timor hūanus me sollicitaret / nec verborū iacula
 mouerēt. Quis omnia preuidere: quis precauere fu-
 tura mala sufficit? Si preuisa etiā ledunt sepe: quid
 iprouisa nisi grauit̄ etiā feriunt. Sed quare michi
 misero nō melius prouidi. Cur etiā tam facile alijs
 credidi? Sed homines sumus nec aliud q̄ fragiles
 homines sumus etiam si angeli a multis estimamur
 ⁊ dicimur. Cui credā dñe: cui credam nisi tibi? Veri-
 tas es que nō fallis nec falli potes. Et rursus. Om-
 nis homo mendax / infirmus / instabilis / ⁊ labilis /
 maxime in verbis. ita vt statim vix credi debeat q̄
 rectū in facie sonare videtur. q̄ prudēter p̄monuisti
 cauēdum ab hoībus. et quia inimici hominis dome-
 stici eius nec credēdum si quis dixerit ecce hic / aut
 ecce illic. Doctus sum dāno / ⁊ vtinā ad cautelā ma-
 iorem nō ad insipientiā michi. Cautus esto (quidā
 ait) cautus esto. serua apud te quod dico. Et dum

ego fileo ⁊ absconditū credo. nec ille filere potest quod silē-
 dū petijt: sed statim prodit me ⁊ se ⁊ abiit. Tibi huiusmodi fa-
 bulis ⁊ incautis hominibus protege me domine: ne in manus eorum
 incidam nec unquam talia committam. Verbum verum ⁊ stabile da
 in os meum. ⁊ linguam callidam longe fac a me. Quod pati
 nolo. omnimode cauere debeo. Quod quod bonum ⁊ pacificum de
 alijs filere. nec aliud indifferenter omnia credere neque
 facili ulterius affari: paucis seipsum reuelare te semper
 inspectorem cordis querere / nec omni vento verborum circum-
 ferri: sed omnia intima ⁊ externa secundum tue beneplacitum
 voluntatis optare perficere. Quam tutum pro preservatione
 celestis gratie humanam fugere apparitionem / nec ap-
 petere quam foris admirationem videntur prebere. sed ea
 tota sedulitate sectari quam vite emendationem dant ⁊ fer-
 uorem. quam multis nocuit virtus scita ac proprio laudata.
 quam sana profuit gratia silentio seruata in hac fra-
 gili vita quam tota terratio fertur ⁊ malicia.

**De confidentia in deo habenda quando insurgunt ver-
 borum saecula.** Capitulum .li.

Illi sta firmiter ⁊ spera in me. Quid enim
 sunt verba nisi verba? Per aerem volant:
 sed lapidem non ledunt. Si reus es cogita quod
 te libenter velis emendare. Si nichil tibi conscius es
 pensa quod velis libenter pro deo hoc sustinere. Parum
 satis est ut vel verba interdum sustineas quam necdum for-
 tia verbera tolerare vales. Et quare tam parua tibi
 ad cor transeunt nisi quia adhuc carnalis es ⁊ homi-
 nes magis quam oportet attendis? Nam quia despici
 metuis: reprehendi pro excessibus non vis / et excu-
 sationum queris vmbra cula. Sed inspicere te melius

et agnosces: quia uiuit adhuc in te mundus et uan⁹ amor
 placendi hoibus. Quia enim bassari refugis et confundi
 pro defectibus: constat utique quod nec vere humilis sis.
 nec vere mundo mortuus. nec tibi mundus crucifixus.
 Sed audi uerba mea. et non curabis decem milia hoium
 uerba. Ecce si cuncta contra te dicerentur quae fingi mali-
 ciosissime possent quod tibi noceret si oimino transire per-
 mitteres nec plusquam festucam proderes? Numquid uel
 unum capillum tibi extrahere possent? Sed qui cor in-
 tus non habet nec deum pro oculis. facilliter uerbo mo-
 uetur uituperationis. Qui autem in me confidit nec proprio
 iudicio stare appetit. absque humano errore erit. Ego
 enim sum iudex et cognitor omnium secretorum: ego scio quae
 res acta est. ego iniuriantem noui et sustinentem. Ad me
 erit uerbum istud. me permittente hoc accidit: ut re-
 uelentur ex multis cordibus cogitationes. Ego reum et
 innocentem iudicabo. sed occulto iudicio utrumque ante
 probare uolui. Testimonium hominum sepe fallit: meum
 iudicium uerum est. stabit et non subuertetur. latet plerumque
 et paucis ad singula peruenit. nunquam tamen errat nec errare potes
 etiam si oculis inspectum non rectum uideatur. Ad me ergo re-
 currendum est in omni iudicio. nec proprio inittendum arbitrio
 Iustus enim non turbabitur quicquid a deo ei acciderit.
 Etiam si iniuste aliquid contra eum prolatum fuerit. non
 multum curabit. sed nec uane exultabit si per alios
 rationabiliter excusetur. Pensat namque quia ego sum
 scrutans corda et renes qui iudico secundum faciem
 et humanam apparentiam. Nam sepe in oculis meis re-
 peritur culpabile: quod hominum iudicio creditur lau-
 dabile. donec deus iudex / iuste / fortis / et patiens qui ho-

minū nostī fragilitatē ⁊ prauitatē. esto robur meū ⁊
 vota fiducia mea. Non enim michi sufficit ꝑscientia
 mea: tu nostī quod ego nō uouī. ⁊ ideo in oī reꝑhen-
 sione me humiliare debui ⁊ mansuete sustinere. Igno-
 sce ergo michi ꝑꝑicius quotiens sic nō egi. et dona
 iterū grām amplioris sufferentie. Melior est enī mi-
 chi tua copiosa misericordia ad ꝑsecutionē indulgē-
 tie. q̄ mea opinata iustitia pro defensione latentis cō-
 scientie. Et si nichil michi ꝑsciū sum. tñ i hoc me iu-
 stificare non possū. qz remota mīa tua non iustifica-
 bitur in conspectu tuo omnis uiuens

¶ Quod omnia graua pro eterna uita sunt toles-
 randa Lpm. liij.

f Illi non frangāt te labores quos assumpsisti
 propter me nec tribulationes te deiciant us-
 quequaqz. sed mea promissio in omni euentu
 te roboret et consoletur: ego sufficiens sum ad reddē-
 dum supra oēs modū ⁊ mēsurā. Non hic diu labora-
 bis nec semp grauaberis dolorib⁹. Expecta paulisp̄
 et uidebis celerē finē malorū. Veniet vna hora quā-
 do cessabit omnis labor et tumultus. Modicū est et
 breue omne quod transit cū tempore. Age ergo ut a-
 gis fideliter: labora in uinea mea. ego ero mercestua
 Scribe lege: canta. geme. tace. ora: sustine uiriliter
 co ntraria digna est his omnibus et maioribus pre-
 lijs uita eterna. Veniet pax in die vna que nota ē do-
 mino. Non enim erit dies uel nox huius scilz tempo-
 ris. sed lux perpetua. claritas infinita. pax firma et
 requies segura. Non dices tūc quis me liberabit de
 corpore mortis hui⁹ nec clamabis. heu michi qz i co

latus meus plongatus ē qm̄ p̄cipitabilis mors. ⁊ salus erit indefectua. anxietas nulla. iocūditas beata societas dulcis ⁊ decora. **S**i vidisses sc̄tōꝝ ī celo coronas p̄petuas. quāta quoq; nūc exultāt gl̄ia q̄ huic mūdo olim contemptibiles ⁊ quasi vīta ipsi indigni putabant. profecto te statim humiliares vsq; ad terram ⁊ affectares potius oībus subesse q̄ vni p̄cesse nec hui⁹ vite letos dies p̄cupisceres: sed magis pro deo tribulari gauderes: et p̄ nichilo inf̄ hoīes cōputari maximū lucrū duceres. **S**i tibi hec scaperent et p̄funde ad cor transirent: quō auderes vel semel conuert? Nonne p̄ vīta eterna cuncta laboriosa sūt tolerāda? Nō est parū quid lucrari aut p̄dere regnū dei. Leua igit̄ faciem tuam in celo. Ecce ego et oīes sancti mei mecum qui in hoc seculo magnum habere certamen. modo gaudent. modo consolant̄. ⁊ modo securi sunt. ⁊ modo requiescunt et sine fine in regno patris mei permanebunt mecum.

De die eternitatis ⁊ hui⁹ vite augustiis Ep̄m. liij.

Superne ciuitatis māsis beatissima. **D**ies eternitatis clarissima quam nox non obscurat. s̄ summa veritas semp̄ irradiat: dies semper leta. semp̄ secura. et nunq̄ statū mutans in contraria. **S**utinam dies illa illuxisset et c̄icta hec tyalia finē accepissent. Lucet quidē sanctis p̄petua claritate splendida. s̄ non nisi a longe p̄ speculum peregrinantibus in terra. **F**lorunt celi cines q̄ gaudiosa sit illa. gemunt exules filij eue q̄ amara ⁊ tediosa sit ista dies huius t̄pis parui et mali pleni doloribus et angustiis: vbi homo multis peccatis inquinat̄. mul

tis passionibus irretit. multis timoribus stringitur
 multis curis distenditur. et multis curiositatibus di-
 strahitur. multis vanitatibus implicatur. multis erro-
 ribus circumfunditur. multis laboribus atteritur. tētatio-
 nibus grauatur. delicijs enervatur. egestate cruciatur.
 O quā finis horū multorū laborum quā liberabor a mi-
 sera seruitute viciorū. Quando memorabor dñe tuī
 solius quā ad plenū letabor in te? Quando ero sine oī
 impedimento et in vera libertate sine omni graua-
 mine mentis et corporis? Quando erit pax solida/
 pax imperturbabilis et secunda. pax intus et foris. pax
 ab oī parte firma. Jesu bone quā stabo ad vidēdum
 te. quā pteplabor gloriā regni tui. quā eris michi oīa
 in oībus. O quā ero tecū in regno tuo quō preparasti
 dilectis tuis ab eterno. Relictus sum paup et exul
 in terra hostili. vbi bella quotidiana et ifortunia ma-
 xima. Consolare exiliū meū. mitiga dolorē meū. quā
 ad te suspirat oē desiderū meū. Mā onus michi to-
 tum est quicquid mūdus hīc offert ad solatiū. Desi-
 dero te intime frui: sed nequeo apprehēdere. Opto
 inherere celestibus: sed deprimunt res tēporales et
 imortificate passionēs. Mente oībus rebus supesse
 volo. carni autē inuite subesse cogor. Sic ego infelix
 hō meclū pugno et factus sum michimetipsi grauis
 dū spūs sursum et caro qrit esse deorsum. O quā itus
 patior dū mēre celestia tracto et mox carnaliū turba
 occurrit orāi. Deus me⁹ ne elōgeris a me/neq; de-
 clines in ira a seruo tuo. Fulgura coruscationē tuaz
 et dissipā eas. emitte sagittas tuas et p̄turbētur oēs
 fantasie inimici. Recollige sensus meos ad te. Fac

me obliuisci omniū mūdanoꝝ: da cito abiscere ⁊ contē-
nere fantasmatuū uicioꝝ. Succurre michi eternaveri-
tas ut nulla me moueat uanitas. Adueni celestis su-
uitas. ⁊ fugiat a facie tua omnis impuritas. Ignosce
quoq; michi ⁊ misericorditer indulge quoties preter-
te aliud in oratione reuoluo. Cōfiteor etenim uere. qz
valde distracte me habere cōsueu. Nam ibi multo-
tiens nō sum ubi corporaliter sto aut sedeo. sed ibi ma-
gis sum quo cogitationib; feror. Ibi sum ubi cogi-
tatio mea est. Ubi est frequēter cogitatio mea ibi est
qđ amo. hoc michi cito occurrit qđ naturaliter dele-
ctat aut ex usu placet. Unde tu uitas aperte dixisti.
Ubi enī est thesaurus tuus: ibi est ⁊ cor tuū. Si celū
diligo: libēter de celestibus penso. si mundū amo: fe-
licitatib; mundi cōgaudeo / ⁊ de aduersitatib; eius
tristor. Si carnem diligo / que carnis sunt sepissime
ymaginoꝝ. Si spīritū amo / de spīritualib; cogitare
delector. Quecūq; enī diligo / de his libēter loquor
⁊ audio. atq; talia ymagies ad domū meā reporto
Sed beatus ille homo qui propter te dñe omnibus
creaturis abundā licentiam tribuit qui nature vim
facit / ⁊ concupiscētias carnis feruore spīritus cruci-
figit: ut serenata cōsciētia purā tibi orationē offerat:
dignusq; sit angelicis interesse choris / oībus terre-
nis foris ⁊ intus exclusis.

De desiderio eterne uite / ⁊ quāta sint certatibus
bona promissa. Lpm. liiij.

Illi mihi cum tibi desiderium eterne beatitudinis
desuper infundis sentis ⁊ de tabernaculo cor-
poris exire concupiscis ut claritatem meam sine

vicissitudinis umbra p̄tēplari possis. dilata cor tuū
 ⁊ omni desiderio hanc sanctā inspirationē suscipe.
 Redde āplissimas superne bonitati gratias: q̄ tecū
 sic dignāter agit / clemēter v̄sitat / ardentē excitat /
 potēter subleuat ne p̄prio p̄dere ad frena labaris.
 Nec enim hec cogitatu tuo aut conatu accipis. sed
 sola dignitate supne gratie ⁊ diuini respectus. qua
 tenus in virtutib⁹ ⁊ maiori humilitate p̄ficias ⁊ ad
 futura certamina te prepares / michiq; toto cordis
 affectu adherere ac feruēti volūate studeas deseru-
 re. Sili sepe ignis ardet sed sine fumo flāma nō ascē-
 dit. Sic ⁊ aliquorū desideria ad celestia flagrāt: ⁊ tñ
 a tētatione carnalis affectus liberi nō sunt. Idcirco
 nec omnino pure p̄ honore dei agūt quod tam desia-
 derāter ab eo petunt. Tale ē ⁊ sepe tuū desiderium
 quod insinuasti fore tam importunū. Non enim hoc
 est purū ⁊ perfectū quod propria cōmoditate est in-
 fectū. Petē nō quod tibi ē delectabile ⁊ cōmodum /
 sed quod michi acceptabile atq; honorificū. quia si
 recte iudicas meā ordinationē tuo desiderio ⁊ omni
 desiderio perferre debes ac sequi. Noui desiderium
 tuum ⁊ frequentes gemitus audiui. Jam velles esse
 in libertate glorie filiorum dei iam te delectat dom⁹
 eterna ⁊ celestis patria gaudio plena. sed nondum
 venit hora ista. sed est adhuc aliud tempus belli vi-
 delicet tempus laboris ⁊ probationis. optas sum-
 mo repleti bono sed non potes hoc assequi modo.
 Ego sum: expecta me (dicit dñs) donec veniat regnū
 dei. Probandus es adhuc in terris ⁊ in multis ex-
 ercilandus. Consolatio tibi interdū dabitur: sed eos

plosa fatietas nō pcedit. Cōfortare iglē ⁊ esto robu-
 stus tā in agēdo q̄ in patiēdo nature p̄ria. Sportet
 te nouū induē hoīez ⁊ in altez virū mutari. Spz te
 sepe agere qđ non vis / ⁊ qđ vis opz te relinq̄re. Qđ
 alijs placet p̄cessum hēbit. qđ tibi placet vitra nō p̄-
 fiet. qđ alijs dicit audiet. qđ tu dicis p̄ nichilo opu-
 tabit. p̄detēt alijs ⁊ accipiet. tu petes nec ipetrabis.
 Erūt alijs magni in ore hoīz. de te aut̄ tacebit. Alijs
 hoc vel istud cōmitte. tu aut̄ ad nichil vtile iudica-
 beris. Nā propter hoc nā aliqñ p̄tristabit ⁊ magnū
 si silens portaueris. In his ⁊ illibus multis p̄bari
 solet fidelis dñi seruis qualis se abnegare ⁊ in oib⁹
 frāgere querit. Elix est aliqd tale in q̄ tantūde mori
 idiges. sicut nō videri ⁊ pati q̄ volūtati tue aduersa
 sunt. maxime aut̄ cum discōuentētia ⁊ q̄ minus vti-
 lia tibi apparēt fieri iubētur. Et qz nō audes resistē
 altiori potestati sub dñio constitutus. ideo durū tibi
 videt̄ ad nutū alterius ābulare ⁊ oē propriū sentire
 obmittere. Sed pensa fili hoīz fructū laborz: celerē
 finē atqz premiū nimis magnū. ⁊ non habebis inde
 grauamē sed fortissimū patiētie tue solamē. Nā ⁊ p̄
 modica hac volūtate quā nunc spōte deseris habe-
 bis semp volūtate tuā in celis. Ibi quippe iuenies
 omne quod volueris. oē quod desiderare potes. Ibi
 aderit tibi totius facultas boni sine timore amitten-
 di. Ibi volūtas tua vna semper mecū nil cupiet ex-
 traneum vel priuatū. Ibi nullus resistet tibi: nemo
 de te conqueretur. nemo impedit / nil obuiabit: sed
 cūcta desiderata simul erunt presentia / totumqz affe-
 ctum tuū reficient ⁊ adimplebunt vsqz ad summum

Ibi reddā gliaz p contumelia ppeffa. palliū laudis
 p merore. p lo. o nouissimo sedē regni ī secla. Ibi ap
 parebit fructus obedientie: gaudebit labor: peniten
 tie. et humilis subiecto coronabit gloriose. Nūc ḡ te
 inclina hūiliter sub oīm manibus nec sit cure qd hoc
 dixerit vel iusserit. sed hoc magnopere curato vt siue
 platus siue minor aut equalis aliqd ad te exposcerit
 vel inmerit p bono totū accipias ⁊ sincera volūtate
 studeas adimplere: Querat alius hoc/alius illud. glo
 rie ille in illo. et iste iūsto. laude qz millies mille. tu
 autē nec in isto nec in illo. sed tuūpsius gaude ptem
 ptu. et ī mei solius beneplacito ac honore. Hoc optā
 dū est tibi. vt siue per vitā siue p mortē de^o semp in te
 glorificet

Qualis hō desolatus debeat ī ma
 nus dei se offerre

Ep̄m. lv

d Omne de^o sancte pat̄ sis nūc ⁊ in eternū be
 nedict^o qz sicut vis factum ē: et qd facis bo
 nū est. Vere in te fuus tuus nō ī se nec ī aliquo alio
 qz tu solus leticia vera. tu spes mea et corona mea.
 tu gaudiū meū et honor meus dñe. Quid habet ser
 uus tuus nisi qd a te accepit / etiam sine merito suo
 Tua sunt oīa q̄ dedisti ⁊ que fecisti. Idau p sū ⁊ ī la
 borib^o meis a iuuentute mea. ⁊ tristabit anima mea
 nōnunq̄ vsqz ad lachrimas. qñqz etiā conturbat ad
 se ppter iminentes passionēs. Desidero pacis gau
 dium / pacē filiorū tuorū flagito / qui in lumine con
 solationis a te pascuntur. Si das pacem: si gaudi
 um sanctum infundis. erit anima serui tui plena
 modulatione ⁊ deuota ī laude tua. Sed si te subtra
 xeris sicut sepissime soles: nō poterit currere vltim

Liber.

mandatorum tuorum. sed magis ad tundendum pectus gel-
 nua incurvantur. quia non est illi sicut heri et nudius tertius
 quando splendebat lucerna tua super caput eius et sub umbra
 alarum tuarum protegebatur a tentationibus irruentibus.
 Pater iuste et semper laudande venit hora ut probetur
 seruus tuus. Pater amande dignus est ut hora hac patiar pro
 te aliquid seruus tuus. Pater perpetue venerande venit hora
 quam ab eterno presciebas affuturam: ut ad modicum
 tempus succubatur foris seruus tuus. uiuat uero semper
 apud te intus paululum uilipendatur. humilietur et deficiat
 coram hominibus: passionibus conteras et languoribus.
 ut iterum tecum in aurore noue lucis resurgat. et in
 celestibus clarificetur. Patre sancte tu sic ordinasti et
 sic uoluisti: et hoc factum est quod ipse precepisti.
 Nec est enim gratia ad amicum tuum pati. et tribulari in
 mundo pro amore tuo. quocumque a quocumque et quomodo-
 cumque id promiseris fieri. Sine consilio et prouidentia tua.
 et sine causa nichil fit in terra. Bonum michi domine quod humiliasti me.
 ut discam iustificationes tuas. et omnes elationes cordis atque
 presumptiones abiciam. Utile michi quod confusio cooperuit
 faciem meam uite potius quam homines ad consolandum
 requirant. Didici etiam ex hoc inscrutabile iudicium
 tuum expauescere qui affligis iustum cum impio. sed non
 sine equitate et iustitia. Gratias ago tibi quia non per-
 percisti malis meis. sed attriuiisti me uerberibus. amor
 infligens dolores: et immittens angustias foris et intus.
 Non est qui me consoletur ex omnibus que sub celo sunt
 nisi tu domine deus meus. celestis medicus ani-
 marum. qui percutis et sanas. deducis ad inferos et res-

ducis. Disciplina tua sup me. ⁊ virga tua ipsa me do-
 cebit. Ecce pat dilecte in manib⁹ tuis ego sū sub vir-
 ga correctionis tue me inclino: pcutē dorsum meū et
 collū meū. vt incuruē ad volūtātē tuā tortuositatē
 meā. Fac me piū ⁊ humilē discipulū. sicut bene face-
 re consueuisti. vt ambulē ad oēm nutū tuū. Tibi me
 oīa mea ad corrigendū cōmendo. meli⁹ est hic corri-
 pi q̄ i futuro. Tu scis oīa ⁊ singula. et nil te latet in
 humana ꝛscientia. Ante q̄ fiant nosti v̄tura et non
 opus ē tibi vt quis te doceat aut admoneat de his q̄
 gerunt in terra. Tu scis quid expedit ad profectum
 meū. et quātū deseruit tribulatio ad rubiginē virtioꝝ
 purgandam. Fac mecū desideratū beneplacitū tuū.
 et ne despicias peccaminosā vitā meā: nulli melius
 nec clarius q̄ tibi soli notā. da michi dñe scire quod
 sciendū est. hoc amare qđ amandum ē: hoc laudare
 quod tibi sūme placet. hoc reputare quod tibi ꝑcio-
 sum apparet. hoc vituperare quod oculis tuis sorde-
 scit. Non me sinas fm visionē oculoꝝ exterioroꝝ iudi-
 care: neq; fm auditū aurū hoīm īperitorum senten-
 tiare. sed in iudicio vero de visibilibus et spiritali-
 bus discernere. atq; sup oīa voluntatem beneplaci-
 ti tui semp inquirere. Fallunt sepe hoīm sensus in
 iudicādo. fallunt ⁊ amatores seculi visibilia tantum
 modo amando. Quid est homo inde melior. qz re-
 putatur ab homine maior? Fallax fallacem. vanus
 vanū. cecus cecum: infirmus infirmū decipit. dū ex-
 altat: et veraciter magis confundit dum saniter lau-
 dat. Nam quantū vnusquisq; est in oculis tuis. tm̄
 est et non amplius / ait humilis sanctus Franciscus

Quod humilibus insistendū est operibus cū defficitur a summis

Ep̄m. lvi

Fili nō vales semper in feruentiori desiderio virtutū stare, nec in altiori gradu contemplationis, sed necesse habes interdū ob originalem corruptelā ad inferiora descendere et onus corruptibilis vite/etiā inuite ⁊ cū tedio portare. Quādiu mortale corpus gerit, tediu senties ⁊ grauamen cordis. Sportet ergo sepe in carne de carnis oncre gemere: eo q̄ nō vales spūalib⁹ studijs et diuine contemplationi indefinēt inherere. Tunc expedit tibi ad hūilia ⁊ exteriora opera confugere ⁊ i bonis te actibus recreare, aduentum meū ⁊ supnā visitationē firma p̄sidentia expectare, exiliū tuū ⁊ ariditatē mētis patiēter sufferre, donec iterū a me visiteris, ⁊ ab omīb⁹ anxietatib⁹ libereris. Nā faciā te laborū obliuisci et inf̄na quiete perfrui. Expandā corā te pr̄ata scripturarū, vt dilatato corde currere incipias viā m̄datorum meorum ⁊ dices. Nō sunt condigne passionēs hui⁹ t̄pis ad futurā gl̄iam q̄ reuelabitur in nobis.

Quod homo non reputet se consolatione dignus sed magis verberibus reum

Ep̄z. lvii

Domine non sum dignus p̄solatione tua, nec aliqua spūali visitatione, et ideo iuste mecū agis qm̄ me inopē et desolatū relinquis. Si enī ad instar maris lacrimas fūdere possē, adhuc cōsolatione tua dignus nō esse. Nā nichil dignus sum q̄ flagellari et puniri, qz grauiter ⁊ sepe te offendi ⁊ in multis valde deliqui. Ergo vera pensata ratione nec minima suz dignus cōsolatione, sed tu clemēs ⁊

misericors qui nō vis perire opera tua: ad ostendēdū
 diuitias bonitatis tue in vasa mīe tue. etiā preter oē
 propriū meritū dignaris consolari seruū tuum supra hu-
 manū modū. Tue enī consolationes nō sunt sicut hu-
 mane cōfabulatōes. Quid egi dñe vt michi pferres
 aliquā celestē consolationē. Ego nichil boni me egisse
 recolo. sed semp ad vicia pronū et ad emēdatōnē pī
 grū fuisse. Verū est et negare nō possum. Si aliter vi-
 cerē tu stares cōtra me et nō esset q̄ defēderet. Quid
 merui pro pctis meis nisi infernū et ignē eternū? In
 veritate confiteor qm̄ dignus sum oī ludibrio et con-
 temptu. nec decet me inter deuotos tuos cōmorari.
 Et licet hoc egre audīā: tñ aduersum me p̄ veritate
 pctā mea arguā vt facilis mīaz tuā merear īpetrare.
 Quid dicā reus et oī confusione plenus? Non habeo
 os loquendi nisi hoc tm̄ verbū. peccauī dñe peccauī
 miserere mei / ignosce michi. Sine me paululum vt
 plangā dolorē meū ante q̄ vadā ad terrā tenebrosā
 et opertā mortis caligine. Et quid taz maxime a reo
 et misero peccatore redris nisi vt cōterat̄ et huīliet se
 p̄ delictis suis? In vera cōtritione et cordis humili-
 atione nascit̄ spes venie. recōciliat̄ perturbata con-
 sciētia. reparat̄ gratia pdita. tuetur hō a futura ira.
 et occurrūt sibi mutuo in osculo sc̄to deus et penitēs
 nīa Humilis peccatorū cōtritio acceptabile tibi est
 domine sacrificiū: longe suauis odorās in cōspectu
 tuo q̄ thuris incēsū. Hoc est gratū etiam vnguen-
 tum quod sacris pedibus tuis infundivoluisti. quia
 cor contritum et humiliatum nunc̄ despexisti. Ibi
 est locus refugij a facie ire inimici. Ibi emendatur

et abluit quicquid aliunde contractum est et inquinatum.

De gratia que non miscetur terrena sapientibus.

Capitulum. lviij.

Fili preciosa est gratia mea non patitur se misceri extraneis rebus nec consolationibus terrenis. Abiscere ergo oportet omnia impedimenta gratie si optas eius infusionem suscipere. Petite secretum tibi. amara solus habitare tecum. nullius require confabulationem. sed magis ad deum deuotam effunde precem ut compunctam teneas mentem et puram conscientiam. Totum mundum nichil estima. dei vacationem omnibus exterioribus antepone. Non enim poteris michi vacare et in transitorijs pariter delectari. A notis et a caris amicis oportet elongari. et ab omni temporalis solatio mentem tenere priuam. Sic obsecrat beatus apostolus Petrus ut tanquam aduenas et peregrinos in hoc mundo se stineant christi fideles. Quanta fiducia erit morturo quem nullius rei affectus detinet in mundo. Sed sic segre gaturus cor habere ab omnibus: eger necdum capit animam nec animalis homo nouit interni hominis libertatem. Attamen si vere velit esse spiritualis: oportet eum renunciare tam remotis quam propinquis. et a nemine magis cauere quam a seipso. Si temetipsum perfecte viceris cetera facilius sublingabis. Imperfecta namque victoria est de semetipso triumphare. Qui enim se metipsum subiectum tenet ut sensualitas rationi et ratio in cunctis obediat michi. hic vere victor est sui et dominus mundi. Si ad hunc apicem scandere gliscis: oportet viriliter incipere et securim ad radicem ponere: ut euellas et destruas occultas et inordinatas inclinationes

nem ad teipm̄ ⁊ ad oē priuatū ⁊ materiale bonū. Ex hoc vicio q̄ hō semetipsum nimis iordinate diligit pene totum pendet quicqd̄ radicalit̄ vincēdum est. Quo deuicto ⁊ subacto malo pax magna ⁊ trāquil- litas erit cōtinuo. Sz qz pauci sibūpsis pfecte mori laborāt/nec plene extra se tendūt. p̄pterea in se ipli cati remanent/nec supra se in spū eleuari p̄nt. Qui aut̄ libere mecū ābulare desiderat necesse est vt oēs prauas ⁊ iordnatas affectiōes suas mortificet atqz nulli creature priuato amore ꝑcupiscēter inhereat.

De diuersis motibus nature ⁊ gr̄e. Cpm. lxx.
 Ii diligēter aduerte motus nature ⁊ gratie
 qz valde ꝑstrate ⁊ subtilit̄ mouent̄. ⁊ vix nisi a spūali ⁊ intimo illuminato hoīe discernūnt̄.
 Omnes quidē bonum appetūt ⁊ aliqd̄ boni in suis dictis vel factis pretēdunt. ideo sub spē boni multū fallūtur. Natura callida est ⁊ multos trahit/illaq̄at et decipit ⁊ se semp̄ pro fine habet. Sed gratia simplicit̄ ābulat ⁊ ab oī specie mala declinat. fallacias nō pretēdit ⁊ oīa pure p̄pter deū agit in quo ⁊ finaliter requiescit. Natura iūte vult mori/nec premi/nec superari/nec subesse/nec sponte subiugari. S̄ra vero studet mortificationi p̄prie:resistit sensualitati querit subijci. appetit vinci. nec propria vult libertate fungi. sub disciplina amat teneri. nec alicui cupit dñari:sed sub deo semper viuere stare ⁊ esse/atqz propter deū oī humane creature humilit̄ parata est inclinari. Natura pro suo cōmodo laborat ⁊ quid lucri ex alio sibi ꝑueniat attēdit. Gratia aut̄ nō quid

sibi vtile & cōmodū sit sed qđ multis p̄ficiat magis
 cōsiderat. Natura libēter honorē & reuerētiam acci-
 pit. Grātia vero oēm honorem & gloriā deo fideliter
 attribuit. Natura pfusionē timet & contēptum. Grā-
 tia autē gaudet p̄ noīe iesu otumeliā pati. Natura oculū
 amat & quietem corporalē. Grātia autē vacua esse nō
 potest: sed libēter āplectit̄ laborē. Natura querit cu-
 riosa h̄re & pulchra / et abhorret vilia & grossa. Grā-
 tia vero simplicibus delectat̄ & humilibus. aspera non
 aspernat̄. nec vetustis refugit indui p̄anis. Natura
 respicit tēporalia. gaudet ad lacra tērena. tristatur
 de dāno. irritatur leui iūrie verbo. Sed grātia attē-
 dit eterna. nō inheret tēporalibus. nec in perditione
 rexturbat̄. neq; verbis durioribus acerbat̄. qz the-
 saurum suū & gaudium in celovbi nil perit cōstituit.
 Natura cupida est & libētius accipit q̄ donat. amat
 pp̄ria & priuata. Grātia autē pia est & cōmunis. vitat
 singularia. contētatur paucis. beatius iudicat dare
 q̄ accipere. Natura inclināt ad creaturas ad carnē
 propriā. ad vanitatē & discursus. Sed grātia trahit
 ad deū & virtutes. renūciat creaturis. fugit mūdum
 odit carnis desideria. restringit euagationes. erus-
 bescit in publico apparere. Natura libent̄ aliquod
 solatium habet externum in quo delectat̄ ad sensus
 Sed grātia in solo deo querit consolari / et in sum-
 mo bono sup̄ omnia visibilia delectari. Natura totū
 agit propter lucrū & comodū propriū. nichil gratis
 facere p̄ot: sed aut equale / aut melius / aut laudē vel
 fauorē pro benefactis cōsequi sperat & multum pon-
 derari sua gesta & dona concupiscit. Grātia vero nil

tpale querit nec aliud p̄misi q̄ deū solū pro mercede
 postulat/nec āplius de tpalib⁹ necessarijs desiderat
 nisi quātū hec sibi ad assecutionē eternoꝝ valeāt des-
 seruire. Natura gaudet de amicis multis ⁊ propin-
 quis gloriatur de nobili loco ⁊ ortu generis arridet
 potentib⁹ /blandit diuitibus applaudit sibi similib⁹
 S̄ra autē ⁊ inimicos diligit nec de amicoꝝ turba ex-
 tollit. nec locū nec ortum nataliū reputat. nisi virt⁹
 maior ibi fuerit fauet magis pauperi q̄ diuiti/opa-
 titur plus innocēti q̄ potenti/cōgaudet veraci non
 fallaci. exhortatur semper bonos meliora carismata
 emulari et filio dei per virtutes assimilari. Natura
 de defectu et molestia cito conqueritur. Gratia con-
 stanter fert inopiam. Natura omnia ad se reflectit
 pro se certat et arguit. Gratia autem ad deum cum-
 cta reducit. vnde originaliter emanat. nichil boni sibi
 ascribit: nec arroganter presumit/non contendit.
 nec suam sententiam alijs prefert. sed in omni sen-
 su et intellectu eterne sapientie. ac diuino examini
 se submittit. Natura appetit scire. et noua secreta
 audire vult extertus apparere /et multa per sensus
 experiri. desiderat agnosci et agere. vnde laus et ad-
 miratio procedit. Sed gratia non curat noua nec cu-
 riosa percipere: q̄ totum hoc de vetustate corruptio-
 nis est ortū/cū nichil nouū durabile sit sup̄ terram.
 Docet itaq̄ sensus restringere vanā ꝑplacentiam et
 ostentationem deuitare. laudāda et vigne mirāda hu-
 militer abscōdere/ ⁊ de omī re ⁊ de oī scia vtilitatis
 fructū. atq̄ dei laudē ⁊ honorem querere. Non vult
 se nec sua predicari: sed deum in donis suis opiat

benedicti / q̄ cuncta ex mera caritate largit̄. Nec gr̄a
 sup naturale lumē / ⁊ quoddā dei speciale donū ē et
 p̄pe electorū signaculū ⁊ pignus salutis eterne / q̄ ho-
 minē de terrenis ad celestia amanda sustulit ⁊ d̄ car-
 nali sp̄ialem efficit. Quanto igit̄ natura āplius pre-
 miē ⁊ vincitur tanto maior gr̄a infundit̄ et quotidie
 nouis visitatiōib⁹ interior homo s̄m imaginē dei re-
 formatur. **¶ De corruptione nature ⁊ efficacia
 gratie diuine** Ep̄m. lx.

Domine deus meus qui me creasti ad imagi-
 nem ⁊ similitudinē tuā concede michi hāc gra-
 tiam quā ostendisti michi taz magnā ⁊ neces-
 sariam ad salutē. vt vincā pessimā naturā meā trahē-
 tem ad peccata et in perditionem. Sentio enī in car-
 ne mea legem pct̄i contradicentē legi mentis mee ⁊
 captiuum me ducentē ad obediendū sensualitati in
 multis. nec possum resistere passionibus eius nisi
 assistat tua sanctissima gratia cordi meo ardentē in-
 fusa. Opus est gratia tua. et magna gratia vt vincat̄
 tur natura ad malum semper prona ab adolescētia
 sua. Nam p̄ primū hoīem adam lapsa ⁊ viciata per
 peccatum in omnes homīes pena huius macule de-
 scendit. vt ipsa natura que bona ⁊ recta a te condita
 fuit. p̄ vitio tam ⁊ infirmitate corrupte nature ponat̄
 tur. eo q̄ motus eius sibi relictus ad malum ⁊ inferi-
 ora trahat. Nam modica vis que remansit est tan-
 q̄ scintilla quedā latens in cinere. Nec est ipsa ratio
 naturalis circumfusa magna caligine adhuc iudiciū
 habens boni et mali: veri falsiq; distantiam. licet
 impotens sit adimplere omne quod approbat. nec

pleno iam lumine veritatis: nec suauitate affectionum
 suarum potiat. Hinc est deus meus quod delector legi tue
 secundum interiorum hominem sciens mandatum tuum fore bonum
 iustum et sanctum, arguens etiam omnem malum et peccatum fugiendum
 carne autem est seruo legi peccati dum magis sensualitati
 obedit quam rationi. Hinc est quod velle bonum michi adia-
 cet, perficere autem non inuenio. Hinc sepe multa bona pro-
 pono, sed quia gratia deest ad adiuuandum infirmitatem
 meam ex leui resistantia resilio et deficio. Hinc accidit
 quod viam perfectionis agnosco et qualiter agere debeam claresca-
 tis video sed proprie corruptionis pondere pressus ad
 perfectiora non assurgo. Quod maxime est michi necessa-
 ria domine gratia tua: ad inchoandum bonum, ad perficiendum
 et ad proficiendum. Nam sine ea nichil possum facere, omnia
 autem possum in te, confortante me gratia. Quod vere
 celestis gratia sine qua nulla sunt propria merita nul-
 la quoque dona nature ponderanda. Nichil artes, ni-
 chil diuitie, nichil pulchritudo vel fortitudo, nichil
 ingenium vel eloquentia valent apud te domine sine gratia
 Nam dona nature bonis et malis sunt communia, elec-
 torum autem proprium donum est gratia sine dilectio qua
 insigniti digni habentur vita eterna. Tantum eminet
 hec gratia: ut nec donum prophetie, nec signorum ope-
 ratio, nec quantalibet alta speculatio aliquid est
 metur sine ea. Sed neque fides, neque spes: neque alie
 virtutes tibi accepte sunt sine caritate et gratia
 Quod beatissima gratia que pauperem spiritu virtutibus
 diuitem facis et diuitum multis bonis humilem cor-
 de reddis. Veni descende ad me, reple me mane con-
 solatione tua, ne deficiat pro lassitudine et ariditate

te mentis aīa mea. Obsecro dñe vt inueniā grā affrūm
 oculis tuis. sufficit enī michi grā tua ceteris non ob
 tentis q̄ desiderat natura. Si fuero tētatus et vexa
 tus tribulationibus multis nō tīcho mala dū mecū
 fuerit grā tua. Ip̄a fortitudo mea ip̄a p̄siliū cōfert ⁊
 auxiliū. Lunaris hostib⁹ potētior est. ⁊ sapiētior vn̄
 uersis sapientibus. Magistra ē veritatis. doctrix vī
 discipline. lumē cordis. solamen p̄ssure: fugatrix tristī
 cie. ablatrix timoris. nutritrix deuoti onis. productrix
 lachrymarū. Quid sū sine ea nisi aridum lignum et
 stips inutilis ad efficiendū? Tua ergo me dñe gratis
 semper p̄ueniat ⁊ seq̄tur. ac bonis opibus iugit̄ pre
 stet esse intētum p̄ iesum xpm̄ filium tuum. Amen

¶ Quod nosip̄os abnegare: et christum imitari de
 bemus per crucem

Lpm̄. lxi.

Fili quantū a te vales: tantum in me poteris
 transire: Sicut nichil foris concupiscere in
 ternam pacem facit. sic se interior relinque
 re deo coniungit: Nolo te adiscere perfectā abnega
 tionē tui in volūtate mea sine contradictione ⁊ que
 rela. Sequere me ego sum via veritas et vita. Sine
 via non itur. sine veritate nō cognoscit̄. sine vita non
 viuūt. Ego sū via quam seq̄ debes. veritas cui crede
 re debes. vita quā sperare debes. Ego sum via inulo
 labilis. veritas infallibilis. vita interminabilis.

Ego sum via rectissima: veritas suprema. vita vera.
 vita beata. vita increata. Si manseris in via mea
 cognosces veritatem. et veritas liberabit te et appre
 hendes vitam eternam. Si vis ad vitam ingredi.
 serua mandata. Si vis veritatem cognoscere cre:

de michi. Si vis perfectus esse vende oia. Si vis esse
discipulus meus abnega te metipm. Si vis beatam
vitā possidere: p̄sentē vitā contēne. Si vis exaltari
in celo humilia te in mūdo. Si vis regnare mecum:
porta crucē mecum. Soli enī serui crucis iueniūt vitā
beatitudinis et vere lucis. Dñe iesu ch̄riste q̄z ait ē
via tua et mūdo despecta dona michi tecū mundi de
spectū imitari. Non enim maior est seruus dño: nec
discipulus supra magistrū. Exerceat seru⁹ tuus in
vita tua. q̄z ibi est salus mea et sanctitas vera. Quic
quid extra eam lego vel audio nō me recreat nec de
lectat plene. Fili q̄z hec scis et legisti oīa beat⁹ eris
si feceris ea. Qui habet mandata mea et seruat ea:
ipse est qui diligit me / et ego diligā eū et manifestabo
ei meipm: et faciā cum cōsedere mecum in regno p̄ris
mei. Dñe igitur sicut dixisti et promissisti: sic vtiq̄z mi
chi promereri cōtingat. Suscepi de manu tua crucē
portabo eam vsq̄z ad mortē sicut imposuisti michi.
Hec vita boni manachi crux est sed dux paradisi in
ceptū est. retro abire nō licet nec relinquere oportet
Eya frater pergamus simul Iesus erit nobiscū. pro
pter iesum suscepimus hanc crucē. propter iesum p̄
seueremus in cruce. Erit adiutor noster qui est dux
noster et precessor. En rex noster īgreditur ante nos:
qui pugnabit pro nobis. Sequamur viriliter nemo
metuat f̄ozes. simus parati mori fortit̄ in bello nec
iferamus crimē glorie nostre vt fugiam⁹ a cruce

¶ Quis homo n̄ sit nimis defectus quādo in aliquos
labitur defectus.

Ep̄m. lxij.

Illi magis placet michi patientia et humilitas
 in aduersis quam multa consolatio et deuotio in
 prosperis. Et quid te contristat paruū factum
 contra te dictū? Si amplius fuisset commoueri non debu-
 isses. sed nūc dimitte transire non est primū nec nouū
 nec vltimū erit si diu vixeris. Satis virilis es quod diu
 nil obuiat aduersi. bene etiā cōsulis et alios nosti ro-
 borare verbis. sed cū ad ianuā tuam venit repētina
 tribulatio deficiis cōsilio et robore. Attēde magnam
 fragilitatē tuā quā sepius experiris in modicis ob-
 iectis. Tamē pro salute tua ista fiunt: cū hec et similia
 cōtingunt. Pone vt melius nosti ex corde. et si te te-
 tigit non tamē deficiat nec diu implicet. Ad minus sus-
 tine patienter si non potes gaudēter. Etiā si minus li-
 benter audis et indignationē sentis. Reprime te nec
 patiaris aliquid inordinatum ex ore tuo exire vnde
 paruuli scandalizētur. cito cōquiescet cōmotio ex-
 citata et dolor interius reuertēte gratia dulcorabitur.

Adhuc viuo ego (dicit dñs) iuuare te paratus et so-
 lito amplius cōsolari si cōsilius fueris michi et deuote
 inuocaueris. Animi equior esto et ad maiorē sustinen-
 tiam accigere. Non est totum frustratū si te sepius
 percipis tribulatū vel grauiter tentatum. Homo es
 et non deus. caro es et non angelus. Quomodo tu
 posses semp in eodē statu virtutis pmanere quādo
 hoc defuit angelo in celo. et primo homini in para-
 diso qui non diu steterunt? Ego sum qui merentes
 erigo sospitate et suam cognoscētes infirmitatē ad
 meā proueho diuinitatē. Domine benedictū sit ver-
 bum tuū dulce sup mel et fauam ori meo. Quid face

rem in tantis tribulationib⁹ & angustijs meis nisi me
 confortares tuis sanctis sermonib⁹? Dum modo tandē
 ad portū salutis peruentā: quid cure est que & quāta
 passus fuero? Da finē bonū da felicē ex hoc mundo
 transitū. Memēto mei deus meus & dirige me recto
 itinere in regnum tuū. Amen.

**De altioribus rebus & occultis iudicijs dei non
 scrutandis.** Capitulum. lxiij.

Illi canas disputare de altis materijs & de
 occultis dei iudicijs. Cur iste sic relinquit &
 ille ad tātam grām assumit. cur etiam ille tū
 affligit & ille tam eximie exaltat. Ista oēm humanā
 facultatē excedūt nec ad iuestigādūz iudiciū diuinū
 vlla ratio preualet vel disputatio. Quādo ergo hec
 tibi suggerit inimicus vel etiā quidā curiosi inquirūt
 hoies: respōde illud pphete. Iustus es dñe & rectū
 iudiciū tuū. Et illud. Iudicia dñi vera iustificata in
 semetipsa Iudicia mea metuēda sunt nō discutiēda
 qz humano intellectui sunt incōprehensibilia. Nō
 etiā inquirere vel disputare de meritis sāctorū quis
 alio sanctior aut quis maior fuerit in regno celozū.
 Talia generāt sepe lites & contētiones inutiles nu-
 triunt quoqz superbiam & vanam gloriā vnde oriūtur
 inuidie & dissentiones dum iste illum sanctū & alius
 alium conat superbe pferre. Talia autē velle scire &
 iuestigare nullū fructum afferūt: sed magis sanctis
 displicēt. quia non sum deus dissensionis sed pacis
 que pax magis in humilitate vera q̄ in propria ex-
 altatione consistit. Quidā zelo dilectionis trahunt
 ad hos vel ad illos ampliori affectu: sed humano

potius q̄ diuino. Ego sum qui cūctos cōdidī sāctos
 ego donauī gratiā. ego prestī gloriā. ego nouī sin-
 gulorū merita. ego preuenī eos in benedictionibus
 dulcedinis mee. ego presciui dilectos añ secula. ego
 eos elegi de mūdo nō ipsi me p̄legerūt. ego vocauī
 per grām/attraxi per misericordiā. ego p̄duxī eos
 per tētationes varias. ego infudi cōsolationes ma-
 gnificas. ego dedi perseuerātiā. ego coronauī eorū
 patiētiā. ego primū ⁊ nouissimū agnosco. ego oēs
 inestimabili dilectione āplector. ego laudāndus sum
 in oībus sanctis meis. ego sup̄ omnia benedicēdus
 sum ⁊ honorādus. in singulis quos sic gloriose ma-
 gnificauī ⁊ predestinaui sinē vllis precedētibus pro-
 prijs meritis. Qui ergo vnū de minimis meis contē-
 pserit: nec magnū honorat. q̄ pusillū ⁊ magnū ego
 feci. Et qui derogat alicui sanctorū: derogat michi et
 ceteris omnibus in regno celorū. Omnes vnū sunt
 per caritatis vinculū idē sentiūt/idem volūt/et oēs
 in vnū se diligūt. Adhuc sūt (quod multo altius ē)
 plus me q̄ se ⁊ sua merita diligūt. Nam supra se ra-
 pti ⁊ extra propriā dilectionē tracti/toti in amorem
 mei pergunt in quo ⁊ fruitiue quiescunt. Nichil est
 quod eos auertere possit aut deprimē/quippe qui
 eterna veritate pleni igne ardescunt inextinguibī-
 lis caritatis. Taceant igitur carnales ⁊ animales
 homines de sanctorum statu dissezere qui nō norunt
 nisi priuata gaudia diligere. Demūt ⁊ addunt pro
 sua inclinatione: non prout placet eterne veritati.
 In multis est ignorātia eorum/maxime qui parum
 illuminati raro aliquē perfecta dilectione spiritali

diligere norūt. Multi adhuc naturali affectu ⁊ hūil
na amicitia ad hos vel ad illos trahunt: et sicut ī in
ferioribus se habent. ita ⁊ de celestibus imaginantur
Sed est distantia incōparabilis q̄ imp̄fecti cogitant
et que illuminati viri p̄ reuelationē supernā speculari
tur: Caue ḡ fili de istis curiose tractare q̄ tuā sciaz ex
cedunt. sed hoc magis lata ge et intēde vt vel mīm^o
in regno dei queas inueniri. Et si quispiā sciret q̄s a
llo sanctior esset vel maior haberet in regno celoz
quid ei hec noticia prodesset nisi se ex hac cognitiōe
corā me humiliaret. ⁊ in maiorē noīs mei laudez ex
urgeret? Multo acceptius deo facit. qui de pctōrum
suorum magnitudine et virtutū suarū paruitate co
gitat. et q̄ longe a sanctorū p̄fectione distat. q̄ is qui
de eorū maiortate vel paruitate disputat. Melius ē
sanctos deuotis precibus et lachrimis exorare et eo
rum gloriosa suffragia humili mente implorare: q̄
eorum secreta vana inquisitione p̄scrutari. Illi bene
et optime contentant. si homines scirent contentari
et vanti loquia sua compescere. Non gloriuntur de
pprijs meritis quippe qui sibi nil bonitatis ascri
bunt. sed totum michi quoniam ipsis cuncta ex in
finita caritate mea donauī. Tanto amore diuinita
tis et gaudio supereffluenti replentur vt nichil eis
desit glorie. nichilq̄ possit deesse felicitatis. Omnes
sancti quanto altiores in gloria: tanto humiliores
in seipsis et michi viciniores et dilectiores existunt
Ideoq̄ habes scriptuz q̄ mittebāt coronas suas an
te deum ⁊ ceciderunt in facies suas coraz agno ⁊ ad
orauerunt viuētem in secula seculoz. Multi quis

dem querunt quis maior sit in regno dei: qui ignorat
 an cum minimis erunt digni computari. Magnū est vel
 minimū esse in celo vbi om̄s magni sunt qz oēs filij
 dei vocabunt et erunt. Minim⁹ erit in mille et pecca
 tor centū annorū morietur. Cū enim quererent disci
 puli quis maior esset in regno celorum tale audierūt
 responsū. Nisi uersi fueritis et efficiamini sicut par
 uuli nō intrabit in regnū celorū. Quicūqz ergo hūil
 liauerit se sicut paruulus iste. hic maior est in regno
 celorū. Ne eis qui cū paruulis humiliare se sponte
 dedignant. quoniā humilis ianua regni celestis eos
 non admittet intrare. Ne etiā diuitib⁹ qui habēt hic
 consolatio nes suas: qz pauperib⁹ intrantibus in re
 gnū dei ipsi stabunt foras eiulātes. Gaudete humi
 les et exultate pauperes: qz vestrum est regnum dei.
 si tamen in veritate ambulat

¶ Quod omnis spes et fiducia in solo deo est signi
 da Ep̄m. lxxij

d Domine que est fiducia mea quā in hac vita
 habeo aut quod maius solatiū meū ex om̄
 nibus apparen: tibus sub celo? Nonne tu do
 mine deus meus cuius misericordie non est nūerus
 Tibi michi bene fuit sine te. aut quando male esse po
 tuit presente te? Malo pauper esse ppter te q̄ diues
 sine te. Eligo potius tecū in terra peregrinari q̄ si
 ne te celum possidere. Tibi tu ibi celū: atqz ibi mors et
 infernus vbi tu non es. Tu michi in desiderio es. et
 ideo post te gemere et clamare et exorare necesse est
 In nullo deniqz possum plene confidere qui in neces
 sitatibus auxilietur oportunis. nisi i te solo deo meo

Tu es spes mea et fiducia mea. tu solator meus et fidelissimus in omnibus. Omnia quae sua sunt quaerunt tu salutem meam et profectum meum solummodo pretendis. et omnia in bonum michi conuertis: etiam si variis temptationibus et aduersitatibus exponas. Hoc totum ad utilitatem meam ordinas qui mille modis dilectos tuos probare consueuisti. In qua probatione non minus diligi debes et laudari. Quam si celestibus consolationibus me repleres. In te ergo domine deus pono totam spem meam et refugium. in te omnem tribulationem et angustiam meam constituo. quia totum infirmum et instabile inuenio quicquid extra te conspicio. Non enim proderunt multi amici. neque fortes auxiliarij adiuuare poterunt. neque prudentes consiliarij responsum utile dare. neque liber doctorum consolari. nec aliqua preciosa substantia liberare. nec locus aliquis secretus contutari si tu ipse non assistas. iuues. et fortiter consoleris. instruas et custodias. Omnia namque quae ad pacem videntur esse et felicitatem habendam. te absente nichil sunt: nichilque felicitatis in veritate conferunt. Finis ergo omnium bonorum et altitudo vite et profunditas omnium eloquiorum tu es. et in te super omnia sperare fortissimum solatiu seruatorum tuorum. Ad te sunt oculi mei in te confido deus meus misericordiarum pater. Benedic et sanctifica animam meam benedictione celesti ut fiat habitatio sancta tua et sedes eterne glorie tue nichilque in templo tue dignitatis inueniatur quod oculos tue maiestatis offendat. Secundum magnitudinem bonitatis tue et multitudinem miserationum tuarum. respice in me et exaudi orationem pauperis fui tui longe exultantis in regione vmbre mortis. Pro

tege et cōserua aīam seruulī tui inter tot discrimina
vite corruptibilis. ac cōdicante gratia tua dirige per
viam pacis ad patriā perpetue claritatis

¶ **Explicit tertius liber. Incipit liber quartus**

¶ **Deuota exhortatio ad sanctā corporis christi cō-
munionem**

Vox christi

¶ **Enite ad me omnes qui laboratis et onerati
estis et ego reficiam vos dicit dñs. Panis
quem ego dabo. caro mea est p mundi vita**

**Accipite et comedite hoc est corpus meum:
quod pro vobis tradetur. Hoc facite in meam com-
memorationē. Qui manducat carnem meā et bibit
meum sanguinez in me manet et ego in illo. Verba
que ego locutus sum vobis spūs et vita sunt**

¶ **Cum quanta reuerentia christus sit suscipiendus**
Capitulum

Primū

**Ec sunt verba tua christe veritas eterna. Quis
uis nō vno tpe prolata nec vno in loco con-
scripta. Quia ergo tua sunt verba gratan-
ter michi et fideliter cuncta sunt accipienda. Tua
sunt et tu ea promulisti. et mea quoq; sunt q; p salute
mea edidisti. Libenter suscipio ea ex ore tuo: vt ar-
tius inserantur cordi meo. Excitant me verba tan-
te pietatis plena dulcedinis et dilectionis. s; terrent
me delicta ppria. et ad capienda tanta mysteria me
reuerberat impura conscientia. Prouocat me dulce
do verborū tuorum. s; onerat me multitudo vitorū
meorū. Iubes. vt fiducialiter ad te accedā si tecū ve-
līm habere partē. vt immortalitatis accipiam alimos**

niſi ſi etnā cupiā obtinere vitā ⁊ gloriā. Venite inquit
 ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā
 vos. O dulce ⁊ amicabile v̄bum in aure pctōris: q̄
 tu dñe deus meus egenū ⁊ pauperē iuitas ad cōmu-
 nionē tuī ſanctiſſimi corporis. Sed q̄s ego ſum dñe
 vt ad te preſumā accedē? Ecce celi celoz te ſi capiūt
 ⁊ tu dicis. venite ad me oēs. Quid ſibi vult iſta piſſi-
 ſſima dignatio ⁊ tam amicabile inuitatio? Quomō
 auſus ero venire qui nichil boni michi cōſcius ſum?
 Unde poſſum preſumere? Quomodo te introducā
 in domū meā qui ſepius offendi benigniſſimā faciez
 tuam? Reuerētuz angeli ⁊ archāgeli metuunt ſancti
 ⁊ iuſti. et tu dicis venite ad me oēs. Niſi tu domine
 hoc diceret quis vix eſſe crederet? ⁊ niſi tu iuberet
 quis accedere attētare? Ecce noe vir iuſtus i arche
 fabrica centū annis laborauit vt cum paucis ſalua-
 retur. et ego quomodo me potero vna hora p̄parare
 vt mundi fabricatorē cum reuerētia ſumā? Moyſes
 famulus tuus magnus ⁊ ſpecialis amicus tuus ar-
 cham ex lignis iputribilibus fecit quā ⁊ mūdīſſimo
 veſtuit auro vt tabulas legis in ea reponeret. ⁊ ego
 putrida creatura audebo te conditorē legis ac vite
 datorē tam facile ſuſcipē? Salomō ſapiētīſſimus
 regnū iſrael magnifici templū ſeptē annis in laudē
 noīſ tui edificauit ⁊ octo diebus feſtū dedicationis
 eius celebrauit. mille hoſtias pacificas obrulit ⁊ ar-
 chā federis clāgore buccine ⁊ iubilo in locū ſibi p̄pa-
 ratū ſolēntē collocauit ⁊ ego iſelx ⁊ pauprīm hoīz
 quō te in domū meā itroducā q̄ vix mediā expandē
 deuote noui horā. ⁊ vtinā vel ſemel digne fere mediā

O mi deus quomodo illi ad placendum tibi agere studia
 erunt. Meum quod pusillum est quod ago. quod breue expleo tempus
 cum me ad concipiendum dispono raro totus collectus: ra-
 rissime ab omni distractione purgatus. Et certe in tua
 salutari deitatis presentia nulla deberet occurrere in-
 decens cogitatio: nulla etiam occupare creatura. quia
 non angelum sed angelorum dominum suscepturus sum hospiti-
 cio. Est tibi valde magna distantia est iter archam federis
 cum suis reliquijs. et mundissimum corpus tuum cum suis
 ineffabilibus virtutibus inter legalia illa sacrificia
 futurorum prefigurativa. et veram tuam corporis hostiam
 omnium antiquorum sacrificiorum completivam. Quare igitur
 non magis ad tuam venerabilem inardesco presentiam. cur
 non maiori me preparo sollicitudine ad tua sancta su-
 menda quando illi antiqui sancti patriarche et prophete
 reges quoque et principes cum universo populo tantum
 deuotionis demonstrarunt affectum erga cultum diuinum?
 Saltauit deuotissimus rex Dauid coram archa dei
 totis viribus: recolens beneficia olim indulta patribus
 fecit diuersi generis organa psalmos edidit et carum
 instituit cum leticia cecinit. et ipse frequenter in cithara
 spiritus sancti afflatus gratia docuit populum israel
 toto corde deum laudare et ore consono diebus singu-
 lis benedicere et predicare. Si tanta agebatur tunc
 deuotio ac diuine laudis extitit recordatio coram ar-
 cha testamenti: quanta nunc michi et omni populo christi-
 ano habenda est reuerentia et deuotio in presentia sa-
 cramenti in sumptione excellentissimi corporis christi.
 Currunt multi ad diuersa loca pro visitandis
 reliquijs sanctorum et mirantur auditis gestis eorum am-

pla edificia templorum inspicunt / et osculantur sericis et
auro involuta sacra ossa ipsorum. Et ecce tu presens es
apud me in altari deus meus sanctus sanctorum creator
omnium et dominus angelorum. Sepe in talibus videndum est curi-
ositas hominum et nouitas inuisorum et modicus reportatus
emendationis fructus. maxime ubi est tanta leuitas sine
contritione discursus. Hic autem in sacramento altaris
totus presens es deus meus homo christus iesus ubi et con-
spicuos precipitur eterne salutis fructus quotiescunq; fue-
ris digne ac deuote susceptus. Ad istud vero non trahit
leuitas aliam nec curiositas aut sensualitas: sed firma
fides / deuota spes / et sincera caritas. Qui uisibilis con-
ditor mundi deus qui mirabiliter agis nobiscum qui suauiter
et gratiose cum electis tuis disponis quibus reme-
tis in sacramento sumendum proponis. Hoc namque omnem in-
tellectum superat. hoc specialiter deuotorum corda tra-
hit et accendit affectum. Ipsi enim veri fideles tui qui
totam vitam suam ad emendationem disponunt. ex hoc di-
gnissimo sacramento magnam deuotionis gratiam
et uirtutis amorem frequenter recipiunt. Quod admirabi-
lis et abscondita gratia sacramenti / quam norunt tantum
christi fideles. infideles autem et peccatis serutes ex-
periri non possunt. In hoc sacramento confertur spiri-
tualis gratia et reparatur in anima uirtus amissa. et per
peccatum deformata redit pulchritudo. Tanta est alii
quando hec gratia: ut ex plenitudine collate deuotio-
nis non tantum mens / sed et debile corpus uires sibi
prestas sentiat ampliores. Dolendum in valde et mi-
serandum super tepiditate et negligentia nostra: quod non
maiori affectu trahimur ad christum sumendum in quo

tota spes saluādoꝝ cōsistit ⁊ meritū. Ipse eī est sanctificatio nostra ⁊ redēptio. ipse cōsolatio viatoꝝ et sanctorū eterna fructio. Dolēduꝝ itaqꝫ valde q̄ multā rā pax hoc salutare mysteriū aduertit: qđ celū iustificat ⁊ mūdum cōseruat vniuersū. Neqꝫ cecitas ⁊ duritia cordis hūani tam ineffabile donū nō magis attēdere ⁊ ex quotidiano vsu etiā ad in aduertētā defluere. Si enī hoc sanctissimū sacramētum in vno tñ celebrareē loco / ⁊ ab vno tñ p̄secrareē sacerdote in mūdo q̄to putas desiderio ad illū locū ⁊ talē dei sacerdotē hoīes afficerē vt diuina mysteria celebrare gauderēt? Nunc autē multi facti sunt sacerdotes ⁊ in multis locis offerē xp̄s vt tāto maior appareat grā ⁊ dilectio dei ad hoīem q̄to latius ē sacra cōio diffusa per orbē. H̄as tibi bone iesu pastor eterne q̄ nos pauperes ⁊ exules dignat⁹ es p̄cioso corpore ⁊ sanguine ino reficere. ⁊ ad hec mysteria p̄cipiēda etiā p̄p̄riū oris tui alloq̄o iuitare dicēdo. Venite ad me oēs qui laboratis ⁊ onerati estis ⁊ ego reficiā vos.

¶ Magna bonitas ⁊ caritas dei in sacramento exhibetur homini Lpm. ij.

Aper bonitate tua ⁊ magna mīa tua domīe
 f cōfusus accedo eger ad saluatorē. esuriens et
 sitiēs ad fontē vite: egen⁹ ad regē celī. seru⁹
 ad dñm. creatura ad creatorē. desolat⁹ ad meū p̄ium
 consolatorē. Sed vnde michi hoc vt ventas ad me?
 Quis ego sum vt p̄stes michi teipsum? Quō audet
 pctōr corā te apparere? et quō tu dignaris ad peccatorē
 venire? Tu nosti seruū tuū ⁊ scis qz nil boni in
 se habet vñ hoc illi p̄stes. Cōfiteor igiṯ vilitatē meā

agnosco bōitatē tuā . laudo pietatē . ⁊ gr̄as ago pp̄
 nūmā caritatē . ⁊ p̄ op̄f̄ temetip̄z ei hoc facis . nō pp̄
 mea merita . vt bonitas tua michi magis innotescat
 caritas āplior īgerat̄ . ⁊ hūilitas p̄fecti⁹ p̄mēdet̄ . Qz
 ḡ tibi hoc placet ⁊ sic fieri iussisti . placet ⁊ michi dig
 natio tua . ⁊ vtinā iniquitas mea nō obsistat . O dulcissi
 me ⁊ benignissime iesu . q̄ta tibi reuerentia ⁊ gr̄aruz
 actio cū perpetua laude p̄ susceptione sacri corporis
 tui debet̄ : cuius dignitatē nullus hoīm explicare po
 tens inuenit̄ . Sed q̄d cogitabo ī hac cōtione . ī acces
 su ad dñz meū quē debite venerari nequeo / ⁊ tñ deuo
 te suscipe desidero ? Quid cogitabo melius ⁊ salubri
 us nisi meip̄m totalit̄ hūillando corā te : ⁊ tuā infinit̄
 tā bonitatē exaltādo supra me . Laudo te de⁹ meus ⁊
 exalto in eternū . Despicio me ⁊ subijcio tibi ī profū
 dū vilitatē mee . Ecce tu sc̄tus sc̄toꝝ ⁊ ego sordes pec
 catoꝝ . ⁊ tu inclinas ad me . qui nō sum dignus ad te
 respicere . Ecce tu venis ad me . tu vis esse mecum . tu in
 uitas ad quiniū tuū . tu michi dare vis celestē cibum
 et panē angeloꝝ ad manducandū . nō aliū sane q̄ te
 ip̄m panē viuū : qui de celo descēdisti ⁊ das vitā mū
 do . Ecce vñ dilectio p̄cedit q̄lis dignatio illucescit
 q̄magne gratiarū actiones ⁊ laudes tibi p̄ his debē
 tur . O q̄ salutare ⁊ velle cōsiliū tuum cum istud insti
 tuisti : q̄ suauē ⁊ iocundū cōuitiū cum te ipsum in ci
 bum donasti . O q̄ admirabilis operacō tua domine
 q̄ potens virtus tua : q̄ ineffabilis veritas tua . Dixi
 sti enī et facta sunt omnia et hoc factū ē qd̄ ip̄e iussis
 sti . Mira res ⁊ fide digna ac humanū vincens intel
 lectum . q̄ tu dñe de⁹ meus ver⁹ de⁹ et hō sub modica

specie panis et vini integer continearis et sine suspitione
 ne a sumente manducaris. Tu domine vniuersorum qui nul-
 lus habes indigentiam voluisti per sacramentum tuum
 habitare in nobis conserua cor meum et corpus meum ima-
 culatum ut leta et pura conscientia sepius ualeam tua ce-
 lebrare mysteria. et ad meam perpetuam accipere salu-
 tem quam ad tuum precipue honorem et memorabile perenne
 sanxisti et instituisti. Letare anima mea et gratias age deo
 pro tam nobili munere et solatio singulari in hac lacry-
 marum valle tibi relicto. Nam quotiens hoc misterium
 recolis et christi corpus accipis: totiens tue redemptionis
 opus agis: et princeps omnium meritorum christi efficeris. ca-
 ritas etenim christi nunquam minuit. et magnitudo propitiatio-
 nis eius nunquam exhaurit. Ideo noua semper mentis re-
 uocacione ad hoc disponere te debes: et magnam salu-
 tis mysterium attenta consideratione perscrutare. Ita magnam
 nouum et iocundum tibi uideri debet cum celebras aut missam
 audis. ac si eodem die christus primus in utero uirginis
 descendens homo factus esset. aut in cruce pro salute
 hominum pateretur et moreretur

¶ Quod utile sit sepe conicere

Epistolam. liij.

Ecce ego uenio ad te domine ut bene michi sit ex
 munere tuo et letificet in puluio sancto tuo
 quod parasti in dulcedine tua pauperi deus
 Ecce in te est totum quod desiderare possum et debeo
 tu salus mea et redemptio. spes et fortitudo. decus et
 gloria. Letifica ergo hodie animam serui tui. quoniam
 ad te domine iesu animam meam leuaui. Desidero te nunc
 deuote ac reuerenter suscipere cupio te in domum meam
 introducere quatenus cum zachaeo merear ad te

benedicti ac in filiis abrahe computari. Vita mea cora
p' tuu' cupiscit: cor meum tecu' uniri desiderat. Trade
et michi et sufficit. Nam p' te nulla consolatio valet. si
ne te esse neq̄o. et sine visitatione tua vivere non valeo
Ideoq; oportet me frequen' ad te accedere et i' reme-
diu' salutis mee recipere. ne forte deficiam in via si fue-
ro celesti fraudat' alimonia. Sic ei tu misericordissi-
me iesu p'dicans pp'lis et varios curans languores
aliquando dixisti. Nolo eos ieiunos dimittere in dor-
mu' sua ne deficiant in via. Age igit' hoc modo mecu'
qui te p' fidelium consolatione in sacramento reliquisti.
Tu es eni' suavis resectio aie et qui te digne mandu-
cauerit particeps et heres erit eterne glorie. Neces-
sarius quidem michi est qui ta' sepe laboro et pecco ra-
cito torpesco et deficio. vt per frequentes orationes
et confessiones et sacrā tui corporis perceptionē me
renouē mundē. et accendam: ne forte diutius abstine-
do a sancto proposito defluam. Propterea enim sūt sen-
sus hominis ad malum ab adolescentia sua. et nisi
succurrat diuina medicina. labitur homo mox ad pe-
iora. Retrahit ergo sancta communio a malo et con-
fortat in bono. Si eni' modo tam sepe negligēs sum
et tepidus qm' cōico aut celebrio. quid fieret si medelā
non sumerē et tā grande iuuamē nō quererē? Et licet
oī die non sim aptus nec ad celebrandū bene disposi-
tus dabo tñ operā congruis t'pibus diuina p'cipere
mysteria ac tante gratie participē me exhibere. Nam
hec est vna principalis fidelis aie consolatio q̄diu
peregrinatur a te in mortali corpore. vt sit sepius me-
mor dei sui. dilectum suum deuota suscipiat mente.

D intra circa nos tue pietatis dignatio q̄ tu domine
 deus creator ⁊ vinificator oīm spirituum ad paup̄culā
 dignaris venire aīam. et cū tota deitate tua ac hūa-
 nitate ei⁹ impinguare esuriē. **D** felix mens ⁊ beata
 aīa que te dñm deū suū mereē deuote suscipere et in
 tua susceptiōe sp̄iali gaudio repleri. **D** q̄ magnum
 suscipit dñm. q̄ dilectū inducit hospite. q̄ iocundum
 recipit sociū. q̄ fidelē accipiat amicū. q̄ speciosū et
 nobilē amplectit̄ sponsū pre oībus dilectis et super
 oīa desiderabilia amandū. Sileāt a facte tua dulcis-
 sime dilecte meus celū ⁊ terra ⁊ oīs ornatus eorum
 qm̄ quicquid laudis habent ac decoris ex dignatio-
 ne tue est largitatis. nec ad decorē tuū puenient noīs
 culus sapientie non est numerus.

¶ Quod multa bona prestantur deuote communi-
 cantibus Ep̄m. iiii

Domine deus meus preuent seruum tuū ī be-
 d̄ nedictionibus dulcedinis tue vt ad tuū ma-
 gnificum sacramentum digne ac deuote me-
 rear accedere. Exicita cor meū in te. et a graui corpo-
 re exue me. **V**isita me in salutari tuo ad gustandū in
 sp̄itu tuā suauitatez: que in hoc sacramento tanq̄
 in fonte plenarie latet. **I**llumina quoq; oculos me-
 os ad intuendū tantū mysteriū. et ad credendum il-
 lud indubitata fide me roborā. Est enī operatio tua
 non humana potentia tua sacra institutio nō hominis
 ad inuentio. **N**ō enī ad hec capienda ⁊ intelligenda
 aliquis idoneus p̄ se reperit̄: q̄ angelicā etiā subtili-
 tatē trāscendunt. **Q**uid ḡ ego pctōr indignus terra ⁊
 cinis de tā alto sacro secreto potero inuestigare et cō

pere? **D**ñe in simplicitate cordis in bona firma fide
 et in tua iussione ad te cum spe et reuerentia accedo et ve-
 credo quia tu presens es hic in sacramento deus et homo. **E**is
 ergo ut te suscipiam et meipsum tibi in caritate uniam. **E**si tua
 precor clementiam et specialiter ad hoc implozo michi donari
 gratiam ut totum in te liqueam et amore perfluam atque de nullo
 aliena consolatione amplius me intrumittam. Est enim hoc al-
 tissimum et dignissimum sacramentum salus anime et corporis
 medicina vis spiritualis languoris in quo vicia mea curantur
 passiones frenantur. tentationes vincuntur ac minuitur.
 gratia maior infunditur. virtus incepta augetur. firmatur fides
 spes roboratur. et caritas ignescit ac dilatur. Multa
 namque bona largitur es et adhuc sepius largiris in sacra-
 mento dilectis tuis deuote concantibus deus meus su-
 scepor anime mee. repator firmitatis humane et totius
 dator consolationis eterne. **M**ulta multa ipsis consolatione
 aduersus varias tribulationes infundis et de imo delectationis
 proprie ad spiritum tue protectionis erigis atque noua
 quadam gratia eos iterum recreas et illustras ut qui anxii pre-
 mium et sine affectu se a se conuersione senserant. postea refe-
 cti cibo potusque celesti in melius se mutatos inueniant.
Quod idcirco cum electis tuis ita dispensantem agis ut
 veraciter agnoscant et patenter experiantur quod nichil
 ex semetipsis habeant et quid bonitatis ac gratie ex te
 consequantur. quia ex semetipsis frigidi duri ac indevoti
 ex te autem feruentes alacres et deuoti esse merentur.
Quis enim ad fontem suauitatis humiliter accedens non
 modicum suauitatis inde reportat? aut quis iuxta ignem
 copiosum stans non partem caloris inde percipit? Et tu fons es
 spiritus plenus et superabundans ignis iugiter ardens et nunquam deficiens

clens. **U**si si michi non licet haurire de plenitudine fontis nec usque ad satietatem potare: apponam ramum os meum ad foramen celestis fistule ut saltem inde guttula modicam capiam ad refocillandam sitim meam: ut non penitus exarescam. Et si necdum totus celestis et tam ignitus ut seraphim et cherubin esse possim. conabor tamen deuotissimè insistere et cor meum preparare ut vel modicam diuini incendij flammam ex humili sumptione viuifici sacramenti conquiram. quicquid autem michi deest bone iesu saluator sanctissime tu pro me supplere benigne ac gratiose qui omnes ad te dignatus es vocare dicens. Venite ad me omnes qui laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Ego quidem laboro in sudore vultus mei dolore cordis torqueor / peccatis oneror / temptationibus indetor / multis malis passionibus implicor et premor / et non est qui adiuuet non est qui liberet et saluum faciat nisi tu domine deus saluator meus cui committo me et omnia mea ut me custodias et producas in vitam eternam. Suscipe me in laudem et gloriam nominis tui qui corpus tuum et sanguinem in cibum et potum michi parasti. Presta domine deus salutaris meus ut cum frequentatione mysterij tui crescat mee deuotionis affectus.

De dignitate sacramenti et statu sacerdotali.

Capitulum. v.

Si haberes angelicam puritatem et sancti iohannis baptiste sanctitatem non esses dignus hoc sacramentum accipere nec tractare. Non enim hoc meritis debet hominum quod homo consecret et tractet christi sacramentum et sumat in cibum panem angelorum. Grande mysterium et magna dignitas sacerdotum quibus datum est

quod angelis non est accessum. Solum namque sacerdotes in ecclesia rite ordinati potestate habent celebrandi et corpus christi consecranda. Sacerdos quidem minister est dei utres verbo dei per iussione et institutione dei. Deus autem ibi principalis est auctor et invisibilis operator cui subest omne quod voluerit et paret omne quod iusserit. Idcirco ergo credere debes deo omnipotenti in hoc excellentissimo sacramento quod proprio sensui aut alicui signovisibili. Ideoque cum timore et reuerentia ad hoc opus est accedendum. Attende igitur et vide cuius ministerium tibi traditum est per impositionem manus episcopi. Ecce sacerdos factus es et ad celebrandum consecratus. vide nunc ut fideliter et deuote in suo tempore deo sacrificium offeras et tempus irreprehensibile exhibeas. Non allentasti onus tuum sed artiori iam alligatus es vinculo discipline et ad maiorem teneris perfectionem sanctitatis. Sacerdos omnibus virtutibus debet esse ornatus et alijs bonae vite exemplum prebere. Eius conuersatio non cum popularibus et communibus hominum visis sed cum angelis in celo aut cum perfectis viris in terra. Sacerdos sacris vestibus indutus christi vices gerit ut deum pro se et pro omni populo suppliciter et humiliter roget. Habet namque ante se et retro dextrae crucis signum ad memorandam lugiter christi passionem. Ante se crucem in casula portat ut christi vestigia diligenter inspiciat et sequi feruenter studeat. Post se cruce signatus est ut aduersa quolibet illata ab alijs clementer pro deo toleret. Ante se crucem gerit ut propria peccata lugeat. post se ut aliorum etiam commissam per passionem defleat et se medium inter deum et peccatorem constitutum esse sciat. nec

ab orōe nec ab oblatione sancta torpescat donec gratiam et misericordiam impetrare mereatur. Quia sacerdos celebrat: deum honorat. angelos letificat. ecclesiam edificat. viuos adiuvat. defunctis requiem prestat. et sese omnium bonorum participem efficit.

Interrogatio de exercitio anni colonie Epistolam. vi.

Am tuam dignitatem domine et meam vilitatem pensor: valde premisco et in meipso confundor. Si enim non accedo: vitam fugio. et si indigne me ingressero offensam incurro. Quid ergo faciam deus meus auxiliator meus et consiliator in necessitatibus? Tu doce me viam rectam propone breue aliquod exercitium sacre communioni congruum. Utile est enim scire qualiter. scilicet deuote ac reuerenter ubi preparare debeam cor meum ad recipiendum salubriter tuum sacramentum seu etiam celebrandum iam magnam et diuinum sacrificium.

De discussione proprie conscientie et emendationis proposito. Capitulum. vii.

aper oia cum summa humilitate cordis et suppliciter reuerentia cum plena fide et pia intentione honoris dei ad hoc sacramentum celebrandum tractandum et sumendum: oportet dei accedere sacerdotem. Diligenter examina conscientiam tuam et pro posse tuo vera contritione et humili confessione eam nuda et clarifica ita ut nil graue habeas aut scias quod te remordeat et liberum accessum impedit. Habeas displicentiam omnium peccatorum tuorum in generali et pro quotidianis excessibus magis in speciali doleas / gemas. et si tempus patitur deo in secreto cordis cunctas confitere passionum tuarum miseras. Ingemisce et dole quod adhuc ita

carnalis flos & mundanus tã i mortificat⁹ a passioib⁹.
 tã plenus concupiscentiar⁹ motib⁹. tã incustodit⁹ i sensu
 sib⁹ exteriorib⁹: tã sepe multis vanis fatalijs implicat⁹
 tuis. tã multũ inclinatur ad exteriora. tã negligens ad i
 teriora. tã leuis ad risũ & dissolutionẽ. tã dur⁹ ad flẽ
 tũ et punctiõnẽ. tã propius ad laxiora & carnis cõ
 moda. tã segnis ad vigorẽ & feruorẽ: tã curiosus ad
 noua audiẽda & pulchra intuẽda. tã remissus ad hũ
 lia & abiecta amplectenda: tã cupidus ad multa habẽ
 da: & tã p̄cus ad dandũ tã tenax ad retinẽdũ. tã icon
 siderat⁹ i loquẽdo. tã incõtinẽs ad tacendũ tã i p̄po
 situs i morib⁹. tã iportun⁹ in actib⁹: tã effusus sup cõ
 bũ. tã surd⁹ ad dei v̄bũ. tã velox ad querẽ. tã tard⁹ ad
 laborẽ. tã vigilans ad fabulas. tã s̄nolent⁹ ad vigi
 lias sacras. tã festin⁹ ad finẽ. tã vagus ad attendẽ
 dũ. tã negligens in horis p̄soluẽdis. tã tepidus in ce
 lebrando. tam aridus in cõicando. tã cito distractus
 tam raro tibi bene collectus. tam subito commotus
 ad iram. tam facilis ad alterius disciplinã. tam
 pronus ad iudicandũ. tam rigid⁹ ad arguẽdũ: tã le
 tus ad p̄spera: tam debilis in aduersis. tam sepe m̄
 ta bona proponens et modicum ad effectum perdu
 cens. His & alijs defectibus tuis cum dolore et ma
 gna displicentia p̄prie infirmitatis cõfessis ac deplo
 ratis firmum statue propositum semper emendan
 di vitam tuã & in melius proficiendi. Deinde cũ ple
 na resignatione et integra voluntate offer teipsum i
 honorem nomis mei in ara cordis tui olocauisti per
 petuum corpus tuum. scilicet et aĩam michi fidelitez
 cõmittendo quatenus sic digne merearis ad offerẽ

dum deo sacrificiū accedere ⁊ sacramentum corporis
 mei salubriter suscipere. Non est enī oblatio dignior
 et satisfactio maior ꝑ peccatis diluēdis q̄ seipsum
 pure ⁊ integre cū oblatione corporis xp̄i in missa et in
 cōione deo offerre. Si homo fecerit quod in se est et
 vere penituerit: quotienscūq; ꝑ venia et gratia ad
 me accesserit uiuo ego dicit dñs: q̄ nolo mortē pecca-
 toris. sed magis ut conuertat̄ et uiuat. qm̄ peccato-
 rum suorum non recordabor ampli⁹. s; cūcta sibi in-
 dulta erit. ¶ De oblatione xp̄i in cruce ⁊ ꝑꝑria
 resignatione. Cpm. viij

Sicut ego me ipsum expansis in cruce manibus
 ⁊ nudo corpore ꝑ peccatis tuis deo patri sponte obtuli. ita ut nichil in me remanes-
 ret quin totum in sacrificium diuine placatiōis trā-
 serti. ita debes et tu temetip̄m michi uoluntarie in
 oblationem purā ⁊ sanctā quotidie in missa cum omni-
 bus uiribus ⁊ affectibus tuis / quanto intimius uas
 les offerre. Quid magis a te requiro q̄ ut te studeas
 michi ex integro resignare? Quicquid preter teip̄m
 uas nichil curo. quia non quero datum tuum sed te.
 Sicut non sufficeret tibi oībus habitis preter me.
 ita nec michi placere poterit quicquid dederis te nō
 oblato. Offer te michi et da te totum. ꝑ deo et erit ac-
 cepta oblatio. Ecce ego me totum obtuli patri. ꝑ te
 dedi etiam totū corpus meū ⁊ sanguinē in cibum ut
 totus tuus essem et tu meus ꝑmaneres. Si autem ī
 teip̄so steteris nec sponte te ad uoluntatē meā obtu-
 leris. non est plena oblatio nec integra erit inter nos
 unio. Ideo omnia opera tua precedere debēt sponta-

mea tuipsum in manus dei oblatio si libertate cōses
qui vis ⁊ gratiā. Ideo tā pauci illuminati ⁊ liberi in
tus efficiunt. qz seipos ex toto abnegare nesciūt: est
firma scientia mea nisi quis renunciauerit oibus non
pōt me⁹ esse discipulus. Et si optas me⁹ esset disci
pulus offer teipm michi. cū oib⁹ affectibus tuis.

¶ Quod nos et omnia nostra deo debemus offerre ⁊
pro omnibus orare

Ep̄m ix

Domine omnia tua sunt que in celo sunt et in
terra. Desidero meipsum tibi in spontaneaz
oblationem offerre et tuus perpetue perma
nere. Dñe in simplicitate cordis mei offero meipsum
tibi hodie in seruum sempiternū. in obsequium et sa
crificium laudis perpetue. Suscipe me cum hac sã
cra oblatione tui preciosi corporis quã tibi hodie in
p̄sentia angelorum inuisibiliter assistentiū offero. vt
sit p̄ me et pro cuncto populo tuo in salutē. Dñe offe
ro tibi oia peccata et delicta mea que commisi corã
te et sanctis angelis tuis a die quo primum peccare
potui vsqz ad diē hãc super placabili altari tuo. vt tu
omnia pariter incendas ⁊ comburas igne caritatis
tue. et deleas vn̄uersas maculas peccatorū meorū
et consciãz meã ab omī delicto emundes et restituas
michi gratiã tuam quã peccãdo amisi oia michi ple
ne indulgendo ⁊ in osculū pacis me misericorditer
assumendo. Quid possuz agere p̄ peccatis meis: nisi
si humiliter ea confitendo et lamentando ⁊ tuã pro
piciationē incessanter deprecando? Depcor te exaudi
me propitius vbi asto coram te deus meus. Dña pec
cata mea michi maxime displicent. Nolo ea vn̄q̄

amplius perpetrare. sed pro eis valeo et valebo quod diu vi-
 xero: patus penitentiam agere et pro posse satisfacere. Mi-
 mitte michi deus. dimitte michi peccata mea propter no-
 men sanctum tuum salua animam meam quam precioso sanguine
 redemisti. Ecce committo me misericordie tue. resigna
 me in manibus tuis. Age mecum secundum bonitatem tuam non
 secundum meam malitiam et iniquitatem. Offero etiam tibi omnia bona
 mea / quibus valde pauca et imperfecta. ut tu ea emendes
 et sanctifices. ut ea grata habeas et accepta tibi facta
 as et semper ad meliora trahas. necnon ad beatum et lau-
 dabilem finem me pigrum et inutilem hominum pro-
 ducas Offero quoque tibi omnia desideria deuotorum necessitates
 parentum amicorum fratrum sororum omnium carorum meorum
 et eorum qui michi vel aliis propter amorem tuum benefe-
 cerunt: et qui orationes et missas pro se suisque omnibus dici a
 me desiderauerunt et petierunt siue in carne adhuc vi-
 uant siue iam seculo defuncti sint ut omnes sibi auxilium gra-
 tue opem consolationis protectionem a periculis libera-
 tionem a penis aduenire sentiant. et ut ab omnibus malis
 erepti gratias tibi magnificas leti persoluant. Offero
 etiam tibi preces et hostias placationis pro illis specta-
 liter qui me in aliquo leserunt. contristauerunt aut vi-
 superauerunt vel aliquid damnum vel grauam intulerunt
 pro his quoque omnibus quos aliquando contristavi turbau-
 i grauari et scandalizari verbis factis scienter et igno-
 ranter. ut nobis omnibus pariter indulgeas peccata nostra
 et mutuas offensiones. Suffere donec a cordibus nostris
 omnem suspicionem indignationem iram et disceptionem et
 quicquid potest caritatem ledere et fraternam dilectionem
 minuere. Misere misere donec misericordiam tuam poscens

vobis da gratiam indulgentibus et fac nos tales existere
 ut simus digni gratia tua perfrui et ad vitam perfrui eternam
 Amen. **¶** Quia sacra communio de facili non est re-
 linquenda. **Capitulum. x.**

Requenter recurrendum est ad fontem gratie et
 f. diuine misericordie ad fontem bonitatis et totius puri-
 tatis quatenus a passionibus tuis et vicibus cu-
 rari valcas. et per uniuersas tentationes et fallacias dia-
 boli fortior atque vigilantior effici merearis. Inimicus
 scies fructum et remedium maximum in sacra comunione po-
 situm omni modo et occasione nititur fideles et deuotos contra
 pericula retrahere et impedire. Cum enim quidam sacre comunione
 se aptare disponunt peiores sathane immisiones pati-
 untur. Ipse enim nequam spiritus (ut in iob scribitur) venit inter
 filios dei ut soltra eius nequitia perturbet aut timidos
 nimium reddat et perplexos quatenus affectum eorum minuat
 vel fidem impugnando auferat si forte aut omnino comunione
 relinquatur aut cum tempore accedat. Sed non est quicquam
 curandum de versutibus et fantasillis illius quantumlibet
 turpibus et horridis sed cuncta fantasmata in caput
 eius sunt torquenda. Continenendus est miser et deris-
 dendus/ nec propter insultus eius et commotiones
 quas suscitatur sacra est obmittenda comunio. Sepe
 etiam impedit nimia solitudo per deuotione hanc et anxi-
 etates quedam de confessione facienda. Elige sibi consilium
 sapientum et depone anxietatem et scrupulum. quia gratia
 dei impedit et deuotionem mentis destruit. Propter ali-
 quam paruam tribulationem vel grauitatem sacra ne dimittas
 comunione: sed vade citius propter et omnes offensiones
 alijs libenter indulge. Si vero tu aliquem offendis

Liber

Et veniā humiliter precare et deus libenter indulget tibi. Quid prodest diu tardare confessionē aut sacrā differre cōmunionē? Expurga te cū primis expue velociter venenū. festina accipere remediū et senties melius quā si diu distuleris. Si hodie propter istud dimittis cras forsitan illud magis eueniet. et sic diu posses a cōione impediri et magis ineptus fieri. Quāto ergo citius vales a presenti grauitate et inertia te excutias quā nichil importat diu anxari diu cū turbatōe trāsire et ob quotidiana obstacula se a diuinis sequestrare. Immo plurimū nocet diu cōionē pcelare. nam et graue torporē cōsuevit inducere. Prothodoro: quidā tepidi et dissoluti moras p̄tendi libenter accipiūt et cōiones sacrā idcirco differre cupiūt ne ad maiorē sui custodia se dare teneātur. Ille quā modicā caritatē et debilem deuotionē habet qui sacram cōionē tam facillē postponit. quā felix ille et deo acceptus habet qui sic uiuit et tali puritate conscientiam suam custodit et omni die cōmunicari paratus et bene affectatus esset si elliceret et sine nota agere posset. Si quis interdū abstinet humilitatis gratia / aut legitima impediēte causa laudandus est de reuerentia. Si autem torpor obrepserit seipsum excitare debet et facere quod in se est. et dñs aderit desiderio suo pro bona voluntate quā specialiter respicit. Cū vero legitime prepeditus est habebit semp bonā volūtatē et piā intentionē cōmunicādi. et sic nō carebit fructu sacramēti. Potest enī quislibet deuotus oī die et omni hora ad spiritalē christi cōmunionē salubriter et sine prohibitionē accedere. et tñ certis diebus et statuto tēpore

corpus sui redemptoris cum affectuosa reuerentia sacra mentaliter debet suscipere et magis laudem dei et honorem pretendere quam suam consolationem querere. Nam toties mystice comedit et invisibiliter reficit quoties incarnationis christi mysterium passionemque deuote recollit et in amore eius acceditur. Qui aliter se non preparat nisi in istate festo vel consuetudine compellente sepius imparatus erit. Beatus qui se domino in olocaustum offert quoties celebrat aut comunicat non sit in celebrando nimis prolixus aut festinus: sed serua bonum comem modum cum quibus uiuis. Non debes alijs generare molestiam et tedium sed comem serua uiam fin maiorum institutionem et potius aliorum seruire utilitati quam proprie deuotioni vel affectui.

¶ Corpus christi et sacra scriptura maxime sunt anime fidei necessaria. Capitulū .x.i

Dulcissime dñe iesu quanta est dulcedo deuote anime tecum epulantis in conuiuio tuo ubi ei non alius cibus manducandus proponitur nisi tu vnicus dilectus eius super omnia desideria cordis eius desiderabilis. Et michi quidem dulce foret in presentia tua ex intimo affectu lacrimas fundere et cum pia magdalena pedes tuos lacrimis irrigare. Sed ubi est hec deuotio. ubi lacrimarum sanctorum copiosa effusio? Lerte in conspectu tuo et sanctorum angelorum tuorum totum cor meum ardere deberet et ex gaudio flere. Habeo enim te in sacramento uere presentem: quous aliena specie occultatum. Nam in propria et diuina claritate te conspiceret oculi mei ferre non possent. sed neque totus mundus in fulgore glorie

Liber.

maiestatē tue subsisteret. In hoc igitur imbecillitati mee
psulis quod te sub sacramēto abscondis. Habeo vero et ad-
doro quē angeli adorant in celo. sed ego adhuc inter-
sum in fide: illi autē in specie et sine velamine. De oportet
esse contentū in lumine vere fidei et in ea ambulare donec
aspirat dies eterne claritatis et umbre figurarū incli-
netur. Cū autē venerit quod perfectū est cessabit usus sa-
cramētorū. quia beati in gloria celestī nō egent medica-
mine sacramentali. gaudēt enī sine fine in p̄sentia dei
facie ad faciē gloriā eius specularēs et de claritate in
claritatē abyssalis deitatis transformati gustāt verbū
dei carnē factū. sicut fuit ab initio et manet in eternū
Memor horū mirabilitū graue michi fit tediū etiam
quolibet spūale solatiū. quia quādiu dñm meū aperte in
sua gloria nō video pro nichilo duco oē quod in mūdo
conspicō et audio. Testis es tu michi deus quod nulla
potest me res consolari nulla creatura quietare nisi
tu deus meus quē desidero eternaliter contemplari
Sed nō est hoc possibile durante me in hac mortali-
tate. Ideo oportet ut me ponā ad magnam patien-
tiam et me ipsum in omni desiderio tibi submittam.
Nam et sancti tui dñe qui tecum iam in regno celorū
exultant: in fide et paciētia magna dum viuerent ad-
uentū glorię tue expectabāt. Quod illi crediderunt
ego credo. quod illi sperauerunt ego spero. quo illi
peruenerūt per gratiam tuam me venturū confido
Ambulabo interim in fide exemplis confortatus
sanctorum. Habeo etiam libros sanctos pro solatio
et vite speculo atque super hec omnia sanctissimū cor-
pus tuū pro singulari remedio et refugio. Duo nam

et michi necessaria pro maxime sentio in hac vita sine quibus michi importabilis foret ista miserabilis vita. In carcere corporis huius detentus duobus me egere fateor cibo. scilicet et lumine. Dediti itaque michi infirmo sacrum corpus tuum ad refectionem mentis et corporis et posuisti lucernam pedibus meis verbum tuum. Sine his duobus bene vivere non possemus nam verbum dei lux anime mee. et sacramentum tuum panis vite. Hec possunt etiam vici mese due hinc et inde in gazophilacio sancte ecclesie posite. Una mensa est sacri altaris habens panem sanctum. id est corpus christi preciosum. Altera est diuine legis continens doctrinam sanctam: erudies fide rectam et firmiter versus ad interiora velaminis ubi sunt sancta sanctorum producens. Gratias tibi domine iesu christe lux lucis eterne pro doctrine sacre mensa quam nobis per seruos tuos prophetas et apostolos aliosque doctores ministrasti. Gratias tibi creator et redemptor hominum qui ad declarandum toti mundo caritatem tuam cenam parasti magnam in qua non agnum typicum. sed tuum sanctissimum corpus et sanguinem propositi manducandum letificans omnes fideles conuiuio sacro et calice inebrians salutaris. in qua sunt omnes delicie paradisi: et epulantur nobiscum angeli sancti. sed suauitate feliciori. Quod magnum et honorabile est officium sacerdotum quibus datum est dominum maiestatis verbis sacris consecrare labiis benedicere manibus tenere. ore proprio sumere. et ceteris ministrare. Quod munde debent esse manus ille. quod purum os quod sanctum corpus quod si maculatum erit cor sacerdotis. ad quem totiens ingreditur auctor puritatis. Ex ore sacerdotis nichil nisi sanctum. nichil nisi

Libet.

si honestū & vtile pcedere debet vbi q̄ tam sepe xp̄i
accipit sacramentū. Sculi eius simplices et pudici
qui xp̄i corpus solent intueri. Man⁹ pure in celū ele
uate q̄ creatorem celi et terre solent p̄tractare. Sacer
dotibus specialiter in lege d̄r. Sancti estote qm̄ ego
sanctus sum dñs deus vester. Adiuuet nos gr̄a tua
omnipotens deus vt qui officium sacerdotale susce
pimus digne ac deuote tibi in omni puritate et con
scientia bona famulari valeamus: Et si nō possum⁹
tanta innocentia vite conuersari vt debemus. conce
de nobis tamen digne flere mala que gessimus. vt ī
sp̄ritu humilitatis ac bone voluntatis proposito ti
bi feruentius de cetero deseruire valeamus.

¶ Quod magna diligentia se debeat cōmunicatur⁹
christo preparare

Ep̄m. xii

e
Ego sum puritatis amator et dator omnis san
ctatis. Ego cor purum quero et ibi est locus
requietionis mee. Para michi cenaculum
grande stratū: & faciā apud te pascha cuz discipulis
meis. Si vis veniē ad te et apud te maneam. expur
ga vetus fermentum & mūda cordis tui habitaculū.
Exclude totū seculum & oēm vitiorū tumultum. sede
tanq̄ passer solitarius in tecto. et cogita excessus tu
os in amaritudine anime tue. Omnis nāq; amans
suo dilecto amatori optimū & pulcherrimū p̄parat
locū quia in hoc cognoscitur affect⁹ suscipientis di
lectū. Scito tamen te non posse satisfacere huic pre
parationi ex merito tue actionis etiā si per integroz
annum prepares et nichil aliud in mente haberes.
Sed ex sola pietate & gratia mea p̄mitteris ad men⁹

nam meā accelerare ac si mēdic⁹ ad prandīū vocaret di-
uitis: et ille nichil aliud habeat ad retribuendū bene-
ficijs eius: nisi se hūiliando et regradando. a Fac quō-
te est et diligenter facito nō ex p̄suetudine. nō ex ne-
cessitate. sed cū timore et reuerentia et affectu accipe
corpus dilecti dñi dei tui dignātis ad te venire: Ego
sum qui vocavi ego iussi fieri. ego supplebo quod tibi
deest veni et suscipe me. Quā grām deuotionis tribuo
grās age deo tuo. non quia dignus es. sed quia tui mi-
sertus sum. Si non habes sed magis aridū te sentis
insiste orationi ingemisce et pulsa. nec desistas donec
merearis micā aut guttam gratie salutaris accipere
Tu mei indiges non ego tui indigeo. Hec tu me san-
ctificare venis: sed ego te sanctificare et meliorare ve-
nio: Tu venis vt ex me sanctificeris. et michi vnias-
ris vt nouā gratiam recipias et de nouo ad emenda-
tionem accendaris. Noli negligere hanc gratiā sem-
per prepara cum omni diligentia cor tuū et introduc
ad te dilectum tuum. Sportet autē vt nō solum te p̄-
pares ad deuotionē ante cōmunionē. sed vt etiaz te
solicite conserues in ea post sacramēti perceptionē
nec minor custodia post exigitur q̄ deuota prepara-
tio prius. Nam bona postmodū custodia optima ite-
rum est preparatio ad maiorē gratiā consequendam
Ex eo quippe valde idispositus quis redditur si sta-
tīm fuerit nimis effusus ad exteriora solatia. Caue
a multiloquio mane in secreto et fruiere deo tuo. Sp̄z
enim habes quez totus mundus tibi auferre non po-
test. Ego sum cui te totū dare debes ita vt iam ultra
non in te. sed in me absq̄ omni solitudine viuas.

Quod toto corde aīa deuota xpī vnionē in sacra-
mento affectare debet Ep̄m. xiiij.

q̄ quis michi det dñe vt inueniā te solū et aperiā
tibi totū cor meū et fruuar te sicut desiderat a-
nima mea et tā me nemo despiciat nec vlla
creatura me moueat vel respiciat. s; tu solus mihi lo-
quaris et ego tibi. sicut solet dilectus ad dilectū loq̄/
et amic⁹ cū amico cōuuiari. Hoc oro hoc desidero vt
tibi totus vn̄iar et cor meū ab oībus creatis reb⁹ ab-
strahā magisq; per sacrā cōionem ac freq̄ntē celebra-
tionē celestia et eterna sape diicā. Ah dñe deus quan-
do ero tecū totus vn̄itus et absorptus meiq; totalit̄
oblitus. Tu in me et ego in te et sic nos pariter in unū
manere concede. Vere tu es dilectus meus electus
ex milibus in quo complacuit aīe mee habitare om̄i
b⁹ dieb⁹ vite sue. Vere tu pacificus meus in quo pax
summa et requies vera extra quē labor et dolor et in-
finita miseria. Vere tu es deus absconditus: et consi-
liū tuū nō est cū imp̄is s; cū humilibus et simplicib⁹
sermo tuus. Suauis est dñe sp̄s tuus. qui
vt dulcedinē tuā in filios demonstrares pane suauis-
simo de celo descendente illos reficere dignaris. Ve-
re non est alia natio tam grandis que habeat duos
appropinquantes sibi sicut tu deus noster. ades vn̄
uersis fidelibus tuis. quibus ob quotidianum solaciū
et cor erigendū in celum te tribuis ad edendum et
fruendū. Que est enī alia gens tā inclita sicut plebs
christiana? aut q̄ creatura sub celo tam dilecta vt aīa
deuota ad quā ingredī deus vt pascat eaz carne sua
gloriosa? O ineffabilis gratia o admirabilis digna-
tio. o amor imensus hōi singulariter ip̄sus. Sed q̄d

retribuā dño pro grā ista p caritate tā eximia? Non est aliud qđ gratius donare queā: qđ vt cor meū deo meo totaliter tribuā & intime cōiungā. Tunc exultabunt oīa īteriora mea cū pfecte fuerit vñita deo aīa mea. Tūc dicet michi si tu vis esse mecū ego volo eē tecū. Et ego rñdebo illi. Dignare dñe manere mecū ego volo libēter esse tecū. Hoc ē totū desiderlū meuz vt cor meū tibi sit vñitum.

C De quorūdam deuotoꝝ ardētī desiderio ad corpus christi. Capitulū. xliij.

Quā magna multitudo dulcedinis tue dñe! o quam abscondisti timētibus te. Quādo recordeo deuotoꝝ aliquoꝝ ad sacramētum tuum domine cū maxima deuotione & affectu accedētium tunc sepius in meipso confundor & erubescor qđ ad altare tuū & sacre cōmunionis mēsā tā tepide & frīgide accedo qđ ita aridus & sine affectiōe cordis maneo & qđ nō sum totalit̄ accēsus corā te deo meo nec ita vehemēter attract⁹ & affectus sicut multi deuoti fuerūt qđ pre nimio desiderio cōtionis & sensibili cordis amore a fletu se nō potuerūt p̄tinere s; ore cordis & corporis pariter ad te deū fontē viuū medullitus inhabitāt suam esuriē non valētes aliter temperare nec satiare nisi corpus tuū cum oī iocūditate & spiritali auiditate accepissent. O vera ardēs fides eoz p̄babile existēs argumētū sacre p̄sentie tue. Isti eī veraciter cognoscūt dñm suum in fractione panis/ quoꝝ cor tam valide ardet in eis de iesu ambulante cum eis. Longe est a me sepe talis affectus & deuotio tam vehemens ardor & amor. Esto michi pro

pitius Iesu bone dulcis et benigne et concede pauperi
 medico tuo vel interdum modicum de cordiali affectu a-
 moris tui in sacra conditione sentire ut fides mea magis
 conualescat / spes in bonitate tua proficiat et caritas se-
 mel perfecte accensa et celeste manna ex parte nunquam deficiat
 Potens est autem misericordia tua etiam gratiam desideratam michi
 prestare et in spiritu ardoris cum dies beneplaciti tui aduene-
 rit me clementissime visitare. Etenim hoc tanto desiderio
 tantum spiritum deuotorum tuorum non ardeo tamen de gratia tua illius
 magni inflammati desiderij desiderium habeo orans et
 desiderans omnium talium feruidorum amatorum tuorum principem
 me fieri ac eorum sancto consortio annumerari.

¶ Gratia deuotionis humilitate et suis ipsius ab-
 negatione acquiritur. Epist. xv.

Portet te deuotionis gratiam instanter querere /
 indefinenter petere / patienter et fiducialiter ex-
 spectare / gratanter recipere / humiliter conser-
 uare / studiose cum ea operari / ac deo tempus et modum
 supne uisitationis donec ueniat committere. Humili-
 tare precipue te debes cum parum aut nichil deuotionis
 interius sentis sed non nimium deijci nec inordinate co-
 tristari. Dat sepe deus in vno breui momento quod longo
 negauit tempore. Dat etiam quandoque in fine quod in principio
 orationis largiri distulit. Si semper cito gratia daretur
 et pro toto adesset non esset infirmo homini bene por-
 tabile. Propterea in bona spe et humili patientia ex-
 spectanda est deuotionis gratia. Tibi tamen et peccatis tuis
 imputa cum non datur vel etiam occulte tollitur. Modicum
 quandoque est quod gratiam impedit et abscondit. Si tamen
 modicum et non potius grande dici debeat quod tamen bonum

phibet. Et si hoc spm modicum vel grāde amoueris & pfecte viceris erit qđ peristi. Statim nāq; vt te deo ex toto corde tradideris / nec hoc vel illud p tuo libitu seu velle q̄sieris sed itegre te in ipso posueris vnitū te iuentes & pacatū. qz nil ita bñ sapie: & placebit sic beneplacitū diuine volūtatis. Quisq; ergo intētio- nem suā simplici corde sursum ad deū leuauerit scq; ab oī inordinato amore seu displicētia cuiuslibet rei create euacuauerit aptissimus grē percipiēde ac di- gnus deuotionis munere erit. Dat enī dñs ibi bene- dictionē suā vbi vasa vacua iuenerit. Et q̄ro pfecti- q; infirmis renūciauerit & magis sibūpsi p p̄ceptuz sui moriē tanto grā celerius venit copiosi- intrat et altius libez cor eleuat. Tūc videbit & affluet & mira- bitur & dilatabit cor eius ī ipso. qz manus dñi cū eo & ipse se posuit totalitē in manu eius vsq; in seculū. Ecce sic bñdicetur hō qui querrit deū in toto corde suo nec inuanū accipit aiām suam. Hic in accipiēdo sacrā eucharistiā magnā pmereē dīnevnionis grāz qz nō respicit ad propriā deuotionē & p̄solatē sed ad dei gloriā & honorē.

¶ *¶* necessitates nostras xp̄o aperire & eius grāz postulare debemus. *Capm. xvi.*

Dulcissime atq; amātissime dñe quem nunc o deuote desidero suscipē tu scis infirmitatem meā & necessitatē quā patior in quātis malis & vicis faceo q̄ sepe sum grauatus / tentatus / turba- tus & inquinatus. Pro remedio ad te venio pro cō- solatione & subleuamine te deprecor. Ad oīa scientē loquor cui manifesta sunt oīa iteriora mea / & qui so-

lus potes me pfecte solari & adiunare Tu scis qb^o
 idigeo p oibus & q^o paup sum in virtutib^o. Ecce sto
 an te paup & nudus graz postulās & miam iplozās.
 Refice esuriētē medicū tuū. accēde frigiditatē meā
 igne amoris tui. illumia cecitatē meā claritate pntie
 tue. Averte mihi oīa frenā ī amaritudinē: oīa grania
 & ōria in patiētia: oīa infima & creata in p̄tēptū &
 obliuionē. Erige cor meū ad te in celū & ne dimittas
 me vagari sup trā. Tu sol^o mihi ex hoc iā dulcescas
 vsq; in seculū. qz tu solus cibus & potus meus amor
 me^o & gaudiū meū dulcedo mea & totū bonū meum.
 Utinā me totalī ex tua pntia accēdas: cōburev & in
 te trāsmutes vt vnus tecū efficiar spūs p graz infne
 vnionis & liq̄factionē ardētis amoris. Ne patiaris
 me ieiunū & aridū a te recedē sed opare mecū miserī
 cordiē sicut sepius oparus es cū scīs tuis mirabilī
 Quid mirū si totus ex te ignescerē & in meipso defi-
 cerē cū sis ignis semp ardēs & nunq̄ deficiēs: amor
 corda purificās & intellectū illuminās.

**De ardēti amore & vehemēti affectu suscipiendī
 christū. Vox discipuli. Ep̄m. xvij.**

Am summa deuotione & ardenti amore cum
 c toto cordis affectu & seruore desidero te dñe
 suscipē quēadmodū multi scī & deuote pso-
 ne in cōicādo te desiderauerūt q̄ tibi maxīe in sanctī
 tate vite placuerūt & in ardētissima deuotione fuerūt.
 O deus meus amor eternus totū bonū meum fel-
 citas interminabilis cupio te suscipē cum vehemen-
 tissimo desiderio & dignissima reuerētia quā aliquis
 sanctorū vnq̄ habuit & sentire potuit. Et lz indignus

sum oia illa sctimēta deuotiōis h̄fe tñ offero tibi totū
 tū mei cordis affectū: ac si oia illa gratissime inflam
 mata desiderio solus haberē. Sed et quicunq; pōt pia
 mens concipe et desiderare. hec oia tibi cū sūma re
 uerentia ueneratione ac intimo fauore p̄beo et offero
 Nichil opto michi reseruare sed me et omnia mea tibi
 sponte et libētissime i molare. Dñe deus meus crea
 tor meus et redemptor me⁹. cū tali affectu: reuerētis
 laude et honore: cū tali gratitudine dignitate et amo
 re: cum tali fide. spe et puritate te affecto hodie susci
 pere sicut te suscepit et desiderauit sanctissima mater
 tua gloriosa uirgo maria qñ angelo euāgelizātī sibi i
 carnationis mysteriū hūiliter et deuote r̄fidit. Ecce
 ancilla dñi: fiat michi s̄m x̄bū tuū. Et sicut beat⁹ pre
 cursor tu⁹ excellentissim⁹ sanctorū Johānes baptista
 in p̄ntia tua letabundus exultauit i gaudio spūs sct̄i
 dū adhuc maternis clauderetur uiscerib⁹ et postmo
 dū cernens inter hoies testū ābulantē valde se hūilē
 ans deuoto cum affectu dicebat. Amicus aut sponsi
 qui stat et audit cū gaudio gaudet p̄teruocē sponsi
 sic et ego magnis et sacris desideriis opto inflāmā
 ri et tibi ex toto corde meipsum p̄sentare. Et si et oim
 deuotorū cordiū iubilationes ardentes affect⁹. men
 tales excessus ac spūales illuminationes et celicas
 visiones tibi offero et exhibeo cū oibus uirtutibus et
 laudī ab omī creatura in celo et in terra celebrābus
 tis et celebrandis p̄ me et oibus michi in orōne p̄mē
 datis q̄tenus ab oib⁹ dignē lauderis et i p̄petuū gl̄i
 ficeris. Accipe uota mea dñe de⁹ me⁹ et desideria iñ
 finite laudatōis et immēse b̄ndictiōis q̄ tibi s̄m mul
 titudinem ineffabilis magnitudinis tue iure de⁹

benf. Hec tibi reddo et reddere desidero per singulos dies et momenta temporum atque ad reddendum mecum tibi gratias et laudes omnes celestes spiritus et cunctos fideles tuos precibus et affectibus inuito et exoro. Laudent te universi populi: tribus et lingue et scriptura ac mellifluum nomen tuum cum summa iubilatione et ardenti deuotione magnificent. Et quicumque reuerenter ac deuote altissimum sacramentum tuum celebrant et plena fide recipiunt. gratiam et misericordiam a pud te inuenire mereantur et pro me precatore suppliciter exorent. Quibus optata deuotione ac fruibili vntone potiti fuerint et bene consolati ac mirifice refecti et de sacramenta celesti abcesserint. mei pauperis recordari dignentur.

¶ Quod homo non sit curiosus scrutator sacramenti sed humilis imitator christi. subdedito sensu suum sacre fidei

Quod dicitur tibi a curiosa et inuti (Lp. 3. xviii)

c li per scrutatione huius profundissimi sacramenti si non vis in dubitationis profundum demergi. Qui scrutator est maiestatis opprimitur a gloria. Plus valde deus operari quam homo intelligere potest. Tolerabilis pia et humilis inquisitionis veritatis parata semper doceri et per sanas patrum sententias studens ambulare Beata simplicitas quam difficiles questionum relinquunt vias et plana ac firma pergit secula mandatorum dei. Multi deuotionem perdidit. dum altiora scrutari voluerunt. Fides a te exigitur et sincera vita. non altitudo intellectus neque profunditas mysteriorum dei. Si non intelligis nec capis que infra te sunt quomodo apprehendes ea que supra te sunt? Subde te deo et humilia sensum tuum fidei: et dabit tibi scientie lumen prout tibi fuerit utile ac necessarium. Quidam grauer tentant de fide ac sacramento. sed non est hoc ipsis imputandum: sed po

87
Quartus

tuis inimico. Noli curare. noli disputare cum cogitationibus tuis nec ad immissas a diabolo dubitationes responde s; crede xbis dei crede sanctis eius et propheteis et fugiet a te nequa inimicus Sepe multum pdest qd talia sustinet dei suus. Nam si deles et peiores non tentat qs secure iam possidet. fideles aut deuotos varijs modis tetat et vexat. Perge g cum simplici et indubitata fide. et cum simplici reuerentia ad sacramentum accede. Quicqd intelligere non uales deo omnipotentii secure comitte: Noli fallit te deo. fallit q sibi nimium credit. Gradit deo cum simplicibus reuelat se humilibus dat intellectum puulis. aperit sensum puris mentis b; et abscondit gram curiosis et supbis. Ratio humana debilis e et falli pot. fides aut vera falli non pot. ois ro et naturalis inuestigatio fide sedq; non pcedere nec in fringere. Nam fides et amor ibi maxie pcellunt et oc cultis modis in hoc sanctissimo et supercellentissimo sacramento operant. Deo eternus et immensus infiniteq; potentie facit magna et inscrutabilia in celo et in terra. nec est inuestigatio mirabilium operum eius. Si talia essent opa dei ut facile ad humanam roe caperent: non essent mirabilia nec ineffabilia dicenda.

¶ Explicit liber quartus et ultimus de sacramentis altaris

¶ Johannis gerson cancellarij parisiens. de cōtempni mundi deuotum et utile opusculum fuit

¶ Sequitur tractatus de meditatione cordis ab eodem. M. Johanne de gersono Lpm. i

De meditatione

Meditatio cordis mei in aspectu tuo semp.
Felix certe q̄ cū p̄pheta pōt ex sententia
dicere verbum istud deo. Sed videam⁹ in
primis quid sit meditatio cordis non pro
carnali solo. s; spūali corde. ¶ Est autē meditatio ve-
hemēs cordis applicatio ad aliqd̄ inuestigandū ⁊ i-
uentūdū. Et hec applicatio fortis h; difficultatē: que
quāq; maior est quāq; minor. Quod vt intelligat. p̄sup-
ponat ex creditis ⁊ ab experiētia cor nostrū p̄ditum
esse. ⁊ tres habere spēs oclorū mētales oculos rōales
oculos. ⁊ sensuales. Et ex illis ē vtrobiq; vn⁹ oculus ī
cognitione: alius in affectiōe. Fundat̄ hec distinctio
in altera q̄ dicim⁹ hoīem h̄re portionē seu faciē ratō-
nis duplicē quarū superior v̄tit̄ ad leges eternas. alte-
ra ad t̄pales. Neutra tū in actu suo dependet ab or-
gano corporeo. Sub istis est rō demersa corpi. q̄ sē-
sualitas appellat̄. Prīm⁹ oclorū vocat̄ ab alijs ocu-
lus mētis: al̄ ocl̄s rōis: tercius ocl̄s carnis. capl̄ 3 ū
¶ Erat ab initio bene condite rōnalis nature
f talis ordo ordinisq; tranquillitas: q̄ ad nu-
tum et merū imperiū: sensualitas rōni inferi-
ori. et inferior ratio superiori seruebat. et erat ab in-
terioribus ad superna pronus et facilis ascensus fa-
ciente hoc leuitate originalis iustitie. subleuātis sur-
sum corda quē admodū naturalit̄ ignis sua leuitate
sursum fertur. At vero post q̄ aduersus dñm sup̄mū
ingrata proditio demeruit auferri iustitiam hanc ori-
ginalem subintrotuit pondus grauissimū p̄cōmitans
peccatū quod miserā et captiuam aīam trahere non
cessat ad infima. tanq̄ circum ligata sit funibus. ca

thenis & compedibus vincata: in mēdicitate & ferro.
 Sicq; mirabili imo miserabili cōfusione facta ē or-
 dinis prioris perversio: q; in hoīe sicmerso tenebris
 & carcere ceco: turbatus ē in ira triplex virinq; ocu-
 lus per īperfectionē. in sēsualitate p obnubilationē
 in inferiori rōnis pfectione & p quandā excecationē
 in superiori rōnis portione. Lp̄m. iij.

Habem⁹ ecce causam primā difficultatis quā
 in meditatione sentim⁹ quā in habēdis semp
 ad dñm oculis experimur. Facit h⁹ penalis
 illa grauedo: deorsum iugit impellēs quēadmoduz
 vidē est sensibilē in aque ductu q̄ tota facilitate de-
 fluit in ima. Contineat aut vel sursum leuat non nisi
 cum violētia. Nō aliter cor ad infima pronū leuiter
 effluit hac illacq; veluti sine retinaclo vel labore qm̄
 facilis descēsus auerni (ait poeta) s; reuocare gradū
 superasq; euadē ad auras hoc opus hoc labor est

Capitulum .iij.

Perscrutemur consequēter ex p̄dictis naturā
 seu proprietatē meditationis quoniā ex hoc
 ipso q̄ necessaria nobis ad deum tendētibz existat
 videbimus. Diximus aut & repetimus q; meditatio
 est vehemēs applicatio vel attentatio animi ad ali-
 quid inuestigādū vel iuentendū fructuose. Adidim⁹
 fructuose. ne meditatio vergat aut in superstitionem
 aut in curiositatē aut in melācolicā stoliditatē. Dis-
 camus ḡ oplētes q; meditatio ē vehemēs & salubri
 animi applicatio ad aliqd̄ inuestigādū vel experimē
 taliter cognoscēdum. Monim⁹ hoc ultimū propter
 naturā ipsius afflictionis q̄ diuersa sortitur nomina

proportionalis ad additionem cognitionis. Non potest aliter affectio cognosci quam experimentaliter ab eo qui per eam efficitur. Quam experimentalem affectionis cognitionem non potest eam habens in alterum verbis quibuslibet infundere nisi si per affectus sit alter ille. Quia solus nouit prout in apocalypsi scribitur qui accipit. Propterea vocatur manna absconditum. Exemplum est perspicuum in illo qui nouit dulcedinem mellis solum per doctrinam sicut medicus sanus infirmitatis dolore. Hec autem dulcedo a gustate hic dolor ab egrotate aliter et longe cognoscuntur.

Capitulum. v.

Perpescamur ex his qui profunde senserint propheta naturam meditationis dum ait In meditatione mea exardescet ignis. Tu enim simplex es / lumen in intellectu / arbor in affectu. Quod vero sit difficile quod ignis deuotionis spiritualis exardescat flatu meditationis fiet notum considerantibus ignem male dum querit a lignis et quibus viridibus luto respiciis elici. Suffla quantum potes iter atque iter multo conatu resuffla: emerget plurimum ab initio fumus turbans oculos. Vix emicabit scintilla que mox euanescet. Disperges forsitan iratus congesta prius ligna si non in longanimitate persistiteris. Quam longanimitatem appellamus hic meditationem aut meditationi coniungendam.

Capitulum. vi.

Eminimur aliquas scripsisse doctrinas vel in
m dustrias ne dum latino sed gallico sermone super habenda meditatione tali licet fortassis vteremur aliis teris in tractaculo de mystica theologia parte secunda que proximum eius docet: in altero de morte contemplationis edito in altero rursus

de medicitate spūali spilato. Deniq̄ tanta reperit
 difficultas: tāta p̄ diūsitāte hoīm varietas in practi
 cādo doctrinā & sc̄tēs meditatiōis q̄ an silere vel
 aliq̄d scribē psulti⁹ sit: videoz egomet michipi qñq̄
 sub dubio fluctuās. Lpm. vii.

Cum enī recogito q̄ absq̄ meditationis exer
 citio nullus secluso dei miraculo speciali ad
 perfectionē contēplationis dirigat̄ aut per
 uenit: nullus ad rectissimā christiane religionis nor
 mā vix se p̄ponit audeo zelans ardeoq̄ studiū sc̄tē
 meditationis suadere. Hc vero dñi totiēs expertus
 pericula sedulus recogito difficultatē & arduā raris
 tatē perueniēdi q̄ trahere meditatio nitit̄: ego quasi
 torpēs & stupid⁹ efficioz. Quiesierit aliq̄s quo pacto
 sic venit: qz nimīū frequēter expertū est studiū medi
 tationis cōverti dilabiq̄ in morbū melācolice passi
 onis p̄pter imoderationē vel propter superbiā darī
 in reprobū sensum diabolice illusionis Lpm. viij.

Mandamus exēplis qđ dicim⁹. Scim⁹ vinū
 in iocūditate & hoīs salute pditū esse. Sic eī
 scriptura: sic rō loquit̄. Eīdem⁹ tñ ex abusu
 potātū presertī dñi febrilī discrasia laborāt q̄ potus
 vīni alioquī salubris causat vel egūtudinīs augmē
 tū v̄l inaniā & furozē aut qñq̄ mortē. Nos aut̄ filios
 oēs adā quis egrotos / q̄s febricitātes esse pessimis
 aīe febribus negauerit quibus vertitur in nauseā et
 amaritudinē optīma diuinorū eloquiorū & ba / quib⁹
 in fel p̄uertit̄ suauissim⁹ diuinī verbī panis: Heu' mi
 seros nos heu quā ex intima p̄sideratōne talia mise
 rie p̄clamauit apostol⁹. infelix ego hō quis me libe

De meditatione

rabit de corpore mortis huius. Subiungit. Gratia dei per Iesum Christum.

Capitulum .ix.

¶ Quid agimus quod quid abimus percipites per abrupta viciorum? Inimus ne post desideria cordis nostri et in aduentionibus nostris pessimis despati sine lege/sine freno/sine ordine? Numquid sufficere nobis cogitationes instabiles/sordide/fluxe/sonioque simillime. que non consolationem vel edificationem allature sunt: sed desolationem mestitiam et ruinam oblectantibus se in eisdem? Respondebimus nequaquam id fieri debere. sed assit disertio moderatrix in omnibus quam non securus habere post diuinam gratiam poterimus: que per sedulum et securum alterius experti nosque diligenter et agnosceris consilium.

Capitulum .x.

¶ Tam Aristoteles voce experientie loquens quod ars et virtus sunt circa difficultia. ut ars pingendi/ars scribendi/ars cytharisandi/virtus castitatis/virtus fortitudinis/virtus sobrietatis. Hoc vero sic intelligendum est quod ab initio virtus et ars multas in acquisitione sua patiuntur difficultates. dum vero fuerit perquisita facilia sunt eis omnia. Pingit facillime pictor exercitatus in arte. sic de scriptore/sic de cytharisate videmus. ita ut dixerit idem Aristoteles quod ars perfecta non deliberat tam sibi facilis est actus suus.

Tamur ista comparatione

Capitulum .xi.

¶ dum de meditatione loquimur. Attendamus quod in trahendo passim lineas picture vel scripture difficultas nulla est: sicut nec in discursione digitorum per cythare cordas. Inuenimus similiter in cogitatione. Non enim difficulter aut laboriose: nunc hoc

nūc illud put occurrerit cogitat. sed nullus inde resultet affectus. vides in sic pingente. sic scribente. sic cytharizante. ita neq; prolixus in sic cogitate imo cū se talib' cogitationibus vagis oblectauerit. vt dicit Seneca tristis remanebit. Porro laboriose studiose et attentissime cum mira tarditate pingendo scribendo et cytharizando. fit quandoq; vt bene et celeriter ista fiant

Ep̄m. xij

Uorsum ista? Admirū vt ostendamus quē ad modū de cogitatione nulla vnq; proficiet. aut emerget in meditationem. quāto minus in p̄tēplationē? Ex meditatioe No q̄ summā h̄z difficultatē. si bona fide simplici et discreta diligenter exerceat: puenient' ad hanc perfectionē q̄ absq; vlla difficultate fiet apud nos fructuose qd̄ summo meditationis studio conquirere volum'. Ita deniq; transibit meditatio in p̄tēplationē. Nō cū differt p̄tēplatio a meditatione nisi penes facile et difficile q̄ nīā vtrobiq; est fructus aliter q̄ in cogitatione.

Escribit aut p̄tēplatio q̄ est liber et expeditus mentis intuit' in res p̄spiciendas vsq; quaq; diffusus. Et hoc quo ad cōtēplationē q̄ respicit intellectū. Porro q̄ ad p̄tēplationē q̄ consistit in affectu et in praxi describit eā hugo. q̄ est p̄ subleuate mentis iudicū. mo:is q̄dam carnalīū desideriorum. Hoc est gustare q̄ suauis est dñs. quē gustū sequit' alia longe cognitio: q̄ fuerit intellectualis solū visio. vel quedam auditio p̄ fidez aut scripturam

Ep̄m. xiiij

Editabitur ecce aliquis gemēs et suspirās vt colūba dicet cū p̄pheta: meditat' suz no

De meditatione

ete cū corde meo exercitabar. ⁊ scopebā spīritū meū
facit hoc anxie. difficiliter: laboriose recogitādo nūc
omnes annos suos in amaritudine aīe sue. nunc iudī
cia dei q̄ sunt abyssus multa in celo sursum et in abys
sis deorsum. ⁊ ita derelictis circa q̄ versat meditantis
attētio vehemēs vt ea q̄ meditat vel cogitat līpidi⁹
vel firmi⁹ ī affectū suū trahat. Efficiet tādē vt hec oīa
tanta facilitate recogitet ⁊ sapiat. q̄ facilis est ipsa
cogitatio. Docēt nos exempla p̄dicta si dubitamus
Nō enī plus laboris h̄nt scriptor. pictor. cytarista.
bene agēdo: q̄ optime didicerint: q̄ vagus eruanus
aliquis ab īitio discurrens sine arte ⁊ ordine p̄ lineas
picture vel scripture: aut p̄ cythare cordas. c̄pm. xv:

Edeundum est ad premissa nichilominus q̄
r vix est aliquis ita perfectus in arte sua quin
assidue possit ad aliq̄ vel cognoscenda vel a
genda proficere qualia necesse est vt habeat cū labo
re. Multo magis hoc verum est in ip̄a de qua loq̄mur
meditatione. que nonos veritatis aut deuotionis fe
tus iugiter parere studet. sed nō deest p̄turitōnis do
lor p̄pter illud maledictū spūaliter intellectum. In
dolore paries filios tuos: Nō meminit tñ pressure p̄
pter gaudium. q̄ nat⁹ est sibi nouus cognitionis aut
affectionis sancte fet⁹ ⁊ aī sui mūdū. c̄pm. xvi:

Uenit aut̄ ab initio frequenti⁹ vt dū aliquis
e mundū purgat⁹ a vitīis satagit meditari. vt
colūba meditat q̄si vet⁹ symea dolos: odia.
Meditat sicut canis rabiosa silentia rodens iuxta
bū satīrici. Meditat q̄si sordida sus. dū fedissimas
aīo versat reuersatq̄ cogitationes. Quid porro de
blasphemie spū q̄ abominabilis. q̄ horridus. Non

nisi quod resurgit territas meditantem loquens aduersus
 deum scilicet scilicet ingratia que nec dari licet. Faciuntur
 infidelitatis iacula baratrum diuersarum: apertis: experis
 mentum quoque manifestat: quod recte iusserit sapiens filii
 accedens ad seruitutem dei prepara aiaz tua ad tētatio
 nem. Sequitur presidium certissimum: sta in timore. Beatus
 enim vir qui semper est pauidus capm. xxvij

Fluidus vero semper quod beatus querit aliquis
 p dum timor addit timori. scrupul' scrupulis pu
 sillanimitas pusillanimitati. presertim cum non
 adest assidue consiliator dux et pmonstrator itineris
 arti et recti? Si vero talis que rarus est inuentus forte fu
 erit cum ocio nouum meditantem instruendi quantum libe
 ruerit. felix quidem erit ipse nouus tiro si in pntin' abs
 que vlla trepidatione patus est credere consilio. Sed
 o quoties bone iesu quotiens hesitabit. et ideoz repe
 tet iterum iterumque quasi falli reformidans queret idem De
 nique non vtef erga dante sibi consilium doctrina iacobi
 que est ut postulet in fide nichil hesitans. Scripsi que
 dam sup huiusmodi scrupulis in tractatulo de pparatiōe.
 ad missam. aliqua similiter de cautelis contra spm blas
 phemite dirissimum aduersus que remedium optimum est
 ptenere. nec curare quin potius irridere. nam super his
 sollicite pntereri nisi forsan in principio pro cautela ad
 hndum pntereri. ¶ De scrupulis vero teneat hec rla que ad
 uersus eos agendum est. si ita prudens aliquis et expertus
 consiliator dictauerit manauerit aut iusserit: nec a
 get in hoc pnter sciam suam demeritorie dum illam ad consi
 lium sapientiorum p rōis libertatem ab aīo suo mutat et di
 sponit quous assidue sensualitatis remurmuratio for
 te sentiat. Alloquin nunquam fiet in pace deo locus cor

De meditatione

dis. Rursus aduertendū sicut dicente aristotele oī
nra cognitio venit a sensu. Iterū necesse ē oēm intel
ligentē fātasmata speculari. sic originat̄ meditatio
nri cordis a sensibilib⁹ q̄ figurata sunt q̄ colorata et
ceteris accidentib⁹ t̄p̄is et loci circūuoluta: hinc sunt
meditationes p̄scripte: hinc imagines picte vel scul
pte: hinc ḡn̄aliter fit illud psalmiste. Meditat⁹ sum ī
oībus opibus tuis ī factis manūū tuarū meditabar
Que vtriq̄ facta ⁊ opa sūt corpalia. Nichilominus
debet assurgere meditās vltra p̄gredi: veluti p̄ scalā
aliquam ex visibilibus ad inuisibilia. sicut dicit ap̄ls
qm̄ inuisibilia dei: ex his q̄ facta sunt itellecta p̄spi
ciūt. sempiterna q̄q̄ x̄tus ei⁹ ⁊ diuinitas. Prop̄tea
docēs nos a corpalibus ad sp̄alia migrare dicebat
Et si x̄pm̄ fm̄ carnē cognouimus non tñ fm̄ carnem

cognoscimus

c̄pm: xviiij

a Duertendum x̄o q̄ meditaturis duplices ī
ter ceteras tendunt̄. i. i. die. vna dū petūt cōs
liū sup̄ occurrentib⁹ scrupulis ī meditatiōe sua p̄ser
tim mulier a viro. ⁊ altera dū sunt in actu meditatio
nis. Fit in primo casu crebri⁹ et leui⁹ q̄ a mult̄ credi
p̄t agglutinatio quedam aīor̄ velato pallio sc̄tē de
uoteq̄ dilectionis. q̄ primo cū fabulatiōib⁹ sub typo
q̄rendi p̄silij q̄rit̄: de hinc aīa veluti p̄fricata calescit
et sensim igne ceco carnal̄ amoris carpit̄ ⁊ vrit̄ nec
intelligit̄ primo donec tandē ad risus leues ad face
tos blādosoq̄ gest⁹ puentū ē. Auertat de⁹ a suis suis
id qd̄ reliquū silem⁹ Timeo inq̄t ap̄ls. ne dū spū ce
peris. carne p̄sumamini. Scripsi itaq̄ plures talia
p̄sequenter ad augustinū noīatim in tractatulo de p
batiōe spūm. Incurrunt aliud piculum meditātes

dū in solis fantasīs duz solis ymaginib⁹ corporeis se tradūt ⁊ toto corde vehemēter incūbunt. Sit proinde q̄ meditās dū transire satagit in contemplationē collabat̄ ad melācolicā seu fātālicā leſionē: ita tādē vt ymagineſ iterū verſatas in ymaginatīa virtute p̄ reb⁹ iplis exteriorib⁹ accipiat. Et ſicut euenit in ſōniātibus dū dormiūt: nō aliter iſiſ i vigilia p̄tingit quoz ūba ⁊ opa nullā inf̄ ſe p̄nexionē nullū ordinē ſeruāt vbi neq̄ ē principiū neq̄ ſiſ / vbi ſic vulgo d̄r neq̄ eſt caput neq̄ cauda. ſz de gallo fit ſaltus ad cignū: ita vt vigilātes ſōniare videātur. De quibus dicunt vulgares. Ilz reſuent / ou ſont en reſuerie. Porro timēt non timēda: ſperāt nō ſperāda. Hunc gaudio diſſoluunt. nūc ſubito merore tabeſcūt. q̄les egēt āplius ſomēto ſacrātis q̄ monitione ſapientis

¶ **Explicit de meditatione cordis.**

v **T**ibi ſolitudo dulceſcat ⁊ in conſpectu p̄ te mitiſſime crucifixi iſrat⁹ neq̄as iueniri illā ſemp̄ apprehēſam nō oīno poſtponas: ne illā alius tanq̄ gratus apprehēdēs occupet locū tuū ⁊ tu eiſc̄ aris tanq̄ fetidum morticinū. Cōſidera inq̄ quātus es obnoxioſo vero agno q̄ p̄ te patiēter duct⁹ eſt ad victimā ⁊ opprobria ac flagella ab hiſ durīſſima fuit paſſus q̄bus ſic p̄pationabilis eſt cōpaſſus vt lachrimas efflūderet ſup̄ eos. Ergo ad hec obtinēda deuotis precib⁹ ip̄m piſſimū iuoca ieſum xp̄m obſecrās vt ſibi poſſis tanq̄ vero capiti per opera virtuoſa et ipſius membrum veridice nuncupari. Sed hoc ſine ipſius grāa precedēti ⁊ ſubſequēti nō poteris impetrare. quia ſine ea omnis conatus tuus erit inutilis /

De meditatione

frivolus et inanis cum frustra vigilat credens custodire sine domino civitatem. Et ideo si vis eius gratiam invenire et esse verus solitarius duo sunt tibi necessaria. Primum ut sic te abstrahas ab omnibus transitoriis ut nichil de eis cures ac si non essent. et sic omnibus modis te vilifica nichil esse te putando. Credas omnes meliores te esse et magis placere deo. Quocumque audis aut vides de religiosis personis puta bona intentione facere etiam si contraria videantur. Nam sepe humana fallit suspitio. et ideo nichil iudices nichil unquam de te loquaris quod laudem importet imo plus labora celare virtutes quam vicia. de nullo sinistre prolixus loquaris quantumcumque sit verum et manifestum. libentius accommoda aurem tuam cum aliis laudat quam cum vituperat. Quando loquaris cum aliquo verba tua sint vera rara apta et ponderosa et de deo. secularis si tecum loquitur et varias proponit questiones quanto citius possis abscedere sermonem et transferre te ad ea que dei sunt. Quicquid tibi contigerit vel alteri quantumcumque caro non cures: si est prosperum non letaris. si est adversum non tristeris: sed totum nichil reputa et deum lauda. Solitudinem quere quantum potes ut utilitati tue sedulus intendas. Fuge colloquia quantum potes. tutius est enim silere quam loqui. Post completorium non loquaris nisi finita sit missa sequentis diei vel nisi maxima causa inveniat. Cum vides aliquid quod tibi displicet considera si hoc est in te et abscede. Si vero vides aut audis quod tibi placet considera si hoc est in te et tene. et si non est assume et sic erit tibi in speculum. De nulla re murmures cum aliquid nisi cum credis potuisse posse quantumcumque sit grave quod habes. Nullumquam aliquid pertinaciter affirmes vel neges sed sint tue negationes affirmationesque sale condite. Et cachinis semper abstineas te et a risibus lenis. in omnibus

dictis tuis sic te habeas ut dictorum et factorum certitudinem habeas quod sint ita. Que autem dubia sunt quasi mala dimittant. Secundum est tibi necessarium ut sic te offeras deo ut nichil dicas neque facias nisi quod credis ei firmiter placere. Et ideo officio cum magna deuotione intendas ut quod dicit ore deuote verberet in corde. Ista tria semper in memoria habeas quod fuisti / quod es / quod eris. Quid fuisti quia sperma fetidum. quod es quia vas stercoreum. quod eris quia escavermius. Sic cogita penas eorum que sunt in inferno et quod nunquam finiuntur et que pro modica delectatione talia patiuntur et tanta mala sustinent. Sic iter cogita gloriam regni celorum que nunquam finietur et quod leuiter et in breui acquirunt. Et quod tantus dolor et luctus erit illis que pro tam pua re tantam gloriam amiserunt. Sed cum habeas aliquid quod tibi displicet cogita si eris in inferno et illud et omne quod times malum habebis. Non aliquid festum celebratur cogita de illo sancto quia sustinuit propter christum: quia breuia. et qualia adeptus est: quia eterna. Item similiter cogita quia transierunt bonorum tormeta et malorum gaudia. et tamen isti ex tormetis eternam gloriam. et illi ex temporibus suis videlicet gaudiis eternam perceperunt penam. Quatumcumque te videris accidit accipias hoc scriptum et ymagineris hec omnia diligenter. Ad minus cogita de tpe quod sic pdis et quomodo illi que sunt in inferno daret totum mundum pro eo. Cum habeas aliquas tribulationes cogita quod illi que sunt in celo caret eis. et illi qui sunt in inferno multo habent maiores. Omni die vel sero cum vadis iacere examina diligenter quid cogitasti quid fecisti / an etiam quid dixisti et que utile preciosum tempus quod datum est ad acquirendam vitam eternam dispensasti. et si bene transiueris lauda deum. si male vel negligenter desinas: et sequere

De meditatione

si die nō differas cōfiteri. Istud in fine pono vt diligenter ymagineris duas ciuitates quas ad oculum videas. vnā plenam tormētis oībus vt est infernus. Alterā vero plenā oī solatione vt est regnū celorū. et ad vnā illarū te oportet intrare ⁊ puenire. Vide ḡ qđ te nolētem posset trahere ad malā/ vel qđ posset te īpedire ad bonā. Credo qđ nichil īuenies si reōta negligētia te toto corde ad deum puertere volueris eius gratiā humiliē implorādo. Quā nobis largiri dignē super oīa benedictus in secula. Amen.

¶ Tabula capitulorū libri istius. Capitula libri primi.

De imitatione christi ⁊ de contēptu omniū vnita- tum mundi.	Ep̄m. i.
De humili sentire suspensio.	ca. ii.
De doctrina veritatis.	ca. iij.
De prudentia in agendis	ca. iij.
De lectione sanctarū scripturarū.	ca. v.
De inordinatis affectionibus.	ca. vi.
De vana spe ⁊ elatione fugienda.	ca. vii.
De cauēda nimia familiaritate.	ca. viij.
De obedientia ⁊ subiectione.	ca. ix.
De cauēda superfluitate verborū.	ca. x.
De pace acquirēda ⁊ zelo proficiēdi.	ca. xi.
De utilitate aduersitatis.	ca. xij.
De tentationibus resistendis	ca. xij.
De temerario iudicio vitando.	ca. xiiij.
De operibus ex caritate factis.	ca. xv.
De sufferentia defectuū aliorū	ca. xvi.

De monastica vita	ca. xviii.
De exemplis sanctorum patrum	ca. xviii.
De exercitijs boni religiosi	ca. xix.
De amore solitudinis et silentij	ca. xx.
De compunctione cordis	ca. xxi.
De consideratione humane miserie	ca. xxii.
De meditatione mortis	ca. xxiii.
De iudicio et penis peccatorum	ca. xxiiii.
De feruenti emendatione totius vite nostre	ca. xxv.

Capitula secundi libri

De interna conuersatione	cap. i.
de hūili submissione sub p̄lati regimine	ca. ii.
De bono pacifico homine	ca. iij.
de pura mente ⁊ simplici intentione	ca. iij.
De propria consideratione	ca. v.
de leticia bone conscientie	ca. vi.
De amore iesu super omnia	ca. vii.
de familiari amicitia iesu	ca. viij.
de carentia omnis solatiij	ca. ix.
De gratitudine pro gratia dei	ca. x.
de paucitate amatorum crucis iesu	ca. xi.
De regia via sancte crucis iesu	ca. xij.

Capitula libri tertij

De inēna xp̄i locutione ad aīam fidelem.	ca. i.
Quod x̄itas int̄ loquit̄ sine strepitu x̄boꝝ.	ca. ii.
quod verba dei cum humilitate sunt audienda et q̄ multi ea non ponderant	ca. iij.
D̄o ad probandū deuotionis gr̄am	ca. iij.
D̄i x̄itate ⁊ hūilitate corā deo ouersand̄ ē	ca. v.
De mirabili effectu diuini amoris	ca. vi.
De probatione veri amoris	ca. vii.

Tabula

- De occultanda gra sub hūilitatis custodia. ca. viij
- De vili estimatione sui ipsius in oculis dei ca. ix
- Quod omnia ad deum sicut ad finem vltimū sunt referenda. capitulo. x
- Quod spreto mūdo dulce est fuisse deo ca. xi.
- quod deside f. cordis exaianda sūt ⁊ moderāda. ca. xij
- De informatione patientie et luctamine aduersus concupiscentias ca. xiiij
- de obediētia hūilis subditi ad exēplū iesu xp̄i: c. xiiij
- De occultis dei iudicijs considerandis ne extollamur in bonis capi. xv.
- qualitē stādū sit ad vicēdū ī oī re desiderabili. ca. xvi.
- Oratio p̄ beneplacito dei pficiendo ca. xvij.
- quod verū solatiū in solo deo est querendū ca. xviii.
- quod omnis solitudo in deo ponenda est c. xix
- Quod temporales miserie christi exemplo equanimiter sunt ferende ca. xx
- de tolerātia iuriarū ⁊ quod ver⁹ patiens p̄bet c. xxi
- De confessione proprie infirmitatis et huius vite miseris. cap. xxij
- quod in deo sup oīa bona ⁊ dona reque. cēdū ē ca. xxiiij
- De recordatōe bñficiorū dei multipliciū ca. xxiiij.
- de quattuor magnā importātib⁹ pacem ca. xxv.
- Oratio contra cogitationes malas ca. xxvi
- Oratio p̄ illuminationem deuotissima: ca. xxvij.
- De euitatione curiose inquisitionis super alterius vita ca. xxviii.
- In quibus firma pax cordis ⁊ ver⁹ p̄fect⁹ consistit. c. xxix.
- De eminentia libere mentis et quod supplet oratio magis meretur quā lectio ca. xxx
- quod priuat⁹ amor a sūmo bono maxie retardat. c. xxxi.

Oratio p purgatione cordis ⁊ celesti sapiētia. c. xxxij.	
Contra linguas obtrektorum	ca. xxxij.
Qualiter instante tribulatione deus inuocandus ē et benedicendus	ca. xxxij.
De diuino petendo auxiliō et confidentia recuperā- de gratie	ca. xxxv.
De neglectu omnis creature vt creator possit inueni ri	ca. xxxvi.
De abnegatione sui ⁊ abdicatione omnis cupidita- tis	ca. xxxvij.
De instabilitatis cordis et de intentione finali ad de- um habenda	ca. xxxvij.
Quod amanti sapit de ^o sup oīa ⁊ in oībus. c. xxxix.	
Quod nō est securitas a tētatōe ī hac vita.	ca. xl.
Contra vana hoīm iudicia	ca. xl.
De pura et integra resignatione sui ad obtinendam cordis libertatem	ca. xlij.
De bono regimine in externis et recursu ad deum ī periculis	ca. xlij.
Quod hō nō sit īportunus ī negocijs	ca. xliij.
Quod hō nichil boni ex se habet et de nullo gloria- ri potest	ca. xlv.
De contēptu oīs tēporalis honoris	ca. xlvj.
Quod pax nō est ponēda in hosibus	ca. xlvij.
Contra vanā ⁊ secularem scientiam	ca. xlvij.
De nō attrahēdo sibi res exteriores	ca. xlix.
Quod omībus non est credendum et de facili lapsu verborum	ca. l.
De confidentia in deo habenda quando insurgunt verborum iacula	cap. li.
Quod oīa grauiā p eternā vita sūt tolerāda	ca. liē.

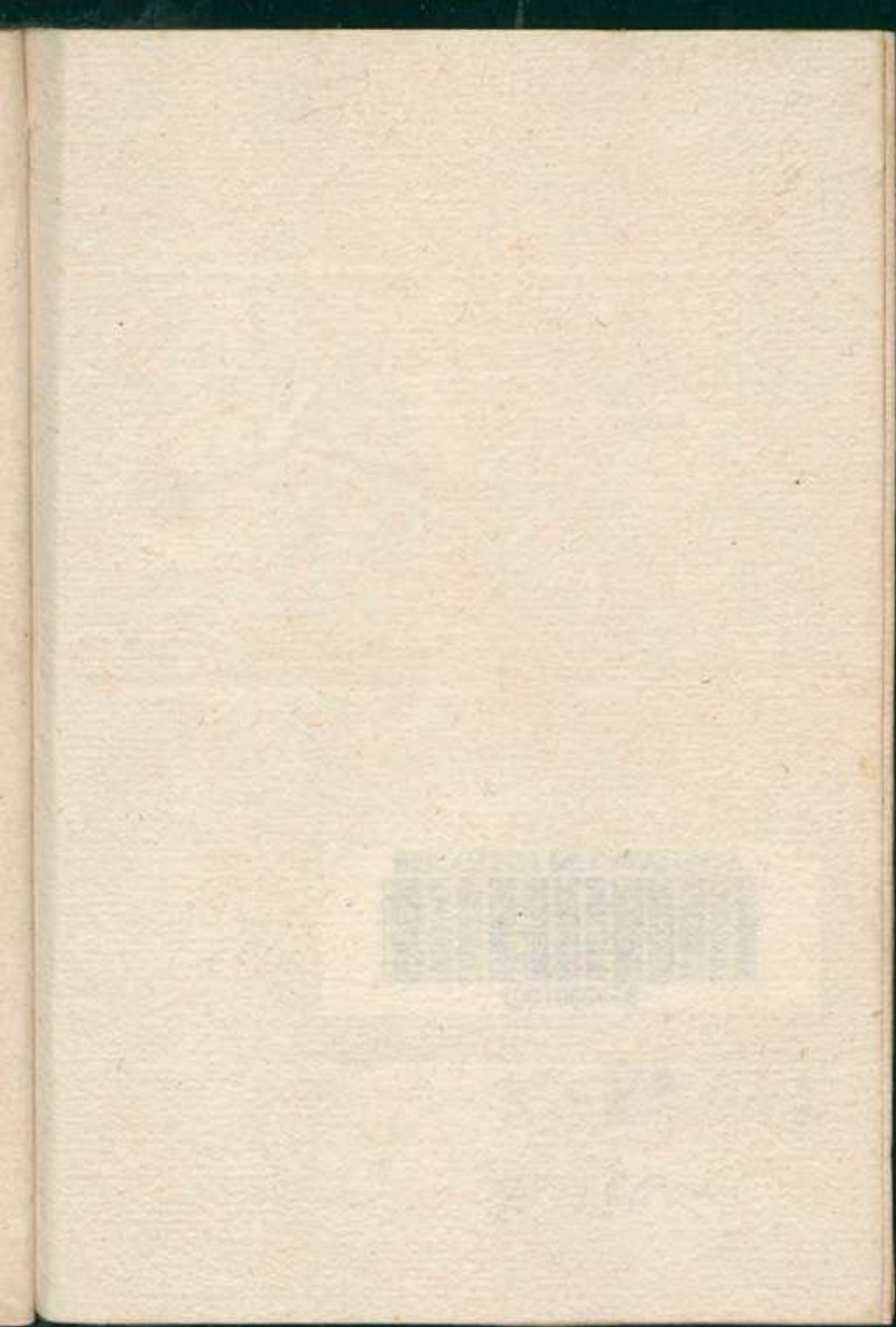
Tabula

De die eternitatis et huius vite angustis	cap. liij
De desiderio eterne vite et quanta sint certantibus bona promissa	ca. liiij.
Qualiter homo desolatus debeat in manus dei se offerre	lv
Quod humilibus insistendum est operibus cum de sicitur a summis	ca. lvi
Quod homo non reputet se consolatione dignum sz magis verberibus reum	ca. lvij.
De gra q̄ nō miscet̄ terrena sapiētibus	ca. lvij.
De diuersis motib ⁹ nature et gratie	ca. lix
De corruptōe nate ⁊ efficacia gr̄e diuine	ca. lx.
Quod nosipos abnegare et christum imitari debe- mus per crucem	ca. lxi
Quod homo non sit nimis deiectus quando in ali- quos labitur defectus	ca. lxii.
De altioribus rebus et occultis iudiciis dei nō scri- tandis	ca. lxiiij.
Quod oīs spes et fiducia ī solo deo ē figēda. c. lxiiij	
¶ Capitula libri quarti.	
Cū q̄nta reuerētia xp̄s sit suscipiendus	ca. i.
Quod magna bonitas ⁊ caritas dei in sacramento exhibetur homini	ca. ij
Quod vtile sit sepe communicare	ca. iij.
Q̄d multa bona p̄stant̄ deuote cōicantib ⁹	ca. iiij
De dignitate sacramenti ⁊ statu sacerdotali	ca. v.
Interrogatio de exercitio ante cōsonem	ca. vi.
De discussione proprie conscientie ⁊ emendationis proposito	ca. vii
De oblatione christi in cruce et propria resignatio- ne.	ca. viij.

- Q**uod nos et omnia nostra deo debemus offerre / et pro omnibus orare. ca. ix.
- Q**uod sacra cōio de facili nō est relinquēda ca. x.
- Q**uod corpus christi et sacra scriptura maxime sint aīe fidelī necessaria. ca. xi.
- Q**uod magna diligentia se debeat cōicaturus christo preparare. ca. xii.
- Q**uod toto corde aīa deuota christi vnionē in sacramētum affectare debet. ca. xiii.
- D**e quorūdam deuotorum ardenti desiderio ad corpus christi. ca. xiiii.
- Q**uod gratia deuotionis humilitate et suispsius abnegatione acquiritur. ca. xv.
- Q**uod necessitates nostras christo aperire et eius grāz postulare debemus. ca. xvi.
- D**e ardenti amore et vehementi affectu suscipiendū christum. ca. xvii.
- Q**uod homo non sit curiosus scrutator sacramenti: sed humilis imitator christi subdendo sensum suum sacre fidei. ca. xviii.

Completū est opusculum / exaratusq; Parisij per Georgij Mitrelhus. Anno dñi millesimo quadringentesimo nonagesimo sexto. die vero prima martij.

BIBLIOTECA DE CATALUNYA

1001960666

K.-8°-44°

R. 185046

Fragment of text visible on the spine of the book, including the letters "P" and "M".